

MÜNDƏRİCAT

GİRİŞ	2
MADDƏ 1	DOPİNQ ANLAYIŞI.....	7
MADDƏ 2	ANTİDOPİNQ QAYDA POZUNTULARI.....	7
MADDƏ 3	DOPİNQİN SÜBUTU.....	11
MADDƏ 4	QADAĞAN EDİLMİŞ SİYAHİ.....	13
MADDƏ 5	TEST ETMƏ VƏ TƏHQİQATLAR.....	19
MADDƏ 6	NÜMUNƏLƏRİN ANALİZİ.....	23
MADDƏ 7	NƏTİCƏLƏRİN EMALI: MƏSULİYYƏT, İLKİN YOXLAMA, BİLDİRİŞ VƏ ŞƏRTİ KƏNARLAŞDIRILMALAR.....	25
MADDƏ 8	NƏTİCƏLƏRİN EMALI: ƏDALƏTLİ DİNLƏMƏ HÜQUQU VƏ DİNLƏMƏ QƏRARI BARƏDƏ BİLDİRİŞ.....	28
MADDƏ 9	FƏRDİ NƏTİCƏLƏRİN AVTOMATİK LƏĞV EDİLMƏSİ.....	31
MADDƏ 10	FƏRDİ ŞƏXSLƏRƏ QARŞI SANKSİYALAR.....	31
ARTICLE 11	KOMANDALAR ÜÇÜN SANKSİYALAR.....	44
MADDƏ 12	AMADA TƏRƏFİNDƏN <i>MİLLİ FEDERASIYALARA</i> QARŞI SANKSİYALAR.....	44
ARTICLE 13	NƏTİCƏLƏRİN EMALI: APELLYASIYALAR.....	45
MADDƏ 14	MƏXFİLİK VƏ HESABATLILIQ.....	51
MADDƏ 15	QƏRARLARIN TƏTBİQİ.....	55
MADDƏ 16	İDDİA MÜDDƏTİ.....	57
MADDƏ 17	TƏHSİL.....	57
MADDƏ 18	<i>MİLLİ FEDERASIYALARIN</i> ƏLAVƏ ROL VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ.....	57
MADDƏ 19	<i>AMADA-NIN</i> ƏLAVƏ ROL VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ.....	60
MADDƏ 20	<i>İDMANÇILARIN</i> ƏLAVƏ ROL VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ.....	60
MADDƏ 21	<i>İDMANÇININ KÖMƏKÇİ HEYƏTİNİN</i> ƏLAVƏ ROL VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ.....	61
MADDƏ 22	HAZIRKI ANTİDOPİNQ QAYDALARINA TABE OLAN DİGƏR ŞƏXSLƏRİN ƏLAVƏ ROL VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ.....	61
MADDƏ 23	MƏCƏLLƏNİN ŞƏRHİ.....	62
MADDƏ 24	YEKUN MÜDDƏALAR.....	62
ƏLAVƏ 1	ANLAYIŞLAR.....	65

AZƏRBAYCAN MİLLİ ANTİDOPİNG AGENTLİYİ

AZƏRBAYCAN MİLLİ ANTİDOPİNG QAYDALARI

GİRİŞ

Preambula

Bu Antidoping Qaydaları, Azərbaycan Milli Antidoping Agentliyinin (AMADA-nın) *Məcəllə* üzrə öhdəliklərinə uyğun olaraq və AMADA-nın Azərbaycanda idmanda dopingin aradan qaldırılması üzrə davamlı səylərinin dəstəklənməsi məqsədilə qəbul və icra edilmişdir.

Bu Antidoping Qaydaları, idmanda iştirak şərtlərini tənzimləyən idman qaydalarıdır. Qlobal və ahəngdar tərzdə həyata keçirilməsini hədəf tutan antidoping qaydaları, təbiətə cinayət və mülki hüquqdan fərqlənirlər. Qaydaların müntənasıblıq və insan hüquqları prinsiplərinə hörmət edən tərzdə tətbiq edilməsinə baxmayaraq, onlar cinayət və mülki icraatlara tətbiq edilən hər hansı milli tələblər və hüquqi standartlara tabe deyil və ya onlarla məhdudlaşdırılmır. İş üzrə faktları araşdıran və müvafiq hüququ tətbiq edən zaman, bütün məhkəmələr, arbitraj tribunalları və ədalət mühakiməsini həyat keçirən digər qurumlar, *Məcəlləni* icra edən bu Antidoping Qaydalarının fərqli təbiətindən və bu qaydaların ədalətli idmanı müdafiə və təmin etmək məqsədilə nəyin zəruri olduğuna dair dünyada maraqlı tərəflərin geniş spektrinin konsensusunu təmsil etməsi faktından məlumatlı olmalı və ona hörmət etməlidirlər.

Məcəllədə müəyyən edildiyi kimi, AMADA, doping nəzarətinin bütün aspektlərinin həyata keçirilməsi üçün cavabdeh olmalıdır. Doping nəzarətinin və ya antidoping təhsilinin hər hansı aspekti AMADA tərəfindən *Səlahiyyətləndirilmiş Üçüncü Şəxsə* həvalə edilə bilər, o şərtlə ki, AMADA, *Səlahiyyətləndirilmiş Üçüncü Şəxsə* həmin aspektləri *Məcəllə, beynəlxalq standartlar* və bu Antidoping Qaydalarına uyğun həyata keçirməyi tələb etsin. AMADA, hər hansı həvalə edilmiş aspektlərin *Məcəlləyə* uyğun həyata keçirilməsinin təmin edilməsinə görə hər zaman cavabdeh olaraq qalmalıdır. AMADA, özünün işə baxma və qərar vermə öhdəliklərini və *nəticələrin emalını* İAM-in Antidoping Bölməsinə həvalə edə bilər.

Bu Antidoping Qaydalarında kursivlə yazılmış anlayışlar, Əlavə 1-də tərfi verilmiş anlayışlardır.

Başqa hal nəzərdə tutulmadıqda, maddələrə edilən istinadlar bu Antidoping Qaydalarının maddələrinə edilən istinadlardır.

***Məcəllə* və AMADA-nın Antidoping Qaydaları üçün fundamental əsaslar**

Antidoping proqramları, idmanın təməlinə duran dəyərə əsaslanır. Bu təməl dəyərinə çox zaman hər bir *idmançının* təbii istedadlarının hədəfli təkmilləşdirilməsi vasitəsilə insan kamilliyinin etik təqib edilməsini ifadə edən "idmanın ruhu" kimi istinad edilir.

Antidoping proqramları *idmançıların* sağlamlığını müdafiə etmək və *idmançılara qadağan edilmiş maddələrdən* və *qadağan edilmiş üsullardan istifadə* etmədən insan kamilliyinin təqib edilməsi imkanını təmin etməyi məqsədini daşıyır.

Antidoping proqramlarının məqsədi qaydalara, digər rəqiblərə, ədalətli yarışa, bərabər yarış imkanlarına və təmiz idmanın dünya üçün dəyərinə hörmət mənasında idmanın dürüstlüyünü qorumaqdır.

İdman ruhu, insan ruhu, vücudu və zəkasının şöhrətləndirilməsidir. O, Olimpiya hərəkətinin mahiyyətidir və aşağıdakılar daxil olmaqla idmanda və idman vasitəsilə təmsil olunan dəyərlərdə ifadə olunur:

- Sağlamlıq
- Etika, ədalətli oyun və dürüstlük
- *İdmançıların* hüquqları, *Məcəllədə* müəyyən edildiyi kimi
- İdman göstəricilərində kamillik
- Xasiyyət və *Təhsil*

- Əyləncə və sevinc
- Komanda işi
- İthaf və təəhhüd
- Qaydalara və qanunlara hörmət
- Özünə və digər *iştirakçılara* hörmət
- Cəsarət
- Birliklik və həmrəylik

İdman ruhu, özünü bizim necə ədalətli yarışdığımızda ifadə edir.

Doping, fundamental cəhətdən idman ruhuna ziddir.

Azərbaycan Milli Antidoping Agentliyi (AMADA)

Müstəqillik

AMADA, maliyyə sərbəstliyinə və öz büdcəsinə malik olan, Nizamnaməsində müəyyən edilmiş vəzifə və öhdəliklərinin müstəqil qaydada həyata keçirən, "İdmanda doping vasitələrindən və üsullarından istifadəyə qarşı mübarizə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda, digər müvafiq qanunvericilik aktlarında və AMADA-nın funksiyalarını, hüquqlarını və öhdəliklərini bilavasitə nəzərdə tutan bu Antidoping Qaydalarında nəzərdə tutulmuş səlahiyyətləri icra edən müstəqil *Milli Antidoping Təşkilatıdır*.

Yurisdiksiya

"İdmanda doping vasitələrindən və üsullarından istifadəyə qarşı mübarizə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq AMADA-ya, bu Antidoping Qaydalarında əks etdirilmiş digər fəaliyyətlər daxil olmaqla test etmə, təhsil, tədqiqat, məlumatların toplanması və təhqiqat, hüquq və nəticə emalını ehtiva edən hərtərəfli milli antidoping proqramını icra etmək və həmin sahələr üzrə proqramlar, qaydalar və prosedurlar hazırlamaq üçün tam və müstəsna səlahiyyət verilmişdir.

Bütün *Milli Federasiyalar, idmançılar, idmançının köməkçi keyəti* və digər *idman subyektləri* avtomatik olaraq AMADA-nın müstəsna səlahiyyətlərini tanımalı və qəbul etməlidirlər.

Vəzifələr

- *İdmançıların* və *idmançının köməkçi heyətinin* hüquqlarını və idmançıların sağlamlığını qorumaq məqsədi ilə idmanda dopingsiz iştirakı təbliğ etmək;
- İdmanda dopingdən istifadənin qarşısının alınması məqsədi ilə ictimaiyyət arasında və, xüsusilə idman ictimaiyyəti arasında maarifləndirmə fəaliyyətini həyata keçirmək;
- İdmanda dopingdən istifadənin qarşısının alınması və onunla mübarizə ilə bağlı strategiyaları hazırlamaq;
- *Məcəllə* və *beynəlxalq standartlara* uyğun olaraq Antidoping Qaydalarını qəbul etmək və həyata keçirmək;
- *Məcəllənin* müddəalarını yerinə yetirmək və Azərbaycan Respublikasının dopinglə bağlı tərəfdar çıxdığı bütün beynəlxalq müqavilə və sazişlərin müddəalarına riayət etmək;
- Bütün idman növlərində, *Milli Federasiyalarda* və *idman subyektlərində* testlərinin edilməsi və toplanmış nümunələrin analizini həyata keçirmək daxil olmaqla ölkədə antidoping fəaliyyətini təmin etmək;
- Antidoping ilə bağlı müxtəlif qayda və *beynəlxalq standartların* tətbiq olunmasını təbliğ və təmin etmək;

- ÜADA tərəfindən işlənib hazırlanmış *Məcəlləyə* və müvafiq *beynəlxalq standartlara* uyğun olaraq nümunələrin toplanması və analiz edilməsi ilə bağlı prosedurlar və həmin prosedurlara edilən əlavə və dəyişikliklər haqqında *idmançıları, idmançının köməkçi heyətini* və digər *şəxsləri* məlumatlandırmaq;
- Təsdiq edilmiş qaydalara və *beynəlxalq standartlara* uyğun olaraq *idmançılardan* nümunələri toplamaq və onların analiz edilməsi üçün ÜADA tərəfindən akkreditə edilmiş laboratoriyalara təhlükəsiz şəkildə daşınmasını təmin etmək;
- *Qeydiyyatda alınmış Test Qrupu* barədə məlumatı *Məcəllədə* nəzərdə tutulmuş qaydada Antidoping İnzibatçılıq və İdarəetmə Sistemində (*ADAMS*-da) saxlamaq;
- Bu Antidoping Qaydalarına uyğun olaraq antidoping qayda pozuntuları ilə bağlı məsuliyyətin həyata keçirilməsini və həmin pozuntuların törədilməsində iştirak edən şəxslər barədə təhqiqatların aparılmasını təmin etmək;
- Bu Antidoping Qaydalarına riayət etmək və onların tətbiq olunması məqsədilə bütün zəruri tədbirləri həyata keçirmək;
- İdmanda dopingdən istifadənin qarşısının alınması, habelə qadağan olunmuş doping vasitələrinin qanunsuz dövriyyəsində iştirak edən şəxslər barədə məlumat almaq məqsədi ilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanları ilə əməkdaşlıq etmək, o cümlədən məlumat mübadiləsini həyata keçirmək;
- Antidoping qayda pozuntularının təhqiqatları və ya bu Antidoping Qaydalarının 8-ci və 13-cü maddələrində nəzərdə tutulan qurumlarda aparılan dinləmələr zamanı aşkarlanmış cinayət, inzibati və ya digər qanun pozuntuları barədə müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarına məlumat vermək;
- Antidoping qayda pozuntusunu törətmiş *idmançı* və ya digər *şəxsdən* dövlət büdcəsindən ona ayrılan pul mükafatlarının, maddi və ya digər nemətlərin, habelə bu Antidoping Qaydalarının yurisdiksiyasına daxil olan yarışlarda antidoping qayda pozuntusunu törətməklə əldə edilmiş medalların geri qaytarılmasını tələb etmək;
- Bu Antidoping Qaydaları və *Məcəllənin* müddəalarına riayət etmək və onların tətbiq olunması məqsədilə bütün zəruri tədbirləri həyata keçirmək;
- “İdmanda doping vasitələrindən və üsullarından istifadəyə qarşı mübarizə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu və ya digər müvafiq normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilmiş hər hansı digər vəzifələri icra etmək.

Milli Antidoping Proqramı

AMADA, Azərbaycan Respublikası tərəfindən “İdmanda doping vasitələrindən və üsullarından istifadəyə qarşı mübarizə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq Azərbaycan üçün *Milli Antidoping Təşkilatı* kimi fəaliyyət göstərmək məqsədilə təsis edilmişdir. Belə bir qurum kimi və *Məcəllənin* 20.5.1-ci maddəsinə uyğun olaraq *AMADA*-nın xüsusi olaraq öz əməliyyat qərarlarında və fəaliyyətində idmandan və idman sahəsin üzrə aidiyyəti dövlət qurumlarından müstəqil olmaq üçün zəruri səlahiyyəti və öhdəliyi vardır. Bu, məhdudiyət olmadan, eyni zamanda hər hansı Beynəlxalq Federasiya, *Milli Federasiya*, *Əsas Tədbir Təşkilatçısı*, *Milli Olimpiya Komitəsi*, Milli Paralimpiya Komitəsi və ya idman və ya antidoping sahələri üzrə məsuliyyət daşıyan dövlət qurumunun rəhbərliyinə və ya əməliyyatlarına cəlb olunan hər hansı *şəxsin AMADA*-nın əməliyyat qərarları və ya fəaliyyətinə hər hansı cəlb olunmasının qadağan edilməsini ehtiva edir.

Antidoping Qaydalarının əhatə dairəsi

Bu Antidoping Qaydaları aşağıdakılara şamil edilir:

- (a) *AMADA*, o cümlədən onun şura üzvləri, direktorları, vəzifəli şəxsləri və müəyyən edilmiş işçiləri və *Səlahiyyətli Üçüncü Şəxsləri* və onların *doping nəzarətinin* hər hansı aspektinə cəlb edilmiş işçiləri;
- (b) Azərbaycanın *Milli Federasiyaları*, o cümlədən onların şura üzvləri, direktorları, vəzifəli şəxsləri və müəyyən edilmiş işçiləri və *Səlahiyyətli Üçüncü Şəxsləri* və onların *doping nəzarətinin* hər hansı aspektinə cəlb edilmiş işçiləri;
- (c) Aşağıdakı *idmançılar*, *idmançının köməkçi heyəti* və digər şəxslər (*qorunan şəxslər* daxil olmaqla), hər bir halda, belə şəxsin Azərbaycan vətəndaşı və ya rezidenti olub-olmamasından asılı olmayaraq:
- (i) Azərbaycanda hər hansı *Milli Federasiyanın* və ya Azərbaycanda hər hansı *Milli Federasiyanın* üzvlərinin və ya əlaqəli təşkilatının (o cümlədən hər hansı klublar, komandalar, assosiasiyalar və ya liqaların) üzvləri və ya lisenziya sahibləri olan bütün *idmançılar* və *idmançının köməkçi heyəti*;
 - (ii) Keçirilməsi yerindən asılı olmayaraq Azərbaycanda hər hansı *Milli Federasiya* və ya Azərbaycanda hər hansı *Milli Federasiyanın* üzvləri və ya əlaqəli təşkilat (o cümlədən hər hansı klublar, komandalar, assosiasiyalar və ya liqalar) tərəfindən təşkil edilmiş, çağırılmış, icazə verilmiş və ya tanınmış *tədbirlərdə*, *yarışlarda* və ya digər fəaliyyətlərdə iştirak edən bütün *idmançılar* və *idmançının köməkçi heyəti*;
 - (iii) antidoping məqsədləri üçün akkreditasiya, lisenziya və ya digər müqavilə razılaşması əsasında və ya digər səbəbdən Azərbaycanda hər hansı *Milli Federasiya* və ya Azərbaycanda hər hansı *Milli Federasiyanın* üzvləri və ya əlaqəli təşkilatın (o cümlədən hər hansı klublar, komandalar, assosiasiyalar və ya liqaların) səlahiyyətinə tabe olan hər hansı digər *idmançı* və ya *idmançının köməkçi heyəti* və ya digər şəxs; və
 - (iv) *Milli tədbirin* və ya *Milli Federasiya* ilə əlaqəli olmayan milli liqanın təşkilatçısı¹ tərəfindən təşkil edilmiş, keçirilmiş, çağırılmış və ya icazə verilmiş hər hansı fəaliyyətdə hər hansı formada iştirak edən bütün *idmançılar* və *idmançının köməkçi heyəti*.
 - (v) *Bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan şəxs*, yeni bədən tərbiyyəsi məqsədləri üçün idmanda və ya fitnessdə iştirak edən, lakin *Milli Federasiya* və ya hər hansı əlaqəli və qeyri-əlaqəli assosiasiya, təşkilat, klub, komanda və ya liqa tərəfindən təşkil edilən, tanınan və ev sahibliyi etdiyi *yarış* və ya *tədbirlərdə* iştirak etməyən və hər hansı antidoping qayda pozuntusu törətməzdən əvvəl beş (5) il ərzində *beynəlxalq səviyyəli idmançı* (*Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standart*da uyğun olaraq hər bir Beynəlxalq Federasiyanın müəyyən etdiyi kimi) və ya *milli səviyyəli idmançı* (*Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standart*da uyğun olaraq *AMADA* və ya digər *Milli Antidoping Təşkilatının* müəyyən etdiyi kimi) olmayan; açıq kateroqiyada Azərbaycanı və ya digər ölkəni *beynəlxalq tədbirdə* təmsil etməyən²; və ya hər hansı Beynəlxalq Federasiya, *AMADA* və ya digər *Milli Antidoping Təşkilatı* tərəfindən saxlanılan hər hansı *Qeydiyyatda alınmış Test Qrupuna* və ya digər məkan məlumatı qrupuna daxil edilməmiş hər hansı şəxs.
- (d) “İdmanda doping vasitələrindən və üsullarında istifadəyə qarşı mübarizə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş bütün digər *idman subyektləri*.
- (e) *Məcəllə* tərəfindən *AMADA*-ya üzərilərində səlahiyyət verilmiş bütün digər şəxslər, o cümlədən Azərbaycan vətəndaşları və ya rezidentləri olan bütün *idmançılar* və yarışmaq, məşq etmək və ya digər səbəbdən Azərbaycanda olan bütün *idmançılar*.

¹ [(iv)-cü bəndə şərh: Sözügedən təşkilatçı qurumlar milli antidoping proqramına daxil edilməlidirlər.]

² [Bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan şəxsə dair şərh: “Açıq kateqoriya” anlayışı, gənclər və ya yaş qrup kateqoriyaları ilə məhdudlaşdırılmış yarışların istisna edilməsi mənasını daşıyır.]

Sözügədən *şəxslərin* hər biri, onun Azərbaycanda idmanda iştirakının və ya idmana cəlb edilməsinin şərti kimi, bu Antidoping Qaydaları ilə razılaşmalı və onlara riayət etməli, həmçinin AMADA-nın bu Antidoping Qaydalarını, o cümlədən sözügedən qaydaların pozulmasına görə *sanksiyaları* icra etməsi səlahiyyətinə və bu Antidoping Qaydalarına uyğun olaraq başlanmış mübahisələri və apellyasiyaları dinləmək və qərar qəbul etmək üçün 8-ci və 13-cü maddələrdə müəyyən edilmiş dinləmə qruplarının yurisdiksiyasına tabe olmalıdır.³

Bu Antidoping Qaydaları ilə əlaqəli və onlara riayət etməli olan yuxarıda qeyd olunmuş ümumi *idmançılar* qrupu arasında, növbəti *idmançılar* bu Antidoping Qaydalarının məqsədləri üçün *milli səviyyəli idmançılar* hesab edilməlidirlər və, bununla, bu Antidoping Qaydalarında *milli səviyyəli idmançılara* tətbiq edilən müəyyən müddəalar (*məs., test etmə, Tii-lər, məkan məlumatı və nəticələrin emalı*) cari və ya əvvəlki il ərzində aşağıdakı kateqoriyaların biri ilə əhatə edilən *idmançılara* tətbiq edilməlidir:

- (a) *Qeydiyyatda alınmış Test Qrupuna* və ya *Test Qrupuna* daxil edilmiş *idmançılar*; və ya
- (b) Hər hansı *Milli Federasiyanın* üzvləri və ya lisenziya sahibləri olan *idmançılar*; və ya
- (c) *Milli Federasiya* ilə əlaqəli hər hansı təşkilatın, o cümlədən assosiasiyalar, klublar, komandalar və liqaların üzvü olan *idmançılar*, o şərtlə ki, sözügedən təşkilat həmin *Milli Federasiyanın* ən yüksək liqasında iştirak edir; və ya
- (d) *Milli əhəmiyyətli yarışda* iştirak edərək və ya yarışaraq mükafat yerləri tutmuş *idmançılar*; və ya

Qeyd: bu müddəanın məqsədləri üçün "mükafat yerləri" dedikdə müvafiq olaraq qızıl, gümüş və bürünc medalları və ya medal olmadıqda, eyni dəyər və ya məna daşıyan digər mükafatlar verilən yerlər nəzərdə tutulur.

- (e) *beynəlxalq tədbir* və ya *yarışda* iştirak etmiş və ya yarışmış, lakin *beynəlxalq səviyyəli idmançı* kimi təsnif edilməyən hər hansı digər *idmançı*,

o şərtlə ki, yuxarıda qeyd olunan (b), (c), (d) və (e) müddəaları, *prioritetləşdirilmiş idman növləri* üzrə böyük və gənc *idmançılara* aiddir.

Lakin, hər hansı bu cür *idmançıların* öz müvafiq Beynəlxalq Federasiyaları tərəfindən *beynəlxalq səviyyəli idmançılar* kimi təsnif edildiyi hallarda onlar, bu Antidoping Qaydalarının məqsədləri üçün (*milli səviyyəli idmançı deyil*) *beynəlxalq səviyyəli idmançı* hesab edilməlidirlər.

³ [Şərh: Məcəllə tərəfindən idmançı və ya idmançının köməkçi heyəti olmayan şəxsin Məcəlləyə tabe olması tələb edildiyi halda sözügedən şəxs nümunə toplanması və ya testə edilməsinə məruz qalmamalıdır və Məcəlləyə uyğun olaraq qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsuldən istifadə və ya onlara sahibliyə görə antidoping qayda pozuntunun törədilməsində iddia edilməməlidir. Fəqət, bu cür şəxs yalnız Məcəllənin 2.5-ci (Saxtalaşdırma), 2.7-ci (Qanunsuz dövriyyə), 2.8-ci (Tətbiq etmək), 2.9-cu (Əlbirlilik), 2.10-cu (Qadağan edilmiş əməkdaşlıq) və 2.11-ci (Qisas almaq) maddələrinin pozulmasına görə intizam tədbirlərinə məruz qala bilər. Bundan əlavə, bu cür şəxs Məcəllənin 21.3-cü maddəsinə uyğun olaraq əlavə rol və öhdəliklərə tabe olmalıdır. Həmçinin, işçinin Məcəlləyə tabe olmasını tələb etmək öhdəliyi müvafiq qanunvericiliklə tənzimlənir.]

AMADA təmin etməlidir ki, bu Antidoping Qaydalarının 19-cü maddəsinə uyğun olaraq onların şura üzvləri, direktorları, vəzifəli şəxsləri və müəyyən edilmiş işçiləri, o cümlədən Səlahiyyətləndirilmiş Üçüncü Şəxslər və onların işçiləri ilə bağlanmış hər hansı – işəgötürmə haqqında, müqavilə və ya digər məqsədli – razılaşmalara bu cür şəxslərin bu Antidoping Qaydalarına tabe olduqlarına, ona riayət etməyə razı olduqlarına və AMADA-nın antidoping mübahisələrinə dair qərar vermək səlahiyyəti ilə razılaşdıqlarına dair xüsusi müddəalar daxil edilsin.]

MADDƏ 1 DOPİNG ANLAYIŞI

Doping, bu Antidoping Qaydalarının 2.1 - 2.11-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş bir və ya bir neçə antidoping qayda pozuntusunun baş verməsi kimi müəyyən edilmişdir.

MADDƏ 2 ANTİDOPİNG QAYDA POZUNTULARI

2-ci maddənin məqsədi antidoping qayda pozuntularını təşkil edən halları və davranışları müəyyən etməkdir. Doping mübahisələrində dinləmələr, bu xüsusi qaydaların biri və ya bir neçəsinin pozulmasının ehtimal edilməsinə əsaslanaraq həyata keçirilməlidir.

İdmançılar və digər şəxslər, hallar və davranışların antidoping qayda pozuntusu və *Qadağan edilmiş siyahıya* daxil edilmiş maddələri və üsulları təşkil etdiyini bilmələrinə görə məsuliyyət daşımalıdırlar.

Aşağıdakılar antidoping qayda pozuntularını təşkil edirlər:

2.1 *İdmançının nümunəsində qadağan edilmiş maddə və ya onun metabolitləri və ya markerlərinin mövcudluğu*

2.1.1 Heç bir *qadağan edilmiş maddənin* bədənlərinə daxil olmamasını təmin etmək *idmançıların* şəxsi öhdəliyidir. *İdmançılar*, öz *nümunələrində* mövcudluğu aşkar edilmiş hər hansı *qadağan edilmiş maddə* və ya onun *metabolitləri* və ya *markerlərinə* görə məsuliyyət daşıyırlar. Müvafiq olaraq, 2.1-ci maddə üzrə antidoping qayda pozuntusunu müəyyən etmək üçün *idmançının* niyyətinin, *təqsirinin*, *səhlənkarlığının* və ya bilərəkdən *istifadənin* müəyyən edilməsi zəruri deyil.⁴

2.1.2 2.1-ci maddə üzrə antidoping qayda pozuntusunun kifayət edici sübutü aşağıdakıların hər hansı biri ilə müəyyən edilir: *idmançının B nümunəsinin* analiz edilməsindən imtina etməsi və *B nümunəsinin* analiz edilməməsi halında *idmançının A nümunəsində qadağan edilmiş maddə* və ya onun *metabolitləri* və ya *markerlərinin* mövcudluğu; və ya *idmançının B nümunəsinin* analiz edilməsi və həmin analizin nəticəsində *idmançının A nümunəsində* aşkarlanmış *qadağan edilmiş maddə* və ya onun *metabolitləri* və ya *markerlərinin idmançının B nümunəsində* mövcudluğunun təsdiq edilməsi; və ya *idmançının B nümunəsinin* iki (2) hissəyə bölünməsi və bölünmüş *nümunənin* təsdiq hissəsinin analizinin nəticəsində bölünmüş *nümunənin* birinci hissəsində aşkarlanmış *qadağan edilmiş maddə* və ya onun *metabolitləri* və ya *markerlərinin* mövcudluğunun təsdiq edilməsi və ya *idmançının*, bölünmüş *nümunənin* təsdiq hissəsinin analizindən imtina etməsi.⁵

2.1.3 *Qadağan edilmiş siyahıda* və ya *texniki sənəddə qərar limiti* xüsusilə müəyyən edilmiş maddələr istisna olmaqla, *idmançının nümunəsində qadağan edilmiş maddə* və ya onun *metabolitləri* və ya *markerlərinin* hesabatda təsbit edilmiş hər hansı kəmiyyətdə mövcudluğu antidoping qayda pozuntusunu təşkil edir.

2.1.4 2.1-ci maddənin ümumi qaydasına istisna olaraq, *Qadağan edilmiş siyahı*, *beynəlxalq standartlar* və ya *texniki sənədlər* müəyyən *qadağan edilmiş*

⁴ [2.1.1-ci maddəyə şərh: Bu maddə ilə əhatə edilən antidoping qayda pozuntusu *idmançının* təqsiri nəzərə alınmadan törədilmiş hesab edilir. Bu qaydaya, müxtəlif İAM qərarlarında "ciddi məsuliyyət" kimi istinad edilir. *İdmançının* təqsiri, 10-cu maddəyə uyğun olaraq həmin antidoping qayda pozuntusu üzrə sanksiyaların müəyyən edilməsi zamanı nəzərə alınır. Bu prinsip, mütləq olaraq İAM tərəfindən dəstəklənmişdir.]

⁵ [2.1.2-ci maddəyə şərh: Nəticələrin emalı səlahiyyətinə malik olan Antidoping Təşkilatı, *idmançının B nümunəsinin* analizini tələb etmədiyi halda belə öz mülahizəsi əsasında *B nümunəsinin* analiz edilməsini seçə bilər.]

maddələrin qiymətləndirilməsi və onlar üzrə hesabatların verilməsi üçün xüsusi meyarlar müəyyən edə bilirlər.

2.2 İdmançı tərəfindən qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsuldən istifadə və ya istifadə cəhdi⁶

2.2.1 Heç bir qadağan edilmiş maddənin bədənlərinə daxil olmamasını və heç bir qadağan edilmiş üsuldən istifadə edilmədiyini təmin etmək idmançıların şəxsi öhdəliyidir. Müvafiq olaraq, qadağan edilmiş maddənin və ya qadağan edilmiş üsulun istifadəsi üzrə antidoping qayda pozuntusunu müəyyən etmək üçün idmançının niyyətinin, təqsirinin, səhlənkarlığının və ya bilərəkdən istifadənin müəyyən edilməsi zəruri deyil.

2.2.2 Qadağan edilmiş maddənin və ya qadağan edilmiş üsulun istifadəsinin və ya istifadə cəhdinin uğurlu və ya uğursuz olması əhəmiyyət kəsb etmir. Antidoping qayda pozuntusunun törədilməsi üçün qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsulun istifadəsinin və ya istifadəyə cəhdinin baş verməsi kifayət hesab edilir.⁷

2.3 İdmançı tərəfindən nümunə toplanmasından yayınma, imtina və ya nümunəni təqdim etməmək

Müvafiq səlahiyyətə sahib şəxs tərəfindən bildiriş verildikdən sonra əsaslı səbəb olmamadan nümunə toplanmasından imtina və ya nümunəni təqdim etməmək; və ya nümunə toplanmasından yayınma.⁸

2.4 İdmançı tərəfindən məkan məlumatı pozuntusu

Nəticələrin emalı üzrə beynəlxalq standartda müəyyən edilmiş qaydada, 12 ay müddəti ərzində Qeydiyyatda alınmış Test Qrupunda olan idmançı tərəfindən üç (3) buraxılmış test və (və ya) məkan məlumatının təqdim edilməməsinin hər hansı kombinasiyası.

2.5 İdmançı və ya digər şəxs tərəfindən doping nəzarətinin hər hansı bir hissəsinin saxtalaşdırılması və ya saxtalaşdırma cəhdi

⁶ [2.2-ci maddəyə şərh: Hər zaman hesab edilir ki, qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsulun istifadəsi və ya istifadə cəhdi hər hansı etibarlı vasitələrlə müəyyən edilə bilər. 3.2-ci maddəyə şərhdə qeyd olunduğu kimi, 2.1-ci maddə üzrə antidoping qayda pozuntusunun müəyyən edilməsi tələb olunan sübutdan fərqli olaraq, istifadə və ya istifadə cəhdi həmçinin idmançının etirafı, şahid ifadələri, sənədlə dəlil, İdmançının Biloloji Pasportunun hissəsi kimi toplanan məlumat daxil olmaqla uzunmüddətli göstəricilər əsasında müəyyən edilmiş norma üzrə nəticələr və ya digər halda 2.1-ci maddə üzrə qadağan edilmiş maddənin "mövcudluğunun" müəyyən edilməsi üçün bütün tələblərə cavab verməyən digər analitik məlumat kimi digər etibarlı vasitələrlə müəyyən edilə bilər.]

Məsələn, istifadə, A nümunəsinin analizindən və ya Antidoping Təşkilatı tərəfindən təsdiq məqsədilə digər nümunənin analiz edilməməsinin məqbul izahı olduğu halda yalnız B nümunəsinin analizindən nəticələnən etibarlı analitik məlumat əsasında müəyyən edilə bilər.]

⁷ [2.2.2-ci maddəyə şərh: Qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsulun "istifadəsinə cəhdin" müəyyən edilməsi idmançı tərəfindən niyyətin olmasının sübut edilməsini tələb edir. Bu cür antidoping pozuntusunun sübutu üçün niyyət tələbi, qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsulun istifadəsinə görə 2.1-ci maddənin və 2.2-ci maddənin pozuntuları üçün müəyyən edilmiş ciddi məsuliyyət prinsipinə xələf gətirir.]

İdmançı tərəfindən qadağan edilmiş maddənin istifadəsi, həmin maddənin yarışdan kənar müddətdə qadağan edilmədiyini və idmançının istifadəsinin yarışdan kənar müddətdə baş verdiyi hal istisna olmaqla antidoping qayda pozuntusu təşkil edir. (Buna baxmayaraq, yarış müddətində toplanmış nümunədə qadağan edilmiş maddə və ya onun metabolitləri və ya markerlərinin mövcudluğu həmin maddənin nə zaman istifadə edildiyindən asılı olmayaraq 2.1-ci maddənin pozuntusudur.)]

⁸ [2.3-cü maddəyə şərh: Məsələn, idmançı tərəfindən test barədə bildirişdən və ya test edilməkdən yayınmaq məqsədilə doping nəzarəti rəsmilərindən bilərəkdən boyun qaçırmasının müəyyən edildiyi halda, "nümunə toplanmasından yayınma" antidoping qayda pozuntusu hesab edilir. "Nümunəni təqdim etməməyin" idmançının qəsdən və ya səhlənkar davranışı əsasında tövsif edilə biləcəyi halda, nümunə toplanmasından "yayınma" və ya "imtina" idmançının qəsdən davranışı əsasında tövsif edilir.]

2.6 İdmançı və ya digər şəxs tərəfindən qadağan edilmiş maddəyə və ya qadağan edilmiş üsula sahiblik

2.6.1 Sahibliyin idmançıya 4.4-cü maddəyə və ya digər əsaslı səbəbə uyğun olaraq icazə verilmiş Terapevtik İstifadə üçün İstisna (Tİİ) ilə uyğun olmasının sübut edilməsi halları istisna olmaqla, *idmançı* tərəfindən *yarış müddətində* hər hansı *qadağan edilmiş maddə* və ya hər hansı *qadağan edilmiş üsula sahiblik* və ya *yarışdan kənar müddətdə idmançı* tərəfindən *yarışdan kənar müddətdə* qadağan edilmiş hər hansı *qadağan edilmiş maddə* və ya hər hansı *qadağan edilmiş üsula sahiblik*.

2.6.2 *İdmançının köməkçi heyətinin üzvü* tərəfindən *sahibliyin idmançıya* 4.4-cü maddəyə və ya digər əsaslı səbəbə uyğun olaraq icazə verilmiş Terapevtik İstifadə üçün İstisna (Tİİ) ilə uyğun olmasının sübut edilməsi halları istisna olmaqla, *idmançıya köməkçi heyətinin üzvü* tərəfindən *yarış müddətində* hər hansı *qadağan edilmiş maddə* və ya *qadağan edilmiş üsula sahiblik* və ya *idmançının köməkçi heyəti üzvü* tərəfindən *yarışdan kənar müddətdə idmançı, yarış* və ya məşqlə əlaqədar *yarışdan kənar müddətdə* qadağan edilmiş hər hansı *qadağan edilmiş maddə* və ya hər hansı *qadağan edilmiş üsula sahiblik*.⁹

2.7 İdmançı və ya digər şəxs tərəfindən hər hansı qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsulun dövryyəsi və ya dövryyəsinə cəhd

2.8 İdmançı və ya digər şəxs tərəfindən yarış müddətində hər hansı idmançıya hər hansı qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsulun tətbiq edilməsi və ya tətbiq etmə cəhdi və ya yarışdan kənar müddətdə hər hansı idmançıya yarışmadan kənar müddətdə qadağan edilmiş hər hansı qadağan edilmiş maddə və ya hər hansı qadağan edilmiş üsulun tətbiq edilməsi və ya tətbiq etmə cəhdi

2.9 İdmançı və ya digər şəxs tərəfindən əlbirlik və ya əlbirlik cəhdi

Digər şəxs tərəfindən törədilmiş antidoping qayda pozuntusu, antidoping qayda pozuntusuna *cəhd* və ya 10.14.1-ci maddənin pozulması ilə əlaqədar yardım, həvəsləndirmə, dəstək, təhrik, gizlətmə, ört-basdır etmə və ya digər hər hansı növ qəsdən əlbirlik və ya əlbirlik *cəhdi*.¹⁰

2.10 İdmançı və ya digər şəxs tərəfindən qadağan edilmiş əməkdaşlıq

2.10.1 *Antidoping Təşkilatının* səlahiyyətinə tabe olan *idmançı* və digər şəxs tərəfindən hər hansı *idmançının köməkçi heyətinin üzvü* ilə peşəkar və ya idmanla əlaqədar əməkdaşlıq, hansı ki:

2.10.1.1 *Antidoping Təşkilatının* səlahiyyətinə tabedir və *diskvalifikasiya müddətindədir*; və ya

2.10.1.2 *Antidoping Təşkilatının* səlahiyyətinə tabe olmadığı və *diskvalifikasiya müddəti Məcəlləyə uyğun olaraq nəticələrin emalı*

⁹ [2.6.1-ci və 2.6.2-ci maddələrə şərh: Məsələn, şəkər xəstəliyi olan uşaq üçün həkim reseptinə əsasən insulinin alınması, yeni əsaslı tibbi hallar istisna olmaqla, əsaslı səbəb, məsələn dosta və ya qohuma vermək üçün qadağan edilmiş maddənin alınmasını və ya ona sahibliyini ehtiva etməməlidir.]

[2.6.1-ci və 2.6.2-ci maddələrə şərh: Əsaslı səbəb, məsələn: (a) idmançı və ya komanda həkimi tərəfindən qadağan edilmiş maddələrin və ya qadağan edilmiş üsulların kəskin və təcili hallar üçün üzərində gəzdirilməsi (məs., epinefrin avto enjektorları) və ya (b) idmançı tərəfindən bunu Tİİ üçün müraciət etməmişdən və qərar əldə etməzdən qısa zaman əvvəl qadağan edilmiş maddəyə və ya üsula sahib olmasını ehtiva edə bilər.]

¹⁰ [2.9-cu maddəyə şərh: Əlbirlik və ya əlbirlik cəhdi həm fiziki, həm də psixoloji dəstəyi ehtiva edə bilər.]

prosesində tətbiq edilmədiyi halda, cinayət, intizam və ya peşəkar icraat üzrə sözügedən şəxs *Məcəlləyə* uyğun qaydaların tətbiq edilməsi halında həmin şəxs tərəfindən antidoping qayda pozuntusu hesab edilə bilən hərəkətlərə görə məhkum olunmuş və ya təqsirləndirilmişdir. Bu şəxsin diskvalifikasiya statusu hansının daha uzun olmasından asılı olaraq cinayət, inzibati və ya peşəkar cəza qərarın verilməsi tarixindən və ya cinayət, inzibati və ya peşəkar sanksiyanın tətbiq olunma müddətindən etibarən altı (6) il ərzində qüvvədə olmalıdır; və ya

2.10.1.3 2.10.1-ci və ya 2.10.2-ci maddələrdə təsvir edilmiş fərd üçün təmsilçi və ya vasitəçi kimi çıxış edir.

2.10.2 2.10-cu maddəsinin pozulmasını müəyyən etmək üçün *Antidoping Təşkilatı*, *idmançı* və ya digər şəxsin *idmançının köməkçi heyəti üzvünün* diskvalifikasiya statusu barədə bilməsini sübut etməlidir.

Idmançının köməkçi heyətinin üzvü ilə 2.10.1-ci və 2.10.2-ci maddələrdə təsvir edilən hər hansı əməkdaşlığın peşəkar və ya idmanla əlaqəli olmadığı və (və ya) bu cür əməkdaşlığın əqlabətən tərzdə qarşısı alınmasının qeyri-mümkün olması üzrə sübut etmə yükü *idmançının* və digər şəxsin üzərinə düşür.

2.10.1.1-ci, 2.10.1.2-ci və ya 2.10.1.3-cü maddələrdə təsvir edilən meyarlara cavab verən *idmançının köməkçi heyəti* barədə məlumatlı olan *Antidoping Təşkilatları* bu məlumatı *ÜADA*-ya təqdim etməlidirlər.¹¹

2.11 Səlahiyyətli qurumların məlumatlandırılmasına idmançı və ya digər şəxs tərəfindən maneəçilik və ya buna görə qisas xarakterli əməllər

Bu davranış 2.5-ci maddə ilə pozuntu təşkil edilmədiyi hallarda:

2.11.1 *ÜADA*, *Antidoping Təşkilatı*, hüquq mühafizə orqanı, tənzimləyici və ya peşəkar intizam qurumu və ya *ÜADA* və ya *Antidoping Təşkilatı* üçün təhqiqat aparən şəxsin antidoping qayda pozuntusu şübhəsi və ya *Məcəlləyə* uyğunsuzluq şübhəsi barədə dürüstlük prinsipi əsasında məlumatlandırılmasına maneəçilik niyyətilə digər şəxsin təhdid edilməsi və ya ona təzyiq göstərilməsi üzrə hər hansı hərəkət.

2.11.2 *ÜADA*-ya, *Antidoping Təşkilatına*, hüquq mühafizə orqanına, tənzimləyici və ya peşəkar intizam qurumuna və ya *ÜADA* və ya *Antidoping Təşkilatı* üçün təhqiqat aparən şəxsə antidoping qayda pozuntusu şübhəsi və ya *Məcəlləyə* uyğunsuzluq şübhəsinə dair dürüstlük prinsipi əsasında sübut və ya məlumatı təqdim etmiş şəxsə qarşı qisas xarakterli əməl.

¹¹ [2.10-cu maddəyə şərh: *Idmançılar* və digər şəxslər, antidoping qayda pozuntusu törədilməsinə görə diskvalifikasiya edilmiş və ya dopinqlə əlaqədar cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmuş və ya peşəkar cəhətdən intizam tədbirinə məruz qalmış məşqçilər, təlimçilər, həkimlər və digər idmançının köməkçi heyəti ilə işləməməlidirlər. Bu, həmçinin diskvalifikasiya müddətində olan zaman məşqçi və ya idmançının köməkçi heyəti kimi fəaliyyət göstərən hər hansı digər idmançı ilə də əməkdaşlığı qadağan edir. Qadağan edilmiş bəzi əməkdaşlıq misallarına daxildir: təlimə, strategiyaya, texnikaya qidaya dair və ya tibbi məsləhət alma; terapiya, müalicə və ya reseptlər əldə etmə; analiz üçün hər hansı bədən məhsulunun təmin edilməsi; və ya idmançının köməkçi heyəti üzvünə agent və ya nümayəndə kimi xidmət etməyə icazə vermək. Qadağan edilmiş əməkdaşlıq üçün hər hansı formada təzminatın ödənilməsinə ehtiva etməyə bilər.

2.10-cu maddənin *Antidoping Təşkilatından idmançı* və ya digər şəxsi *idmançının köməkçi heyəti üzvünün* diskvalifikasiya statusu barədə məlumatlandırmağı tələb etməməsinə baxmayaraq, belə bir bildiriş, edildiyi halda, *idmançı* və ya digər şəxsin *idmançının köməkçi heyəti üzvünün* diskvalifikasiya statusu barədə bilməsinin sübut edilməsi üçün əhəmiyyətli dəlil ola bilər.]

2.11-ci maddənin məqsədləri üçün qisas, təhdid və ya təzyiqə belə şəxsə qarşı dürüstlük prinsipinə əsaslanmayan və ya qeyri-müvafiq cavab olan hərəkət də daxildir.¹²

MADDƏ 3 DOPİNQİN SÜBUTU

3.1 Sübut etmə yükü və standartları

Antidoping qayda pozuntusunun törədilməsinin sübut edilməsi yükü AMADA-nın üzərinə düşür. AMADA tərəfindən edilən iddianın ağırlığını nəzərə alaraq, AMADA-nın antidoping qayda pozuntusunun törədilməsinin dinləmə qrupu üçün məqbul səviyyədə sübut edib-etməməsi sübut etmə standartı hesab olunur. Bu sübut etmə standartı, bütün hallarda sadə ehtimallar balansından yuxarı və əsaslandırılmış şübhəsiz sübutdan aşağıdır. Bu Antidoping Qaydalarına əsasən, 3.2.2-ci and 3.2.3-cü maddələr istisna olmaqla prezumpsiyanı təkzib etmək, xüsusi faktları və ya şəraiti müəyyən etmək üzrə sübut etmə yükünü antidoping qayda pozuntusu törətməkdə iddia edilən *idmançı* və ya digər *şəxsin* üzərinə düşərsə, sübut etmə standartı ehtimallar balansı ilə olunmalıdır.¹³

3.2 Faktlar və prezumpsiyaların müəyyənləşdirilməsi üsulları

Antidoping qayda pozuntuları ilə bağlı faktlar, etiraflar daxil olmaqla, istənilən etibarlı vasitələrlə müəyyən edilə bilər.¹⁴ Doping mübahisələrinə aşağıdakı sübut qaydaları tətbiq edilir:

3.2.1 Müvafiq elmi ictimaiyyətlə konsultasiyadan və ekspert qiymətləndirilməsindən sonra ÜADA tərəfindən təsdiq olunmuş analitik üsullar və ya *qərar limitləri* elmi cəhətdən etibarlı sayılır. Bu ehtimal üçün şəraitin qarşılıb-qarşılanmamasını şübhə altına qoyan və ya elmi cəhətdən etibarlılıq prezumpsiyasını təkzib etməyə çalışan hər hansı *idmançı* və ya digər *şəxs*, hər hansı belə bir iddia üçün ilkin şərt kimi öz iddiası və iddiasının əsaslandırılması barədə ÜADA-nı məlumatlandırmalıdır. İlkin dinləmə qurumu, apellyasiya qurumu və ya İAM, həmçinin öz təşəbbüsü ilə ÜADA-nı hər hansı belə iddia barədə məlumatlandırma bilər. ÜADA tərəfindən belə bildirişin və işin materiallarının alınmasından sonra on (10) gün ərzində ÜADA-nın da bu icraatda tərəf kimi müdaxilə etmək, dinləmə üzrə ekspert (*amicus curiae*) kimi çıxış etmək və ya digər üsulla sübutları təqdim etmək hüququ olmalıdır. İAM tərəfindən dinlənən mübahisələr zamanı, ÜADA-nın tələbi ilə, İAM-ın dinləmə qrupu təqdim olunmuş iddianın qiymətləndirilməsində qrupa dəstək üçün müvafiq elmi ekspert təyin etməlidir.¹⁵

¹² [2.11.2-ci maddəyə şərh: Bu maddə dürüstlük prinsipinə əsaslanan məlumatlar verən şəxslərin müdafiəsi üçün nəzərdə tutulur və bilərəkdən saxta məlumat bildiren şəxsləri müdafiə etmir.]

[2.11.2-ci maddə üçün şərh: Qisas özündə, məsələn, məlumat verən şəxslərin, onların ailə üzvlərinin və ya əlaqəli şəxslərin fiziki və ya mənəvi rifahını və ya iqtisadi maraqlarını təhdid edən hərəkətləri ehtiva edə bilər. Qisas özündə Antidoping Təşkilatı tərəfindən məlumat verən şəxsə qarşı dürüstlük prinsipinə əsaslanaraq antidoping qayda pozuntusu iddiasının irəli sürülməsini ehtiva etmir. 2.11-ci maddənin məqsədləri üçün məlumat verən şəxsin həmin məlumatın saxta olduğunu bildiyi halda həmin məlumat dürüstlük prinsipinə əsasən verilmiş hesab edilmir.]

¹³ [3.1-ci maddəyə şərh: AMADA tərəfindən qarşılmalı olan bu sübut standartı, əksər ölkələrdə peşəkar pozuntulara dair işlərdə tətbiq edilən standart ilə müqayisəlidir.]

¹⁴ [3.2-ci maddəyə şərh: Məsələn, AMADA, 2.2-ci maddəyə əsasən idmançının etirafları, üçüncü şəxslərin etibarlı ifadələri, etibarlı sənədli dəlil, 2.2-ci maddə üçün şərhlərdə qeyd edilən A və ya B nümunəsindən alınmış etibarlı analitik məlumat və ya İdmançının Bioloji Pasportundan məlumat kimi idmançının qan və ya sidik nümunələri seriyasının göstəricilərindən əldə edilmiş nəticələr əsasında antidoping qayda pozuntusunu müəyyən edə bilər.]

¹⁵ [3.2.1-ci maddəyə şərh: ÜADA, müəyyən qadağan edilmiş maddələr üçün ÜADA tərəfindən akkredite edilmiş laboratoriyaya qadağan edilmiş maddənin və ya onun metabolitlərinin və ya markerlərinin etimal edilmiş

3.2.2 ÜADA tərəfindən akkredite edilmiş laboratoriyalar və ÜADA tərəfindən təsdiqlənmiş digər laboratoriyaların *nümunə* analizi və saxlama prosedurları Laboratoriyalar üzrə *beynəlxalq standart*da uyğun olaraq aparılmış sayılır. *İdmançı* və ya digər şəxs, *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsinə* ağılabatan şəkildə səbəb ola bilən Laboratoriyalar üzrə *beynəlxalq standartdan* yayınmanı müəyyən etməklə bu prezumpsiyanı təkzib edə bilər.

Əgər *idmançı* və ya digər şəxs, *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsinə* ağılabatan şəkildə səbəb ola bilən Laboratoriyalar üzrə *beynəlxalq standartından* yayınmanı nümayiş etdirərək əvvəlki prezumpsiyanı təkzib edərsə, bu zaman həmin yayınmanın *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsinə* səbəb olmadığını sübut etmək yükü AMADA-nın üzərinə düşür.¹⁶

3.2.3 Hər hansı digər *beynəlxalq standartdan* və ya *Məcəllədə* müəyyən edilmiş digər antidoping qaydalarından və ya siyasətindən, və ya bu Antidoping Qaydalarından yayımlar analitik nəticələri və ya antidoping qayda pozuntusunun digər sübutlarını etibarsız etmir;¹⁷ lakin, əgər *idmançı* və ya digər şəxs, aşağıdakı müəyyən *beynəlxalq standart* müddələrinin birindən yayınmanın *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsi* və ya məkan məlumatı pozuntusu əsasında antidoping qayda pozuntusuna ağılabatan şəkildə səbəb ola bilməsini sübut edərsə, bu zaman həmin yayınmanın *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsinə* və ya məkan məlumatı pozuntusuna səbəb olmadığını sübut etmək yükü AMADA-nın üzərinə düşür:

- (i) *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsi* əsasında antidoping qayda pozuntusuna ağılabatan şəkildə səbəb ola bilən *nümunə* toplanması və ya *nümunə* ilə davranışla əlaqədar *Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standartdan* yayınma – bu zaman həmin yayınmanın *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsinə* səbəb olmadığını sübut etmək yükü AMADA-nın üzərinə düşür;
- (ii) Ağılabatan şəkildə antidoping qayda pozuntusuna səbəb ola bilən *Qeyri-əlverişli Pasport Nəticəsi* ilə bağlı *Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxalq standart* və *Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standartdan* yayınma – bu zaman həmin yayınmanın antidoping qayda pozuntusuna səbəb olmadığını sübut etmək yükü AMADA-nın üzərinə düşür;

*konsentrasiyasının minimal hesabat dərəcəsi*ndən aşağı olması hallarında nümunələri *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsi* kimi hesab etməməyi təlimatlandırma bilər. ÜADA-nın həmin minimal hesabat dərəcəsinə və ya hansı qadağan edilmiş maddələrin minimal hesabat dərəcəsinə tabe olmasına dair qərarı mübahisələndirilə bilməz. Əlavə olaraq, belə qadağan edilmiş maddənin nümunədə laboratoriya tərəfindən etimall edilmiş konsentrasiyası yalnız ehtimal ola bilər. Nümunədə qadağan edilmiş maddənin dəqiq konsentrasiyasının minimal hesabat dərəcəsindən aşağı olması ehtimalı heç bir halda həmin qadağan edilmiş maddənin nümunədə mövcudluğuna əsaslanan antidoping qayda pozuntusu üçün müdafiə təşkil edə bilməz.]

¹⁶ [3.2.2-cü maddəyə şərh: Laboratoriyalar üzrə *beynəlxalq standartdan* *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsinə* ağılabatan şəkildə səbəb ola bilən yayınmanı ehtimallar balansı vasitəsilə sübut etmək yükü *idmançı* və ya digər şəxsin üzərinə düşür. Beləliklə, *idmançı* və ya digər şəxs ehtimallar balansı vasitəsilə yayınmanı sübut edə bildikdə, bu zaman *idmançı* və ya digər şəxsin sübut etmə yükü üçün səbəb-nəticə əlaqəsi münasibətində daha aşağı sübut standartı tətbiq edilir – “ağılabatan şəkildə səbəb ola bilən”. *İdmançı* və ya digər şəxs bu standartın tələblərini yerinə yetirdikdə, bu zaman yayınmanın *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsinə* səbəb olmamasını dinləmə qrupu üçün kifayətdici səviyyədə sübut etmə yükü AMADA-ya keçir.]

¹⁷ [3.2.3-cü maddəyə şərh: *Beynəlxalq standartdan* və ya *nümunə* toplanması və onunla davranışla bağlı olmayan digər qaydadan, *Qeyri-əlverişli Pasport Nəticəsi*ndən yaxud məkan məlumatı pozuntusu və ya B nümunəsinin açılması ilə əlaqədar *idmançının* məlumatlandırılmasından – məsələn, Təhsil üzrə *beynəlxalq standartdan*, Şəxsi həyat və fərdi məlumatın mühafizəsi üzrə *beynəlxalq standartdan* və ya Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar üzrə *beynəlxalq standartdan* yayımlar ÜADA tərəfindən uyğunluq prosedurasının başlanması ilə nəticələnə bilər, lakin antidoping qayda pozuntuları üzrə icraatda müdafiə qismində istifadə edilə bilməz və onlar *idmançı* tərəfindən antidoping qayda pozuntusunun törədilib-törədilməməsinin müəyyən edilməsində əhəmiyyət kəsb etməməlidir. Eyni qayda ilə, AMADA tərəfindən 20.7.7-ci maddədə istinad edilmiş sənədin müddələrinin pozulması antidoping qayda pozuntusu üçün müdafiə təşkil etməməlidir.]

(iii) *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsi* əsasında antidoping qayda pozuntusuna əqlabatən şəkilədə səbəb ola bilən *idmançıya B nümünəsinin* açılmasına dair bildiriş verilməsi tələbi ilə bağlı *Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxalq standartdan* yayınma – bu zaman həmin yayınmanın *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsinə* səbəb olmadığını sübut etmək yükü *AMADA*-nın üzərinə düşür;¹⁸

(iv) Aqlabatən şəkilədə məkan məlumatı pozuntusu əsasında antidoping qayda pozuntusuna səbəb ola bilən *idmançıya* bildiriş verilməsilə bağlı *Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxalq standartdan* yayınma – bu zaman həmin yayınmanın məkan məlumatı pozuntusuna səbəb olmadığını sübut etmək yükü *AMADA*-nın üzərinə düşür.

3.2.4 Məhkəmənin və ya müvafiq yurisdiksiyalı peşəkar intizam tribunalının apellyasiya şikayəti verilməmiş qərarı ilə müəyyən edilən faktlar, qərarın həmin faktları aid edilən *idmançı* və ya digər şəxsə qarşı təkzibedilməz sübut hesab edilir, o halda ki *idmançı* və ya digər şəxs qərarın haqq-ədələtə zidd olan prinsiplər əsasında qəbul edilməsini sübut etməmiş olsun.

3.2.5 Antidoping qayda pozuntusu üzrə icraatı aparan dinləmə qrupu, *idmançının* və ya digər şəxsin dinləmə zamanı müvafiq öncədən göndərilən bildirişdən sonra dinləmə qrupunun və ya *AMADA*-nın suallarına cavab vermək və dinləmədə (şəxsən və ya dinləmə qrupunun göstərişi ilə telefon bağlantısı vasitəsi ilə) iştirak etməkdən imtinasına əsaslanaraq həmin *idmançıya* və ya şəxsə qarşı qeyri-əlverişli qərara gələ bilər.

MADDƏ 4 QADAĞAN EDİLMİŞ SİYAHİ

4.1 Qadağan edilmiş siyahının daxil edilməsi

Bu Antidoping Qaydaları, *Məcəllənin* 4.1-ci maddəsində müəyyən edildiyi kimi *ÜADA* tərəfindən dərc edilmiş və düzəlişlər edilmiş *Qadağan edilmiş siyahını* daxil edir.

Qadağan edilmiş siyahıda və ya ona düzəlişlərdə digər qayda müəyyən edilmədiyi halda, *Qadağan edilmiş siyahı* və onun düzəlişləri, *AMADA* tərəfindən heç bir əlavə tədbir tələb etmədən *ÜADA* tərəfindən dərc olunduqdan üç (3) ay sonra bu Antidoping Qaydalarına uyğun olaraq qüvvəyə minəcək. Bütün *idmançılar* və digər şəxslər, *qadağan edilmiş siyahı* və ona edilmiş düzəlişlərin heç bir əlavə rəsmiləşdirmə tələb etmədən qüvvəyə mindiyi tarixdən etibarən onlara riayət etməlidirlər. Ən yeni *qadağan edilmiş siyahı* və ona düzəlişlərlə tanış olmaq bütün *idmançı* və digər şəxslərin məsuliyyətləridir.¹⁹

4.2 Qadağan edilmiş siyahıda müəyyən edilmiş qadağan edilmiş maddələr və qadağan edilmiş üsullar

4.2.1 Qadağan edilmiş maddələr və qadağan edilmiş üsullar

¹⁸ [3.2.3.(iii)-cü maddəyə şərh: *AMADA*, belə yayınmanın *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsinə* səbəb olmamasının sübut etmə yükünü, məsələn, *B nümünəsinin* açılması və analizinin müstəqil şahid tərəfindən müşahidə edilməsini və heç bir uyğunsuzluqların müşahidə edilmədiyini göstərməklə qarşılaya bilər.]

¹⁹ [4.1-ci maddəyə şərh: Cari *qadağan edilmiş siyahı* *ÜADA*-nın <https://www.wada-ama.org> veb-saytında mövcuddur. *Qadağan edilmiş siyahı*, ehtiyac yarandıqca yenilənəcək və dərc ediləcəkdir. Buna baxmayaraq, ardıcılığın saxlanması məqsədi üçün dəyişikliklərinin olub-olmamasından asılı olmayaraq yeni *qadağan edilmiş siyahı* hər il dərc ediləcəkdir.]

Qadağan edilmiş siyahı, gələcək yarışlarda idman göstəricilərinin artırılması potensiallarına və ya öz gizlədici potensiallarına görə (həm yarışdan kənar müddətdə, həm də yarış müddətində) dopinq kimi hər zaman qadağan edilmiş qadağan edilmiş maddələri və qadağan edilmiş üsulları və yalnız yarış müddətində qadağan edilmiş maddələri və üsulları müəyyən edir. Qadağan edilmiş siyahı ÜADA tərəfindən müəyyən idman növü üçün təkmilləşdirilə bilər. Qadağan edilmiş maddələr və qadağan edilmiş üsullar, qadağan edilmiş siyahıya ümumi kateqoriyalar (məs., anabolik vasitələri) və ya müəyyən maddə və ya üsula xüsusi istinad etməklə daxil edilə bilərlər.²⁰

4.2.2 Xüsusi maddələr və ya xüsusi üsullar

10-cu maddənin tətbiqi məqsədləri üçün, *Qadağan edilmiş siyahıda* digər hal nəzərdə tutulmayıbsa bütün *qadağan edilmiş maddələr xüsusi maddələr* hesab edilir. *Qadağan edilmiş siyahıda* xüsusilə *xüsusi üsul* kimi müəyyən edilməyən heç bir *qadağan edilmiş üsul xüsusi üsul* hesab edilmir.²¹

4.2.3 Asılılıq yaradan maddələr

10-cu maddənin tətbiqi məqsədləri üçün, *asılılıq yaradan maddələr, Qadağan edilmiş siyahıda* xüsusi olaraq *asılılıq yaradan maddələr* kimi müəyyən edilmiş *qadağan edilmiş maddələri* daxil edir, çünki bu maddələr cəmiyyətdə idmandan xaric sui-sitfədə edilir.

4.3 Qadağan edilmiş siyahının məzmunun ÜADA tərəfindən müəyyən edilməsi

ÜADA tərəfindən *Qadağan edilmiş siyahıya* daxil ediləcək *qadağan edilmiş maddələr və qadağan edilmiş üsulların* müəyyən edilməsi, *Qadağan edilmiş siyahıda* maddələrin kateqoriyalar üzrə təsnifat bölgüsü, maddənin hər zaman və ya yalnız yarış müddətində qadağan edilən kimi təsnif edilməsi, maddə və üsulun *xüsusi maddə, xüsusi üsul* və ya *asılılıq yaradan maddə* kimi təsnif edilməsinə dair qərarları yekundur və *idmançı* və ya digər şəxs tərəfindən mübahisələndirilə bilməz, o cümlədən, maddə və ya üsulun gizləyici agent olub-olmaması və ya idman göstəricilərini artırma potensialının olub-olmaması, sağlamlıq üçün təhlükə yaradıb-yaratmaması və ya idman ruhunu pozub-pozmaması kimi, lakin bunlarla məhdudlaşmayan səbəblər gətirərək mübahisələndirilə bilməz.

4.4 Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar ("Tİİ")

4.4.1 *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə *beynəlxalq standart*ə uyğun olaraq verilmiş *Tİİ*-nin müddəaları ilə uyğun olan *qadağan edilmiş maddə* və ya onun *metabolitləri* və ya *markerlərinin* mövcudluğu və (və ya) *qadağan edilmiş maddə* və ya *qadağan edilmiş üsuldan istifadə* və ya *istifadə cəhdi, sahiblik, tətbiq etmə* və ya *tətbiq etmə cəhdi* antidopinq qayda pozuntusu hesab edilmir.

4.4.2 Tİİ üçün müraciət prosesi

4.4.2.1 *Beynəlxalq səviyyəli idmançı* olmayan hər bir *idmançı, Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə *beynəlxalq standartın* 4.1-ci və ya 4.3-cü maddəsinin tətbiq olunduğu hallar istisna

²⁰ [4.2.1-ci maddəyə şərh: Yarış müddətində toplanmış nümunə ilə əlaqədar maddə və ya onun metabolitləri və ya markerləri üzrə Qeyri-əlvərişli Analiz Nəticəsi hesabat edildiyi hallar istisna olmaqla yalnız yarış müddətində qadağan edilmiş maddənin yarışdan kənar müddətdə istifadəsi antidopinq qayda pozuntusu deyil.]

²¹ [4.2.2-ci maddəyə şərh: 4.2.2-ci maddədə müəyyən edilmiş xüsusi maddələr və xüsusi üsullar, digər dopinq maddələri və ya üsullarından heç bir halda az əhəmiyyətli və ya az təhlükəli hesab edilməməlidirlər. Daha doğrusu, onlar, sadəcə olaraq idmançı tərəfindən idman göstəricilərinin artırılmasından fərqli məqsəd üçün qəbulu və ya istifadəsi ehtimalı daha çox olan maddə və üsullardır.]

olmaqla, *Tİİ* üçün Azərbaycan Milli Antidoping Terapevtik İstifadəyə İcazə Komitəsinə (*AMATİİK*) dərhal müraciət etməlidir. Müraciət, *AMADA*-nın veb-saytında dərc edilmiş *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar üzrə beynəlxalq standartın* 6-cı maddəsinə uyğun edilməlidir.

4.4.2.2 *AMATİİK*, “İdmanda doping vasitələrindən və üsullarından istifadəyə qarşı mübarizə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq aşağıdakı 4.4.2.2(a) - (d) maddəsinə uyğun olaraq *Tİİ* verilməsi üçün müraciətlərə baxmaq məqsədilə yaradılmışdır:

- (a) *AMATİİK*, *idmançılara* qayğı və müalicə təcrübəsinə, kliniki, idman və bədən tərbiyyəsinə dair tibb sahəsi üzrə müvafiq biliyə malik olan sədr, sədr müavini və ən azı beş (5) digər üzvdən ibarət olmalıdır. Üzvlər dörd (4) illik müddətə təyin edilməlidir.
- (b) *AMATİİK* üzvü kimi fəaliyyət göstərməzdən əvvəl, hər bir üzv maraqlar münaqişəsi və məxfiliyə dair bəyanat imzalamalıdır. Təyin edilən üzvlər *AMADA*-nın işçiləri ola bilməzlər.
- (c) *Tİİ* verilməsi üçün *AMATİİK*-ə müraciət edildikdə *AMATİİK*-in sədri, müraciətə baxılması üçün (sədrin daxil olması mümkünlüyü ilə) ən azı üç (3) üzv təyin etməlidir.
- (d) *Tİİ* müraciətinə baxmazdan əvvəl, hər bir üzv müraciət edən *idmançıya* münasibətdə onun bitərəfliyinə təsir edə biləcəyi hər hansı halları sədrə açıqlamalıdır. Sədr tərəfindən müraciətə baxmaq üçün təyin edilmiş üzv hər hansı səbəbdən *idmançının Tİİ* müraciətini qiymətləndirməkdən imtina edirsə və ya buna qadir deyilsə, sədr onu əvəz edə və ya yeni üzv təyin edə bilər. *Tİİ* qərarının bitərəfliyinə təsir etmək ehtimalı olan hər hansı hallar mövcuddursa, sədr müraciətə baxmaq üçün üzv kimi fəaliyyət göstərə bilməz.

4.4.2.3 *AMATİİK*, *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar üzrə beynəlxalq standartın* müvafiq müddəalarına uyğun olaraq və adətən (yəni, istisna hallar tətbiq edilmirsə) tam ərizənin alınması tarixindən iyirmi bir (21) gündən çox olmayan müddətdə müraciəti operativ qiymətləndirməli və ona dair qərar verməlidir. Müraciətin *tədbirdən* əvvəl ağılabatan müddətdə edilməsi zamanı *AMATİİK*, öz qərarını *tədbirin* başlanmasından əvvəl verilməsi üçün səy göstərməlidir.

4.4.2.4 *AMATİİK*-in qərarı, *AMADA*-nın yekun qərarı olmalıdır və ondan 4.4.6-cı maddəyə uyğun olaraq apellyasiya qaydasında şikayət edilə bilər. *AMATİİK*-in qərarı, *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar üzrə beynəlxalq standart*ə uyğun olaraq yazılı qaydada *idmançıya*, *ÜADA*-ya və digər *Antidoping Təşkilatlarına* bildirilməlidir. O, həmçinin ən qısa müddətdə *ADAMS*-a daxil edilməlidir.²²

²² [4.4.2-ci maddəyə şərh: *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar üzrə beynəlxalq standartın* 5.1-ci maddəsinə uyğun olaraq *AMATİİK*, *AMADA* tərəfindən öz test bölüşdürülməsi planında prioritetləşdirilməmiş idman növlərindən olan milli səviyyəli idmançıların əvvəlcə təqdim edilmiş *Tİİ* müraciətlərinin baxılmasından imtina edə bilər. Bu halda o, hər belə sonradan test edilmiş idmançıya retroaktiv *Tİİ* üçün müraciət etməyə icazə verməlidir. Əlavə olaraq, *AMADA*, bu qaydanın təsirinə məruz qalmış idmançıların məlumatlı olması üçün belə qaydanı öz veb-saytında yerləşdirməlidir.

4.4.3 Retroaktiv *Tİİ* müraciətləri

AMADA, beynəlxalq səviyyəli və ya milli səviyyəli idmançı olmayan idmançını test etməyi seçdikdə, o, həmin idmançıya onun terapevtik məqsədlər üçün istifadə etdiyi hər hansı qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsula dair retroaktiv qaydada *Tİİ* üçün müraciət etməyə icazə verməlidir.

4.4.4 *Tİİ*-nin tanınması

AMATİİK tərəfindən verilmiş *Tİİ* istənilən milli səviyyədə istənilən ölkədə etibarlıdır və onun hər hansı digər *Milli Antidoping Təşkilatı* tərəfindən tanınması zəruri deyil.

Lakin, idmançı beynəlxalq səviyyəli idmançı olduqda və ya beynəlxalq tədbirdə yarışdıqda həmin *Tİİ* qərarı aşağıdakı qaydada *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə beynəlxalq standartda uyğun olaraq müvafiq Beynəlxalq Federasiya və ya Əsas Tədbir Təşkilatçısı tərəfindən tanındığı halda etibarlı sayılır:

- 4.4.4.1** Əgər idmançıya məsələ üzrə maddə və ya üsul üçün *AMATİİK* tərəfindən artıq *Tİİ* verilibsə və həmin *Tİİ*-nin Beynəlxalq Federasiya və ya Əsas Tədbir Təşkilatçısı tərəfindən avtomatik tanınmırsa, idmançı həmin *Tİİ*-nin tanınması üçün öz Beynəlxalq Federasiyasına və ya Əsas Tədbir Təşkilatçısına müraciət etməlidir. Əgər həmin *Tİİ* *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə beynəlxalq standartda müəyyən edilmiş meyarlara cavab verirsə, bu zaman Beynəlxalq Federasiya və ya Əsas Tədbir Təşkilatçısı onu tanınmalıdır.

Əgər Beynəlxalq Federasiya və ya Əsas Tədbir Təşkilatçısı *AMATİİK* tərəfindən verilmiş *Tİİ*-nin həmin meyarlara cavab vermədiyi qərarına gəlsə, bu zaman Beynəlxalq Federasiya dərhal idmançı və *AMADA*-ya bu barədə əsaslandırılmış məlumat verməlidir. *İdmançı* və (və ya) *AMADA* 4.4.6-cı maddəyə uyğun olaraq məlumat aldıqdan sonra iyirmi bir (21) gün ərzində məsələnin *ÜADA* tərəfindən yenidən baxılması üçün yönləndirmək hüquq var.

Məsələ 4.4.6-cı maddəyə uyğun olaraq *ÜADA* tərəfindən yenidən baxılmaya yönləndirildikdə, *AMATİİK* tərəfindən verilən *Tİİ*, *ÜADA*-nın qərar qəbul edilməsindən əvvəl milli səviyyəli yarış və yarışdan kənar müddətdə test üçün qüvvədə qalır (beynəlxalq səviyyəli yarış istisna olmaqla).

Məsələ iyirmi bir (21) gün ərzində yenidən baxılması üçün *ÜADA*-ya yönləndirilmədikdə, verilən *Tİİ*-nin milli səviyyəli yarış və yarışdan kənar müddətdə test üçün istənilən halda etibarlı olub-olmamasını *AMATİİK* müəyyən etməlidir (o şərtlə ki, idmançı beynəlxalq səviyyəli idmançı olmasın və beynəlxalq səviyyəli yarışda iştirak etməsin). *Tİİ*, *AMATİİK*-in qərar verilməsindən əvvəl milli səviyyəli yarış və yarışdan kənar müddətdə

AMATİİK və ya *AMADA*-ya saxta sənədlərin təqdim edilməsi, əməlin yerinə yetirilməsi və ya yetirilməməsi üçün şəxsə rüşvət təklif etmək və ya qəbul etmək, hər hansı şahiddən yalan ifadə almaq və ya hər hansı digər saxta əməl törətmək və ya *Tİİ* prosesinin hər hansı aspektinə digər oxşar qəsdən müdaxilə və ya müdaxilə cəhdi, 2.5-ci maddəyə əsasən saxtalaşdırma və ya saxtalaşdırma cəhdi üzrə iddia ilə nəticələnməlidir.

İdmançı, *Tİİ* verilməsi (və ya *Tİİ* yenilənməsi) üçün müraciətinin təsdiqlənəcəyini ehtimal etməməlidir. Müraciət üzrə *Tİİ* verilməsindən əvvəl hər hansı qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsulun istifadəsi, tətbiq edilməsi və ya ona sahibliyi üzrə risk tamamilə idmançının üzərinə düşür.]

test üçün qüvvədə qalır (beynəlxalq səviyyəli yarış istisna olmaqla).²³

4.4.4.2 Əgər *idmançı* məsələ üzrə maddə və ya üsul üçün *AMATİİK* tərəfindən verilmiş *Tİİ* mövcud deyilsə, *idmançı* zərurət olduqda dərhal *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə *beynəlxalq standartda* müəyyən edilmiş prosesə uyğun olaraq *Tİİ* üçün birbaşa Beynəlxalq Federasiyaya müraciət etməlidir.

Beynəlxalq Federasiya *idmançının* müraciətini rədd edirsə, o, dərhal *idmançıya* əsaslandırılmış məlumat bildirməlidir.

Beynəlxalq Federasiya *idmançının* müraciəti üzrə icazə verirsə, o, *idmançı* və *AMADA*-nı məlumatlandırmalıdır. Əgər *AMADA*, Beynəlxalq Federasiya tərəfindən verilən *Tİİ*-nin *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə *beynəlxalq standartda* müəyyən edilmiş meyarlara cavab vermədiyini hesab edirsə, o, məlumat aldıqdan sonra iyirmi bir (21) gün ərzində məsələnin *ÜADA* tərəfindən yenidən baxılması üçün yönləndirmək hüquq var.

AMADA məsələni *ÜADA* tərəfindən yenidən baxılmaya yönləndirildikdə, Beynəlxalq Federasiya tərəfindən verilən *Tİİ*, *ÜADA*-nın qərar qəbul edilməsində beynəlxalq səviyyəli yarış və yarışdan kənar müddətdə test üçün qüvvədə qalır (milli səviyyəli yarış istisna olmaqla).

Əgər *AMADA* məsələni *ÜADA* tərəfindən yenidən baxılmaya yönləndirmirsə, Beynəlxalq Federasiya tərəfindən verilən *Tİİ*, yenidən baxılması üçün iyirmi bir (21) günlük müddət bitdikdən sonra milli səviyyəli yarış üçün də etibarlı olur.²⁴

4.4.5 *Tİİ*-nin müddətinin bitməsi, ləğv edilməsi və ya dəyişdirilməsi

4.4.5.1 Bu Antidoping Qaydalarına uyğun verilmiş *Tİİ*,: (a) hər hansı əlavə bildiriş və ya digər rəsmiyyətə zərurət olmadan verildiyi hər hansı müddət bitdikdən sonra avtomatik olaraq qüvvədən düşməlidir; (b) *idmançının* *Tİİ*-nin verilməsi zamanı *AMATİİK* tərəfindən qoyulmuş hər hansı tələb və ya şərtlərə dərhal riayət etmədiyi halda ləğv ediləcəkdir; (c) *Tİİ* verilməsi üçün meyarların faktiki olaraq qarşılanmadığı sonradan müəyyən edildiyi halda *AMATİİK* tərəfindən ləğv edilə bilər; və ya (d) *ÜADA* tərəfindən yenidən baxıldıqdan sonra və ya apellyasiya şikayəti əsasında dəyişdirilə bilər.

²³ [4.4.4.1-ci maddəyə şərh: *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə *beynəlxalq standartın* 5.7-ci və 7.1-ci maddələrinə uyğun olaraq *Beynəlxalq Federasiya*, (1) səlahiyyəti altında olan hansı *idmançılar* *Tİİ* üçün ona müraciət etməli olduğunu, (2) belə müraciətlər əvəzinə hansı *Antidoping Təşkilatlarının* *Tİİ* qərarlarını avtomatik tanıyacağını və (3) hansı *Antidoping Təşkilatlarının* *Tİİ* qərarları tanınma üçün ona təqdim olunmalı olduğunu müəyyən edərək öz veb-saytında dərc etməli və davamlı olaraq yeniləməlidir. Əgər *idmançının* *Tİİ*-si avtomatik tanınan *Tİİ*-lər kateqoriyasına aiddirsə, bu zaman *idmançı* tərəfindən həmin *Tİİ*-nin tanınması üçün öz *Beynəlxalq Federasiyasına* müraciət etməsi zəruri deyil.

Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar üzrə *beynəlxalq standartın* tələblərinə uyğun olaraq *AMADA*, *idmançılara* *AMATİİK* tərəfindən verilmiş *Tİİ*-lərin tanınması üçün *Beynəlxalq Federasiyaya* və ya *Əsas Tədbir Təşkilatçısına* təqdim etməli olduqlarını müəyyən etməyə köməklik göstərəcək və həmin *idmançıları* tanınma prosesində təlimatlandıracaq və dəstəkləyəcək.

Beynəlxalq Federasiya, *AMATİİK* tərəfindən verilmiş *Tİİ*-ni *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə *beynəlxalq standartda* qeyd edilmiş meyarların təmin edilməsinin nümayiş etdirilməsi üçün yalnız tələb olunan tibbi qeydlər və ya digər məlumatların çatışmamasına görə tanımaqdan imtina edirsə, məsələ *ÜADA*-ya yönləndirilməməlidir. Əvəzində, iş materialları tamamlanmalı və yenidən *Beynəlxalq Federasiyaya* təqdim edilməlidir.]

²⁴ [4.4.4.2-ci maddəyə şərh: *Beynəlxalq Federasiya* və *AMADA* razılığa bilərlər ki, *AMATİİK*, *Beynəlxalq Federasiya* adından *Tİİ* müraciətlərinə baxsın.]

- 4.4.5.2** Bu halda, *İdmançı, Tİİ-nin* müddətinin bitməsi, ləğv edilməsi və ya dəyişdirilməsinin qüvvəyə minməsindən əvvəl *Tİİ*-yə uyğun olan *qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsulun istifadəsi, tətbiq edilməsi* və ya ona *sahibliyi* əsasında heç bir *sanksiyalara* məruz qalmamalıdır. *Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxalq standartın* 5.1.1.1-ci maddəsinə uyğun olaraq *Tİİ*-nin müddətinin bitməsi, ləğv edilməsi və ya dəyişdirilməsi tarixindən dərhal sonra bildirilmiş *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsinin* yenidən baxılması zamanı həmin nəticənin həmin tarixədək *qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsulun istifadəsi* ilə uyğun olub-olmamasını nəzərə almalıdır, və təsdiqləndiyi halda bu antidoping qayda pozuntusu hesab edilməməlidir.
- 4.4.6** *Tİİ* qərarlarının yenidən baxılması və onlara dair apellyasiya qaydasında şikayətlərin edilməsi
- 4.4.6.1** *AMATİİK, Tİİ* üçün müraciəti rədd edirsə, *idmançı* müstəsna olaraq 13.2.2-ci maddədə təsvir edilmiş apellyasiya qurumuna apellyasiya qaydasında şikayət verə bilər.
- 4.4.6.2** *ÜADA, idmançı* və ya *AMADA* tərəfindən *ÜADA*-ya yönləndirilən Beynəlxalq Federasiyanın *AMATİİK* tərəfindən verilən *Tİİ*-ni tanımamaq qərarını yenidən baxmalıdır. Əlavə olaraq, *ÜADA, AMADA* tərəfindən ona yönləndirilən Beynəlxalq Federasiyanın *Tİİ* vermək qərarını yenidən baxmalıdır. *ÜADA*, məsələ ilə əlaqəli tərəflərin müraciəti və ya öz təşəbbüsü ilə istənilən *Tİİ* qərarların istənilən zaman yenidən baxılmasını həyata keçirə bilər. Əgər yenidən baxılan *Tİİ* qərarı *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə *beynəlxalq standartda* müəyyən edilmiş meyarlara cavab verirsə, *ÜADA* bu qərara müdaxilə etməyəcəkdir. Əgər *Tİİ* qərarı bu meyarlara cavab vermirsə, bu zaman *ÜADA* bu qərarı dəyişdirəcəkdir.²⁵
- 4.4.6.3** Beynəlxalq Federasiyanın (yaxud müraciətin Beynəlxalq Federasiyanın adından baxılmasına dair razılıq əldə edildiyi halda *AMATİİK*-in) *ÜADA* tərəfindən yenidən baxılmamış və ya yenidən baxılıb, lakin dəyişdirilməyən hər hansı *Tİİ* qərarı ilə bağlı *idmançı* və (və ya) *AMADA* tərəfindən müstəsna olaraq *İAM-a* apellyasiya qaydasında şikayət verilə bilər.²⁶
- 4.4.6.4** *ÜADA*-nın *Tİİ* qərarını dəyişdirmək qərarının təsirinə məruz qalmış *idmançı, AMADA* və (və ya) Beynəlxalq Federasiya bu qərarla bağlı müstəsna olaraq *İAM-a* apellyasiya qaydasında şikayət verə bilər.
- 4.4.6.5** *Tİİ*-nin verilməsi və ya tanınması və ya *Tİİ* qərarının yenidən baxılması üçün lazımı qaydada təqdim olunan müraciət ilə əlaqədar ağılabatan müddət ərzində qərar qəbul edilməməsi

²⁵ [4.4.6.2-ci maddəyə şərh: *ÜADA*,: (a) 4.4.8-cü maddəyə uyğun olaraq yenidən baxmalı olduğu; və (b) qərarın dəyişdirilməsi ilə nəticələnən öz mülahizəsi ilə icra etdiyi hər hansı yenidən baxılması xərclərinin ödənilməsinə tələb etmək hüququna malikdir.]

²⁶ [4.4.6.3-ci maddəyə şərh: Belə hallarda barəsində apellyasiya şikayəti verilən qərar Beynəlxalq Federasiyanın *Tİİ* qərarıdır, *ÜADA*-nın *Tİİ* qərarını yenidən baxmamaq və ya (baxdıqdan sonra) dəyişdirməmək qərarı deyil. Lakin, *Tİİ* qərarına apellyasiya qaydasında şikayət vermək müddəti, *ÜADA*-nın öz qərarı barədə məlumat verdiyi tarixdən başlayır. İstənilən halda qərarın *ÜADA* tərəfindən yenidən baxılıb-baxmamasından asılı olmayaraq apellyasiya qaydasında şikayət vermək barədə *ÜADA*-ya məlumat verilməlidir ki, o müvafiq hesab etdiyi halda iştirak edə bilsin.]

həmin müraciətin rədd edilməsi hesab edilərək yenidən baxılma və ya apellyasiya qaydasında şikayət vermək üçün əsas verir.

MADDƏ 5 TEST ETMƏ VƏ TƏHQİQATLAR

5.1 Test etmə və təhqiqatların məqsədi²⁷

5.1.1 *Test etmə* və təhqiqatlar, istənilən antidoping məqsədləri üçün həyata keçirilə bilər. Onlar *Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standartın* müddəalarına və *AMADA*-nın həmin *beynəlxalq standart* əlavə xüsusi protokollarına uyğun olaraq həyata keçirilməlidir.

5.1.2 *Test etmə*, *idmançı* tərəfindən 2.1-ci (*idmançının nümunəsində qadağan edilmiş maddə* və ya onun *metabolitləri* və ya *markerlərinin* mövcudluğu) və ya 2.2-ci (*idmançı* tərəfindən *qadağan edilmiş maddə* və ya *qadağan edilmiş üsuldan istifadə* yaxud *istifadə cəhdi*) maddələrinin pozulub-pozulmamasını müəyyənləşdirmək məqsədilə həyata keçirilir.

5.2 Test etmənin həyata keçirilməsi üçün səlahiyyət

5.2.1 *Tədbir* zamanı *test etmə* ilə bağlı 5.3-cü maddədə müəyyənləşdirilən məhdudiyyətləri rəhbər tutaraq, *AMADA*, bu Antidoping Qaydalarının Giriş hissəsində ("Antidoping Qaydalarının əhatə dairəsi" bölməsi) müəyyən edilmiş bütün *idmançılar* üzərində *yarış müddətində* və *yarışdan kənar müddətdə* *test etmə* səlahiyyətinə malikdir.

5.2.2 *AMADA*, üzərində *test etmə* səlahiyyətinə malik olduğu hər hansı bir *idmançıdan* (*diskvalifikasiya* müddətində olan hər hansı *idmançı* daxil olmaqla) istənilən vaxt və istənilən yerdə *nümunə* təqdim etməsini tələb edə bilər.²⁸ *AMADA*, *idmançıların* olduğu məkanlara məhdudiyyətsiz giriş hüququna malikdir.

5.2.3 Məcəllənin 20.7.8-ci maddəsinə uyğun olaraq *ÜADA*, *yarış müddətində* və *yarışdan kənar müddətdə* *test etmə* səlahiyyətinə malikdir.

5.2.4 Beynəlxalq Federasiya və ya *Əsas Tədbir Təşkilatçısı* *test etmənin* hər hansı bir hissəsini birbaşa və ya *Milli Federasiya* vasitəsi ilə *AMADA*-ya həvalə və ya sifariş edirsə, *AMADA*, əlavə *nümunələr* toplaya və ya *AMADA*-nın hesabına əlavə növ analizlərin həyata keçirilməsi üçün laboratoriyaya göstəriş verə bilər. Əlavə *nümunələrin* toplandığı və ya əlavə növ analizlərin həyata keçirilməsi zamanı Beynəlxalq Federasiya və ya *Əsas Tədbir Təşkilatçısı* məlumatlandırılmalıdır.

5.3 Tədbir zamanı test etmə

5.3.1 Aşağıda qeyd olunan digər hallar istisna olmaqla, yalnız bir təşkilat *tədbir müddətində* *tədbir yerlərində* *test etmə* səlahiyyətinə malik olmalıdır. Azərbaycanda keçirilən *beynəlxalq tədbirlərdə*, *tədbir* üzrə hakim qurum olan beynəlxalq təşkilat *test etmə* səlahiyyətinə malik olmalıdır.

²⁷ [5.1-ci maddəyə şərh: *Testin antidoping məqsədləri üçün edildiyi halda analitik nəticələr və məlumatlar, Antidoping Təşkilatının qaydalarına əsasən digər qanuni məqsədlər üçün istifadə edilə bilər. Bax, məsələn, Məcəllənin 23.2.2-ci maddəsinə şərh.*]

²⁸ [5.2.2-ci maddəyə şərh: *AMADA, digər Məcəlləyə imza təşkilatları ilə ikitərəfli və ya çoxtərəfli müqavilələrin bağlanması vasitəsilə test etmə üçün əlavə səlahiyyət əldə edə bilər. İdmançı 23:00 və 06:00 saatları arasında altmış dəqiqəlik test etmə pəncərəsini müəyyən etmədiyi və ya başqa cür həmin dövr ərzində test edilməsinə razılıq vermədiyi halda, AMADA, idmançının dopinglə əlaqədar ciddi və xüsusi şübhəsi olmadığı təqdirdə, idmançının həmin dövrdə test etməyəcək. AMADA-nın bu dövrdə test etməsi üçün kifayət qədər əsaslı şübhəsinin olub-olmaması üzrə mübahisə belə test etmə və ya test etmə cəhdi nəticəsində iddia edilən antidoping qayda pozuntusu üzrə müdafiə təşkil etməməlidir.*]

Azərbaycanda keçirilən *milli tədbirlərdə, test etmə* səlahiyyətinə AMADA malik olmalıdır. *Tədbir* üzrə hakim qurumun tələbi ilə, *tədbir müddətində yədbir yerlərindən* kənarında hər hansı *testin edilməsi tədbir* üzrə hakim qurum ilə əlaqələndirilməlidir.

5.3.2 Digər hallarda *test etmək* səlahiyyəti olan, lakin *tədbirdə test etmə* təşəbbüsünə və təşkil edilməsinə məsuliyyət daşımayan *Antidoping Təşkilatı* *tədbir müddətində tədbir yerlərində idmançıları test etmək* niyyətində olduqda, həmin *Antidoping Təşkilatı* ilkin olaraq bu *testin edilmənin* həyata keçirilməsi və əlaqələndirilməsinə icazə almaq üçün *tədbir* üzrə hakim qurumla məsləhətləşməlidir. *Antidoping Təşkilatı, tədbir* üzrə hakim qurumun cavabından razı olmadığı halda, həmin *Antidoping Təşkilatı, Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standartda* müəyyən edilmiş prosedurlara uyğun olaraq *test etməyə* icazə almaq və bu cür *test etmə* prosesinin necə əlaqələndirilməsini müəyyənləşdirmək üçün ÜADA-ya müraciət edə bilər. ÜADA, *tədbir* üzrə hakim qurum ilə məsləhətləşmədən və bu haqda onları məlumatlandırmadan belə *test etmə* üçün razılıq verə bilməz. ÜADA-nın qərarı yekundur və ondan apellyasiya qaydasında şikayət verilə bilməz. *Test etmə* ilə bağlı icazədə başqa cür qeyd olunmayıbsa, belə testlər, *yarışdan kənar müddətdə* edilən testlər hesab edilməlidir. *Tədbirin* hakim qurumunun qaydalarında digər qayda nəzərdə tutulmayıbsa, hər hansı belə test *nəticələrinin emalı* həmin testin təşəbbüskarı olan *Antidoping Təşkilatının* məsuliyyəti olmalıdır.²⁹

5.4 Test etmə üçün tələblər

5.4.1 AMADA, test bölüşdürməsinin planlaşdırılması və *test etməni Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standartın* tələb etdiyi qaydada həyata keçirməlidir.

5.4.2 Ağlabatan dərəcədə mümkün olduqda, *test etmə*, cəmləşdirilmiş *test etmə* prosesinin effektivliyini mümkün qədər artırılması və lüzumsuz təkrar *test etmələrin* qarşısının alınması məqsədilə ADAMS vasitəsilə əlaqələndirilməlidir.

5.5 İdmançının məkan məlumatı

5.5.1 AMADA, *Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standartda* uyğun olaraq məkan məlumatını təmin etməli olan və 10.3.2-ci maddədə göstəriləni kimi 2.4-cü maddənin pozulmasına görə *sanksiya* edilə bilən *idmançıların Qeydiyyatata alınmış Test Qrupunu* yaratmışdır. AMADA, bu *idmançıların* müəyyənləşdirilməsi və onların məkan məlumatının toplanmasını Beynəlxalq Federasiyalar ilə əlaqələndirməlidir.

5.5.2 AMADA, öz *Qeydiyyatata alınmış Test Qrupuna* daxil edilmiş *idmançıların* adları ilə müəyyənləşdirən siyahısını ADAMS vasitəsi ilə açıqlamalıdır. AMADA, zərurət yarandıqca *idmançıların* özünün *Qeydiyyatata alınmış Test Qrupuna* daxil edilməsi üçün meyarlarına yenidən baxmalı və yeniləməlidir və hər bir siyahıya daxil edilmiş *idmançının* həmin müvafiq meyarlara cavab verməsini təmin etmək üçün *Qeydiyyatata alınmış Test Qrupundakı idmançıların* siyahısına müntəzəm şəkildə yenidən baxmalıdır (ən azı rübdə bir dəfə). *Qeydiyyatata alınmış Test Qrupuna* daxil edilməzdən və həmin qrupdan çıxarılmazdan əvvəl *idmançılara* bu barədə

²⁹ [5.3.2-ci maddəyə şərh: AMADA-ya beynəlxalq tədbirdə test etməni başlamağa və həyata keçirməyə icazə verməzdən əvvəl ÜADA, tədbirin hakim qurumu olan beynəlxalq təşkilat ilə məsləhətləşməlidir. Beynəlxalq Federasiyaya milli tədbirdə test etməni başlamağa və həyata keçirməyə icazə verməzdən əvvəl ÜADA, AMADA ilə məsləhətləşməlidir. "Test etməni başlayan və həyata keçirən" Antidoping Təşkilatı, öz seçimi ilə, nümunə toplanması və ya doping nəzarəti prosesinin digər aspektlərinin həyata keçirilməsinin həvalə edilməsi məqsədilə Səlahiyyətli Üçüncü Şəxslə razılışma bağlaya bilər.]

bildiriş verilməlidir. Bildiriş özündə *Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standartda* müəyyən edilmiş məlumatı ehtiva etməlidir.

- 5.5.3** *İdmançının beynəlxalq Qeydiyyatata alınmış Test Qrupuna* öz Beynəlxalq Federasiyası tərəfindən və milli *Qeydiyyatata alınmış Test Qrupuna AMADA* tərəfindən daxil edildiyi halda, *AMADA* və Beynəlxalq Federasiya onların hansının həmin *İdmançının* məkan məlumatını qəbul edəcəkləri barədə razılığa gəlməlidirlər; *İdmançıdan* heç bir halda onların birindən çoxuna məkan məlumatının təqdim edilməsi tələb edilə bilməz.
- 5.5.4** *Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standartda* uyğun olaraq *Qeydiyyatata alınmış Test Qrupundakı* hər bir *İdmançı* aşağıdakıları etməlidir: (a) *AMADA*-ya məkan məlumatlarını rüblük əsasında təqdim etmək; (b) məlumatın hər zaman dəqiq və tam olması üçün zəruri hallarda həmin məlumatları yeniləmək; və (c) *Test edilməsi* üçün təqdim edilmiş məkanlarda olmaq.
- 5.5.5** 2.4-cü maddənin məqsədləri üçün, *İdmançının Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standartın* tələblərinə riayət etməməsi *Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxalq standartın* B Qoşmasında müəyyən edilmiş şərtlərin qarşılandığı hallarda B Qoşmasında müəyyən edildiyi kimi məkan məlumatının təqdim edilməməsi və ya buraxılmış test hesab edilir.
- 5.5.6** *AMADA*-nın *Qeydiyyatata alınmış Test Qrupuna* daxil edilmiş *İdmançı*, a) *AMADA*-ya idmanı tərk etməsi barədə yazılı bildiriş verməsi və ya b) *AMADA* tərəfindən onun artıq *AMADA*-nın *Qeydiyyatata alınmış Test Qrupuna* daxil edilməsi üçün meyarlara cavab verməməsi barədə məlumatlandırılması anına qədər *Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standartda* müəyyən edilmiş məkan məlumatlarının verilməsi üzrə tələbləri qarşılamaq öhdəliyini daşımağa davam edir.
- 5.5.7** *Qeydiyyatata alınmış Test Qrupunda* olduğu zaman *İdmançı* tərəfindən təqdim edilmiş məkan məlumatlarına *ADAMS* vasitəsilə *ÜADA*-nın və 5.2-ci maddəyə uyğun olaraq həmin *İdmançının* test etmək səlahiyyətinə malik olan digər *Antidoping Təşkilatlarının* çıxışı olacaq. Məkan məlumatı bütün hallarda ciddi şəkildə gizli saxlanılmalıdır; o, müstəsna olaraq *doping nəzarətinin* planlaşdırılması, əlaqələndirilməsi və ya həyata keçirilməsi, *İdmançının Bioloji Pasportu* və digər analitik nəticələr ilə bağlı məlumatın təmin edilməsi, mümkün antidoping qayda pozuntusunun təhqiqatının dəstəklənməsi və ya antidoping qayda pozuntusuna dair mübahisəyə baxılmanın dəstəklənməsi məqsədləri üçün istifadə edilməlidir; və həmin məqsədlər üçün artıq münasib olmadığı təqdirdə Şəxsi həyat və fərdi məlumatların mühafizəsi üzrə *beynəlxalq standartda* uyğun olaraq məhv edilməlidir.
- 5.5.8** *AMADA*, *Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standartda* uyğun olaraq *AMADA*-nın *Qeydiyyatata alınmış Test Qrupuna* daxil edilmiş *İdmançılardan* fərqli olaraq daha yumşaq məkan məlumatı tələblərinə riayət etməli olan *İdmançıları* daxil edən *Test Qrupunu* yaratmışdır.
- 5.5.9** *AMADA*, *Test Qrupuna* daxil etməzdən və çıxarmazdan əvvəl *İdmançıları* məlumatlandırmalıdır. Bu cür bildiriş, məkan məlumatı tələblərini və 5.5.10-cu və 5.5.11-ci maddələrində göstərilədiyi kimi riayət etməmə halında tətbiq ediləcək sanksiyaları daxil etməlidir.
- 5.5.10** *Test Qrupuna* daxil edilmiş *İdmançılar* *AMADA*-ya aşağıdakı məkan məlumatını təqdim etməlidirlər ki, onların yerləri müəyyən edilə bilinsin və onlar *test edilə* bilinsinlər:
(a) Gecələcəyi ünvan;
(b) *Yarış / Tədbir* cədvəli; və

(c) Müntəzəm məşq fəaliyyətləri.

Bu cür məkan məlumatı, digər *Antidoping Təşkilatları* ilə daha səmərəli *test etmənin* əlaqələndirilməsinə şərait yaratmaq üçün *ADAMS*-a daxil edilməlidir.

5.5.11 *İdmançı* tərəfindən *AMADA*-nın tələb etdiyi tarixdə və ya ondan əvvəl məkan məlumatının təqdim edilməməsi və ya *idmançı* tərəfindən məkan məlumatının dəqiqliklə təqdim edilməməsi *AMADA* tərəfindən *idmançının AMADA-nın Qeydiyyatata alınmış Test Qrupuna* daxil edilməsi ilə nəticələnməlidir.

5.5.12 *AMADA*, *Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standart*ə uyğun olaraq *Qeydiyyatata alınmış Test Qrupuna* və ya *Test Qrupuna* daxil edilməmiş *idmançılardan* məkan məlumatını toplaya bilər. *AMADA* bunu etmək qərarına gələrsə, *İdmançı* tərəfindən *AMADA*-nın tələb etdiyi tarixdə və ya ondan əvvəl məkan məlumatının təqdim edilməməsi və ya *idmançı* tərəfindən məkan məlumatının dəqiqliklə təqdim edilməməsi *AMADA* tərəfindən *idmançının AMADA-nın Qeydiyyatata alınmış Test Qrupuna* daxil edilməsi ilə nəticələnməlidir.

5.6 İdmanı tərk etmiş idmançıların yarışa qayıtmaları

5.6.1 a) *AMADA*-nın *Qeydiyyatata alınmış Test Qrupunda* və ya *Test Qrupunda* olan *beynəlxalq səviyyəli idmançı* və ya *milli səviyyəli idmançı*; və ya

b) *Prioritetləşdirilmiş idman növü* üzrə hər hansı *Milli Federasiyasının* üzvü və ya lisenziya sahibi olan böyük və ya gənc *idmançı*; və ya

c) *Milli Federasiyanın* ən yüksək liqasında iştirak edən *Milli Federasiya* ilə əlaqəli hər hansı təşkilatın, o cümlədən assosiasiyalar, klublar, komandalar və liqaların üzvü olan böyük və ya gənc *idmançı*

idmanı tərk etdikdə və sonradan idmanda fəal iştirak etmək üçün qayıtmaq istədikdə, həmin *idmançı*, öz *Beynəlxalq Federasiyasına* və *AMADA*-ya altı ay əvvəldən yazılı bildiriş verməklə özünü *test edilməsi* üçün hazır etməyəndək *beynəlxalq tədbirlərdə* və ya *milli tədbirlərdə* iştirak edə bilməz.

ÜADA, *AMADA* və *idmançının* *Beynəlxalq Federasiyası* ilə məsləhətləşmədən sonra, altı ay öncədən yazılı bildiriş qaydasının məcburi tətbiqinin *idmançıya* qarşı ədalətsizlik olması halında *Qeydiyyatata alınmış Test Qrupundakı beynəlxalq səviyyəli idmançını* və ya *milli səviyyəli idmançını* həmin qaydanın tətbiqindən azad edə bilər. Bu qərardan 13-cü maddəyə uyğun olaraq apellyasiya qaydasında şikayəti verilə bilər. Digər *idmançılar* üçün, bu cür azadolunma *AMADA* tərəfindən *idmançının* *Beynəlxalq Federasiyası* ilə məsləhətləşmə şərtilə verilə bilər. *AMADA*-nın qərarından 13-cü maddəyə uyğun olaraq apellyasiya qaydasında şikayəti verilə bilər.

Bu 5.6.1-ci maddəsinin pozulması nəticəsində əldə edilmiş hər hansı yarış nəticələri *ləğv edilməlidir*, o şərtlə ki, *idmançı* iştirak etdiyi yarışın *beynəlxalq tədbir* və ya *milli Tədbir* olduğunu ağlabatan qaydada bilmək imkanı olmadığını sübut edə bilməsin.

5.6.2 *İdmançı diskvalifikasiya müddətində* olduğu zaman idmanı tərk edərsə, o, tərk etmə barədə *diskvalifikasiya* müddətini təyin etmiş *Antidoping Təşkilatına* yazılı bildiriş verməlidir. Həmin *idmançı* sonradan idmanda fəal iştirak etmək üçün qayıtmaq istədikdə, öz *Beynəlxalq Federasiyasına* və *AMADA*-ya altı ay əvvəldən (və ya *diskvalifikasiya* müddətinin altı (6) aydan artıq olduğu halda *idmançının* idmanı tərk etdiyi tarixdən

hesablanaraq qalan *diskvalifikasiya* müddətinə bərabər müddət) yazılı bildiriş verməklə özünü *test edilməsi* üçün hazır etməyənədək *beynəlxalq tədbirlərdə* və ya *milli tədbirlərdə* iştirak edə bilməz.

5.7 Müstəqil Müşahidəçi Proqramı

AMADA və Azərbaycanda *milli tədbirlər* üzrə hər hansı təşkilatçı komitələr, belə *tədbirlərdə* *Müstəqil Müşahidəçi Proqramına* icazə verməli və dəstək göstərməlidirlər.

MADDƏ 6 NÜMUNƏLƏRİN ANALİZİ

Nümunələr aşağıdakı prinsiplərə uyğun olaraq analiz edilməlidirlər:

6.1 Akkredite edilmiş, təsdiq edilmiş laboratoriyaların istifadəsi və digər laboratoriyalar

6.1.1 2.1-ci maddəyə uyğun olaraq *Qeyri-əlvərişli Analiz Nəticəsinin* birbaşa müəyyən edilməsi məqsədləri üçün, *nümunələr* yalnız *ÜADA* tərəfindən akkredite edilmiş və ya digər üsul ilə *ÜADA* tərəfindən təsdiq edilmiş laboratoriyalarda analiz edilməlidir. *Nümunələrin* analizi üçün *ÜADA* tərəfindən akkredite edilmiş və ya *ÜADA* tərəfindən təsdiq edilmiş laboratoriyanın seçimi müstəsna olaraq *AMADA* tərəfindən müəyyən edilir.³⁰

6.1.2 3.2-ci maddədə müəyyən edildiyi kimi, antidoping qayda pozuntusu ilə əlaqədar faktlar istənilən etibarlı vasitələrlə müəyyən edilə bilər. Bu, məsələn, *ÜADA* tərəfindən akkredite edilmiş və ya təsdiq edilmiş laboratoriyadan kənarında keçirilmiş etibarlı laborator və ya ekspertiza testini ehtiva edə bilər.

6.2 Nümunələrin analizinin və məlumatların məqsədi

Nümunələr və əlaqəli analitik məlumatlar və ya *doping nəzarəti* məlumatı, *Qadağan edilmiş siyahıda* müəyyən edilmiş *qadağan edilmiş maddələrin* və ya *qadağan edilmiş üsulların* və ya *Məcəllənin* 4.5-ci maddəsində təsvir edilmiş monitoring proqramına əsasən *ÜADA*-nın göstərişi əsasında digər maddələrin aşkarlanması, habelə DNT və ya genom göstəriciləri daxil olmaqla, *idmançının* sidik, qan və ya digər nümunələrində (*matrix*) müvafiq parametrlər üzrə norma göstəricilərinin müəyyən edilməsi və yaradılması üçün *AMADA*-ya dəstək göstərilməsi və ya digər qanuni antidoping məqsədləri üçün analiz edilməlidir.³¹

6.3 Nümunələr və məlumatlar üzrə tədqiqatlar

Nümunələr, əlaqəli analitik məlumatlar və ya *doping nəzarəti* məlumatı antidoping tədqiqatı məqsədləri üçün istifadə edilə bilər, lakin, *idmançının* yazılı icazəsi olmadan heç bir *nümunə* tədqiqat üçün istifadə edilə bilinməz. Antidoping tədqiqatı məqsədləri üçün istifadə edilən *nümunələr*, əlaqəli analitik məlumatlar və ya *doping nəzarəti* məlumatının geri izlənməsi yolu ilə həmin *idmançıya* gətirib çıxarmasın. *Nümunələr* və əlaqəli analitik məlumatlar və ya *doping nəzarəti* məlumatından istifadə edən hər hansı tədqiqat, *Məcəllənin* 19-cu maddəsində müəyyən edilmiş prinsiplərə riayət etməlidir.³²

³⁰ [6.1.1-ci maddəyə şərh: 2.1-ci maddenin pozuntuları yalnız *ÜADA* tərəfindən akkredite edilmiş laboratoriya və ya digər *ÜADA* tərəfindən təsdiq edilmiş laboratoriya tərəfindən keçirilmiş nümunə analizləri ilə müəyyən edilə bilər. Digər maddələrin pozuntuları, nəticələri etibarlı olan digər laboratoriyalardan olan analitik nəticələr ilə müəyyən edilə bilər.]

³¹ [6.2-ci maddəyə şərh: Məsələn, müvafiq doping nəzarəti ilə əlaqədar məlumat hədəfli testin yönləndirilməsi və ya 2.2-ci maddə üzrə antidoping qayda pozuntusu icraatını dəstəkləmək və ya hər ikisi üçün istifadə oluna bilər.]

³² [6.3-cü maddəyə şərh: Bir çox tibbi və ya elmi kontekstlərdə olduğu kimi, nümunələrin və əlaqədar məlumatın keyfiyyətin təminatı, keyfiyyətin artırılması, metodikanın təkmilləşdirilməsi və inkişafı və ya referent populyasiyaların müəyyən

6.4 Nümunə analizi və hesabatlılıq standartları

Məcəllənin 6.4-cü maddəsinə uyğun olaraq AMADA, laboratoriyalardan nümunələri Laboratoriyalar üzrə beynəlxalq standartta və Test etmə və təhqiqatlar üzrə beynəlxalq standartın 4.7-ci maddəsinə riayət edərək analiz etməyi tələb etməlidir.

Laboratoriyalar, öz təşəbbüsləri və hesabları əsasında və ya AMADA-nın tələbi ilə nümunənin standart analiz sifarişinə (*standard analysis menu*) daxil edilməmiş qadağan edilmiş maddələr və ya qadağan edilmiş üsullar üzrə nümunələri analiz edə bilərlər. Belə analizlərin hər hansı nəticələri barədə AMADA-ya hesabat verilməli və onlar hər hansı digər analitik nəticə kimi eyni etibarlılığa malik olmalı və eyni sanksiyalara səbəb olmalıdır.³³

6.5 Nəticələrin emalından əvvəl və ya nəticələrin emalı ərzində nümunənin sonrakı analizi

AMADA idmançını nümunənin 2.1-ci maddəyə uyğun olaraq antidoping qayda pozuntusu iddiası üçün əsas təşkil etməsi barədə bildiriş verməsindən əvvəl laboratoriya tərəfindən nümunənin təkrar və ya əlavə analiz edilməsi səlahiyyətinə heç bir məhdudiyyət qoyulmamalıdır. Əgər belə bildirişdən sonra AMADA həmin nümunənin əlavə analiz edilməsini seçdikdə, bunu idmançının razılığı və ya dinləmə qurumunun təsdiqi ilə edə bilər.

6.6 Mənfi nəticəli hesabat verildikdən sonra və ya hər bir halda antidoping qayda pozuntusu iddiası ilə nəticələnməyən nümunənin sonrakı analizi

Laboratoriya nümunənin nəticəsini mənfi elan etdikdən və ya nümunə hər bir halda antidoping qayda pozuntusu iddiası ilə nəticələnmədikdən sonra, həmin nümunə saxlanıla bilər və müstəsna olaraq nümunə toplanmasının təşəbbüskarı olan və göstərişlər verən Antidoping Təşkilatının və ya ÜADA-nın göstərişi ilə istənilən zaman 6.2-ci maddənin məqsədləri üçün əlavə analiz edilə bilər. Saxlanılan nümunənin əlavə analiz edilməsini seçən və idmançını test etmək səlahiyyətinə malik olan hər hansı Antidoping Təşkilatı, bunu nümunə toplanmasının təşəbbüskarı olan və göstərişlər verən Antidoping Təşkilatının və ya ÜADA-nın icazəsilə edə bilər, və bu halda hər hansı sonrakı nəticələrin emalı üçün məsuliyyət daşmalıdır. ÜADA və ya digər Antidoping Təşkilatının təşəbbüsü ilə hər hansı nümunənin saxlanması və ya əlavə analizi ÜADA-nın və ya həmin təşkilatın hesabına həyata keçirilməlidir. Nümunələrin əlavə analizi, Laboratoriyalar üzrə beynəlxalq standartın tələblərinə uyğun olmalıdır.

6.7 A və ya B nümunəsinin bölünməsi

ÜADA, nəticələrin emalı üzrə səlahiyyətli Antidoping Təşkilatı və (və ya) ÜADA tərəfindən akkreditə edilmiş laboratoriya (ÜADA və ya nəticələrin emalı üzrə səlahiyyətli Antidoping Təşkilatının təsdiqi ilə) nümunəni, onun birinci hissəsini A nümunəsinin analizi və ikinci hissəsini təsdiq üçün istifadə etmək üçün A və ya B nümunəsinə bölmək qərarına gəlmiş halda Laboratoriyalar üzrə beynəlxalq standartda müəyyən edilmiş prosedurlara riayət edilməlidir.

6.8 ÜADA-nın nümunə və məlumatlar üzərində sahibliyi əldə etmək hüququ

ÜADA, öz mülahizəsi əsasında istənilən zaman, əvvəlcədən bildiriş verməklə və ya bildirişsiz, laboratoriyanın və ya Antidoping Təşkilatının sahibliyində olan hər hansı nümunə

edilməsi üçün istifadəsi tədqiqat hesab edilmir. Belə icazəli qeyri-tədqiqat məqsədləri üçün istifadə edilən nümunələr və əlaqəli məlumatlar, Məcəllənin 19-cu maddəsində müəyyən edilmiş prinsiplərə, o cümlədən Laboratoriyalar üzrə beynəlxalq standartın və Şəxsi həyat və fərdi məlumatların mühafizəsi üzrə beynəlxalq standartın tələblərinə hörməti rəhbər tutaraq ilk növbədə onların geri izlənməsi yolu ilə həmin idmançıya gətirib çıxarmayan tərzdə emal edilməlidirlər.]

³³ [6.4-cü maddəyə şərh: Bu maddənin məqsədi, dopingin ən effektiv və səmərəli aşkarlanması üçün "ağıllı test" prinsipinin nümunə analizi sifarişinə tətbiq edilməsidir. Məlumdur ki, dopinglə mübarizə üçün vasitələr məhduddur və nümunə analizi sifarişinin genişləndirilməsi bezi idman növlərində və bezi ölkələrdə analiz edilə bilən nümunələrin sayının azaldılmasına səbəb ola bilər.]

və əlaqəli analitik və ya digər məlumat üzərində fiziki sahibliyi əldə edə bilər. ÜADA-nın tələbi ilə, *nümunə* və ya məlumat üzərində sahibliyi olan laboratoriya və ya *Antidoping Təşkilatı*, dərhal ÜADA-ya giriş imkanını təmin etməli və ona *nümunə* və ya məlumat üzərində fiziki sahibliyi əldə etməyə imkan verməlidirlər. Əgər ÜADA, *nümunə* və ya məlumat üzərində sahibliyi əldə etməzdən əvvəl laboratoriya və ya *Antidoping Təşkilatına* əvvəlcədən bildiriş verməmişdirsə o, sahibliyi əldə etdikdən sonra ağılabatan müddət ərzindən *nümunələri* və ya məlumat *ÜADA* tərəfindən əldə edilən laboratoriya və ya *Antidoping Təşkilatına* bildiriş verməlidir. Götürülmüş *nümunə* və məlumatın analizi və hər hansı təhqiqatından sonra ÜADA, ehtimal edilən antidoping qayda pozuntusu aşkarlandığı halda *idmançı*nı test etmək səlahiyyətinə malik olan digər *Antidoping Təşkilatına* *nümunə* və ya məlumat üzərində məsuliyyəti qəbul etmək barədə göstəriş verə bilər.³⁴

MADDƏ 7 NƏTİCƏLƏRİN EMALI: MƏSULİYYƏT, İLKİN YOXLAMA, BİLDİRİŞ VƏ ŞƏRTİ KƏNARLAŞDIRILMALAR

Bu Antidoping Qaydaları üzrə həyata keçirilən *nəticələrin emalı*, antidoping qayda pozuntusu məsələlərinin ədalətli, sürətli və səmərəli qaydada həll edilməsi üçün yaradılmış prosesi müəyyənləşdirir.

7.1 Nəticələrin emalının həyata keçirilməsinə görə məsuliyyət

7.1.1 6.6-cı, 6.8-ci maddələrdə və *Məcəllənin* 7.1-ci maddəsində müəyyən edilən hallar istisna olmaqla, *nəticələrin emalı*, *nümunə* toplanmasının təşəbbüskarı olan və göstərişlər verən *Antidoping Təşkilatının* (və ya, *nümunə* toplanmasının olmaması halında, antidoping qayda pozuntusu barədə *idmançıya* və ya digər şəxsə ilkin olaraq bildiriş verən və sonra həmin antidoping qayda pozuntusunu lazımı qaydada təqib edən *Antidoping Təşkilatının*) məsuliyyəti olmalı və onun prosedur qaydaları ilə idarə olunmalıdır.

7.1.2 *Milli Antidoping Təşkilatının* qaydalarının sözügedən *Milli Antidoping Təşkilatına* həmin ölkənin vətəndaşı, rezidenti, lisenziya sahibi və ya idman təşkilatının üzvü olmayan *idmançı* və ya digər şəxs üzərində səlahiyyəti ehtiva etməsə və ya *Milli Antidoping Təşkilatı* belə səlahiyyəti tətbiq etməkdən imtina edərsə, *nəticələrin emalı* müvafiq Beynəlxalq Federasiya və ya müvafiq Beynəlxalq Federasiyanın qaydalarında göstəriləndiyi kimi *idmançı* və ya digər şəxs üzərində səlahiyyətə malik olan üçüncü şəxs tərəfindən həyata keçirilməlidir.

7.1.3 Mümkün məkan məlumatı pozuntusu (məkan məlumatının təqdim edilməməsi və ya buraxılmış test) ilə əlaqədar *nəticələrin emalı*, *Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxalq standartda* məyyən edildiyi kimi həmin *idmançının* məkan məlumatını təqdim etdiyi Beynəlxalq Federasiya və ya *AMADA* tərəfindən idarə edilməlidir. *AMADA* məkan məlumatının təqdim edilməməsi və ya buraxılmış testin baş verməsini məyyən edərsə, o həmin məlumatı digər müvafiq *Antidoping Təşkilatları* üçün açıq olan *ADAMS* vasitəsilə ÜADA-ya təqdim etməlidir.

³⁴ [6.8-ci maddə üçün şərh: ÜADA-nın nümunə və ya məlumat üzərində fiziki sahibliyi əldə etməsinə müqavimət göstərmək və ya imtina, saxtalaşdırma, əlbirlək və ya Məcəlləyə imza təşkilatları tərəfindən Məcəlləyə uyğunluq üzrə beynəlxalq standartda müəyyən edildiyi kimi Məcəlləyə uyğunsuzluq əməlini və, o cümlədən Laboratoriyalar üzrə beynəlxalq standartın pozuntusunu təşkil edə bilər. Zəruri olduğu hallarda, laboratoriya və (və ya) Antidoping Təşkilatı ÜADA-ya götürülmüş nümunə və ya məlumatın müvafiq ölkəni tərk etməsi üçün gecikdirilməməsinin təmin edilməsində ÜADA-ya dəstək göstərməlidirlər.]

[6.8-ci maddə üçün şərh: Əlbəttə ki, ÜADA ehtimal edilən antidoping qayda pozuntusu, Məcəlləyə imza təşkilatın Məcəlləyə uyğunsuzluğu və ya digər şəxs tərəfindən doping fəaliyyətləri ilə əlaqədar əsaslı səbəb olmadan nümunələr və ya analitik məlumat üzərində sahibliyi birtərəfli qaydada əldə etməyəcək. Buna baxmayaraq, əsaslı səbəbin mövcud olub-olmaması qərarı ÜADA-nın mülahizəsidir və mübahisələndirilə bilməz. Xüsusilə, əsaslı səbəbin mövcud olub-olmaması antidoping qayda pozuntusu və ya onun nəticəsində tətbiq edilən sanksiyalara qarşı müdafiə hesab edilməməlidir.]

7.1.4 *AMADA*-nın öz səlahiyyəti altında olan *idmançılar* və digər şəxslər ilə əlaqəli antidoping qayda pozuntularına dair *nəticələrin emalınının* həyata keçirilməsi üçün məsuliyyət götürməli olduğu digər hallar *Məcəllənin 7-ci maddəsinə* istinadla və ona uyğun müəyyən edilməlidir.

7.1.5 *ÜADA*, xüsusi hallarda *AMADA*-ya *nəticələrin emalını* həyata keçirməyə göstəriş verə bilər. Əgər *AMADA*, *ÜADA* tərəfindən müəyyən edilmiş əqlabatan müddət ərzində *nəticələrin emalını* həyata keçirməkdən imtina edərsə, belə imtina *Məcəlləyə* uyğunsuzluq əməli hesab edilməlidir və *ÜADA*, *idmançı* və ya digər şəxs üzərində səlahiyyətə malik olan və razılıq verən digər *Antidoping Təşkilatına* və ya belə bir *Antidoping Təşkilatının* olmadığı halda razılıq verən hər hansı digər *Antidoping Təşkilatına* *AMADA*-nın əvəzinə *nəticələrin emalını* həyata keçirməyə göstəriş verə bilər. Belə halda, *AMADA*, *ÜADA* tərəfindən təyin edilmiş digər *Antidoping Təşkilatının nəticələrin emalını* həyata keçirmək üçün çəkdiyi bütün və vəkil xərclərini ödəməlidir və bu xərclərin ödənilməməsi *Məcəlləyə* uyğunsuzluq əməli hesab edilməlidir.

7.2 Ehtimal edilən antidoping qayda pozuntularına dair yoxlama və bildiriş

AMADA, *Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxalq standart*ə uyğun olaraq hər hansı ehtimal edilən antidoping qayda pozuntusuna dair yoxlama və bildiriş prosesini həyata keçirməlidir.

7.3 Əvvəlki antidoping qayda pozuntularının müəyyən edilməsi

Yuxarıda qeyd olunduğu kimi *idmançı* və ya digər şəxsə ehtimal edilən antidoping qayda pozuntusu barədə bildiriş verməzdən əvvəl *AMADA*, hər hansı əvvəlki antidoping qayda pozuntularının mövcud olub-olmamasını müəyyən etmək məqsədilə *ADAMS* vasitəsilə yoxlamalı və *ÜADA* və digər *Antidoping Təşkilatları* ilə əlaqə saxlamalıdır.

7.4 Şərti kənarlaşdırılmalar³⁵

7.4.1 *Qeyri-əlveriş Analiz Nəticəsindən* və ya *Qeyri-əlverişli Pasport Nəticəsindən* sonra məcburi şərti kənarlaşdırılma

AMADA, xüsusi maddə və ya xüsusi üsul olmayan qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsul üzrə *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsi* və ya *Qeyri-əlverişli Pasport Nəticəsi* (*Qeyri-əlverişli Pasport Nəticəsi* üzrə yoxlama prosesini yekunlaşdırdıqdan sonra) qəbul etdikdə o, 7.2-ci maddə ilə tələb olunan yoxlama və bildirişi zamanı və ya ondan dərhal sonra *idmançıya şərti kənarlaşdırılma* tətbiq etməlidir.

Məcburi şərti kənarlaşdırılma növbəti hallarda ləğv edilə bilər:

- (i) *idmançı* Azərbaycan Milli Antidoping İntizam Komitəsinə pozuntunun *kontaminasiyaya uğramış məhsuldan* nəticələndiyinin baş verdiyini nümayiş etdirir, və ya
- (ii) pozuntu *asililiq yaradan maddədən* nəticələnməsini ehtiva edir və *idmançı*, 10.2.4.1-ci maddəyə uyğun olaraq azaldılmış *diskvalifikasiya* müddətinə hüququ olduğunu müəyyən edir.

Azərbaycan Milli Antidoping İntizam Komitəsinin, *idmançının kontaminasiyaya uğramış məhsula* dair iddiası əsasında məcburi şərti kənarlaşdırılmanı ləğv etməmək qərarından apellyasiya qaydasında şikayət verilə bilməz.

³⁵ [7.4-ci maddəyə şərh: *AMADA* tərəfindən birtərəfli qaydada şərti kənarlaşdırılmanın tətbiq edilməsindən əvvəl bu Antidoping Qaydalarında və Nəticələrin emalı üzrə beynəlxalq standartda müəyyən edilmiş daxili yoxlama keçirilməlidir.]

7.4.2 *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsi* əsasında *xüsusi maddələr, xüsusi üsullar, kontaminasiyaya uğramış məhsullar* və ya digər antidoping qayda pozuntuları üçün qeyri-məcburi *şərti kənarlaşdırılma*

AMADA, idmançının B nümunəsinin analizindən və ya 8-ci maddədə təsvir edilmiş yekun dinləmədən əvvəl 7.4.1-ci maddə ilə əhatə edilməyən antidoping qayda pozuntuları üçün *şərti kənarlaşdırılma* tətbiq edə bilər.

Qeyri-məcburi *şərti kənarlaşdırılma, AMADA-nın* mülahizəsinə əsasən 8-ci maddəyə uyğun olaraq Azərbaycan Milli Antidoping İntizam Komitəsinin qərarından əvvəl istənilən zaman aradan qaldırıla bilər, o şərtlə ki, *Nəticələrin emalı üzrə beynəlxalq standartda* digər hal nəzərdə tutulmasın.

7.4.3 Dinləmə və ya apellyasiya qaydasında şikayət imkanı

7.4.1-ci və 7.4.2-ci maddələrinin müddəələrindən asılı olmayaraq, *idmançıya* və ya digər şəxsə:

- (a) *şərti kənarlaşdırılmadan* əvvəl və ya onun tətbiqindən əğlabatan müddət sonra *şərti dinləmə* üçün imkan; və ya
- (b) *şərti kənarlaşdırılmanın* tətbiqindən əğlabatan müddət sonra 8-ci maddəyə uyğun olaraq sürətləndirilmiş dinləmə imkanı verilmədiyi hallarda *şərti kənarlaşdırılma* tətbiq edilə edilməz.

Şərti kənarlaşdırılmanı tətbiq etmək və ya *şərti kənarlaşdırılmanın* tətbiq etməmək haqqında qərardan 13.2-ci maddəyə uyğun olaraq sürətləndirilmiş proses vasitəsilə apellyasiya qaydasında şikayət vermək olar.

7.4.4 *Şərti kənarlaşdırılmanın* könüllü qəbul edilməsi

İdmançılar, öz təşəbbüslərilə şərti kənarlaşdırılmanı qəbul edə bilərlər, o şərtlə ki, bunu aşağıdakılardan hər hansının gec baş verdiyi tarixdən əvvəl etsinlər:

- (i) *B nümunəsi* barədə hesabat (və ya *B nümunəsindən* imtina) tarixindən on (10) gün müddətinin və ya hər hansı digər antidoping qayda pozuntusu barədə bildiriş tarixindən on (10) gün müddətinin bitməsi tarixindən, və ya
- (ii) *idmançının* belə hesabat və ya bildirişdən sonra ilk yarışdığı tarixdən.

Digər şəxslər öz təşəbbüslərilə *şərti kənarlaşdırılmanı* qəbul edə bilərlər, o şərtlə ki, bunu antidoping qayda pozuntusu barədə bildiriş tarixindən sonra on (10) gün ərzində etsinlər.

Könüllü qəbuldan sonra *şərti kənarlaşdırılma* tam qüvvəyə minməlidir və *şərti kənarlaşdırılma* 7.4.1-ci və ya 7.4.2-ci maddəyə uyğun olaraq tətbiq edilə biləcəyi kimi tətbiq edilməlidir; lakin o şərtlə ki, *şərti kənarlaşdırılmanı* könüllü qəbul etdikdən sonra *idmançı* və ya digər şəxs qəbuldan imtina edərsə, həmin *idmançı* və ya digər şəxsin həmin *şərti kənarlaşdırılma* dövrü yekun qərar zamanı nəzərə alınmamalıdır.

7.4.5 Əgər *şərti kənarlaşdırılma A nümunəsinin Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsinə* əsaslanaraq tətbiq edilmişsə və sonrakı *B nümunəsinin* analizi (*idmançı* və ya *AMADA-nın* tələbi ilə) *A nümunəsinin* analizini təsdiq etmirsə, bu zaman *idmançı, 2.1-ci maddənin* pozulması əsasında tətbiq edilən *şərti*

kənarlaşdırılmaya artıq məruz qalmamalıdır. *İdmançı* və ya *idmançının* komandasının 2.1-ci maddəyə əsaslanaraq *tədbirdən* uzaqlaşdırıldığı və sonrakı *B nümunəsinin* analizi *A nümunəsinin* nəticələrini təsdiqləmədiyi halda, əgər tədbirin gedişinə mənfi təsir göstərmədən *idmançının* və ya komandanın bərpa edilməsi mümkündürsə, *idmançı* və ya komanda *tədbirdə* iştirak etməyə davam edə bilərlər.

7.5 Nəticələrin emalı üzrə qərarlar

AMADA, Azərbaycan Milli Antidoping İntizam Komitəsi və ya Azərbaycan Milli Antidoping Apellyasiya Komitəsinin *nəticələrin emalı* üzrə qərarları və ya mübahisələrin həlli hər hansı coğrafi sahə ilə və ya idmanla məhdudlaşmamalıdır və aşağıdakı məsələləri məhdudiyətsiz qaydada müəyyən etməlidir:

- (i) antidoping qayda pozuntusunun törədilib-törədilməməsi, *şərti kənarlaşdırılmanın* tətbiq edilib-edilməsi, işin halları və pozulmuş maddələrin qeyd edilməsi, və
- (ii) antidoping qayda pozuntusu(ları)ndan irəli gələn bütün *sanksiyalar*, o cümlədən 9-cu və 10.10-cu maddələrə uyğun olaraq tətbiq edilə bilən *nəticələrin ləğv edilməsi*, medal və ya mükafatların geri qaytarılması, hər hansı *diskvalifikasiya* müddəti (və onun başlama tarixi) və hər hansı *maliyyə sanksiyası*.³⁶

7.6 Nəticələrin emalı üzrə qərarlar barədə bildiriş

AMADA, 14-cü maddəyə və *Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxalq standart*ə uyğun olaraq *idmançıları*, digər *şəxsləri*, *Məcəlləyə imza təşkilatları* və *ÜADA-nı* *nəticələrin emalı* üzrə qərarları barədə məlumatlandırmalıdır.

7.7 İdmanı tərk etmə³⁷

İdmançı və ya digər *şəxs*, AMADA-nın *nəticələrin emalı* prosesi gedişində idmanı tərk edərsə, AMADA öz *nəticələrin emalı* prosesini başa çatdırmaq səlahiyyətinə malikdir. Əgər *idmançı* və ya digər *şəxs* hər hansı *nəticələrin emalı* prosesinin başlanmasınadək idmanı tərk edərsə və AMADA həmin *idmançı* və ya digər *şəxs* üzərində *idmançı* və ya digər *şəxs* tərəfindən törədilmiş antidoping qayda pozuntusu zamanı *nəticələrin emalı* səlahiyyətinə malik olarsa, AMADA *nəticələrin emalını* həyata keçirmək səlahiyyətinə malikdir.

7.8 Xərclərin ödənilməsi

İdmançı tərəfindən *B nümunəsinin* analizi və (və ya) əlaqəli laborator sənədlər paket(lər)inin verilməsi tələb edildiyi halda, buna dair bütün xərclər *idmançı* tərəfindən ödənilməlidir.

MADDƏ 8 NƏTİCƏLƏRİN EMALI: ƏDALƏTLİ DİNLƏMƏ HÜQUQU VƏ DİNLƏMƏ QƏRARI BARƏDƏ BİLDİRİŞ

³⁶ [7.5-ci maddəyə şərh: *Nəticələrin emalı* üzrə qərarlar *şərti kənarlaşdırılmaları* daxil edir.]

AMADA, Azərbaycan Milli Antidoping İntizam Komitəsi və Azərbaycan Milli Antidoping Apellyasiya Komitəsinin hər bir qərarı, antidoping qayda pozuntusunun törədilib-törədilməməsi və pozuntudan irəli gələn bütün sanksiyaları, o cümlədən 10.1 maddəyə uyğun olaraq (hakim qurumu tərəfindən müəyyən edilməli olan) *nəticələrin ləğv edilməsi* istisna olmaqla hər hansı *nəticələrin ləğv edilməsini* müəyyən etməlidir. 15-ci maddəyə əsasən, həmin qərar və ona uyğun olaraq tətbiq edilən *sanksiya* hər bir idmanda və hər bir ölkədə avtomatik olaraq qüvvəyə minməlidir. Məsələn, *idmançının* yarış müddətində toplanmış nümunəsi üçün *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsi* əsasında antidoping qayda pozuntusunun törədilməsi qərarına görə *idmançının* həmin yarışda əldə etdiyi *nəticələri* 9-cu maddəyə əsasən ləğv edilir və nümunə toplanması tarixindən başlayaraq *diskvalifikasiya* müddəti ərzində *idmançı* tərəfindən əldə edilmiş bütün yarış *nəticələri* həmçinin 10.10-cu maddəyə əsasən ləğv edilir; əgər tədbir zamanı edilən test *nəticəsində* *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsi* hesabı verilibsə, *idmançının* nümunə toplanmasından əvvəl *tədbirdə* əldə etdiyi digər fərdi *nəticələrin* 10.1-ci maddəyə uyğun olaraq ləğv edilib-edilməməsinə görə məsuliyyəti Əsas Tədbir Təşkilatçısı daşıyır.]

³⁷ [7.7-ci maddəyə şərh: *İdmançı* və ya digər *şəxsin* hər hansı Antidoping Təşkilatının səlahiyyətinə tabe olmasından əvvəl etdiyi davranış antidoping qayda pozuntusu təşkil etmir, lakin həmin *idmançı* və ya digər *şəxsə* idman təşkilatında üzvlükdən imtina etmək üçün qanuni əsas yaradır.]

AMADA, Məcəllə və Nəticələr emalı üzrə *beynəlxlaq standart* əsasən antidopinq qayda pozuntusunu törətməkdə iddia edilən hər bir şəxs üçün ədalətli, qərəzsiz və *əməliyyat müstəqilliyinə* malik olan dinləmə qrupu vasitəsilə ağılabatan müddətdə ədalətli dinləmə təmin etməlidir.

8.1 Ədalətli dinləmələr

8.1.1 Ədalətli, qərəzsiz və əməliyyat müstəqilliyinə malik olan dinləmə qrupu

8.1.1.1 Azərbaycan Milli Antidopinq İntizam Komitəsi (*AMAİK*), “İdmanda dopinq vasitələrindən və üsullarından istifadəyə qarşı mübarizə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən yaradılmışdır və bu Antidopinq Qaydalarının yurisdiksiyasına tabe olan *idmançı* və ya digər *şəxsi* dinləmək və *idmançı* və ya digər *şəxs* tərəfindən antidopinq qayda pozuntusunun törədilib-törədilməməsini müəyyən etmək və, tətbiq edildiyi halda, müvafiq *sanksiyaları* tətbiq etmək səlahiyyətinə malikdir.

8.1.1.2 *AMADA, AMAİK*-in maraqlar münaqişəsindən azad olmasını və onun tərkibi, müddəti, peşəkar təcrübəsi, *əməliyyat müstəqilliyi* və lazımı qaydada maliyyələşdirilməsi *Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxlaq standartın* tələblərinə dair uyğun olmasını təmin etməlidir.

8.1.1.3 *AMADA*-nın və ya onunla əlaqəli qurumların şura üzvləri, işçiləri, komissiya üzvləri, müşavirləri və rəsmiləri, həmçinin, mübahisə üzrə təhqiqat və ya iş üzrə mühakimədən əvvəl həyata keçirilən proseslərdə iştirak edən hər hansı *şəxs AMAİK*-in üzvü və (və ya) katibi (o şərtlə ki, bu cür katibin səlahiyyətlərinə mübahisə üzrə müşavirə prosesində və (və ya) bununla əlaqədar hər hansı bir qərarın hazırlanmasında iştirak etmək daxildir) təyin edilə bilməz. Xüsusilə, *Tİİ* müraciəti, *nəticələrin emalı* üzrə qərar və ya apellyasiya qaydasında baxılmış şikayət üzrə işdə iştirak edən üzv eyni işdə iştirak etməməlidir.

8.1.1.4 *AMAİK*, müstəqil sədr, sədr müavini və ən azı beş (5) digər müstəqil üzvlərdən ibarət olmalıdır.

8.1.1.5 Hər bir üzv, hüquq, idman, tibb və (və ya) elmi təcrübə daxil olmaqla onlardan tələb olunan antidopinq təcrübələrini nəzərə almaqla təyin edilməlidir. Hər bir üzv yenilənən dörd (4) illik müddətə təyin edilir.

8.1.1.6 *AMAİK, AMADA* və digər üçüncü şəxslər tərəfindən müdaxilə olmadan dinləmə keçirmək və qərar qəbul etmək səlahiyyətinə malik olmalıdır.

8.1.2 Dinləmə prosesi

8.1.2.1 *AMADA, idmançı* və ya digər *şəxsə* ehtimal edilən antidopinq qayda pozuntusu barədə bildiriş göndərdikdən sonra və *idmançı* və ya digər *şəxs* 8.3.1-ci və ya 8.3.2-ci maddələrə uyğun olaraq dinləmədən imtina etmədikləri halda, *Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxlaq standartın* 8-ci və 9-cu maddələrində təsvir edilmiş prinsiplərə uyğun olaraq dinləmə keçirilməsi və mübahisənin həll edilməsi üçün mübahisəni *AMAİK*-ə yönləndirilməlidir.

- 8.1.2.2** Sədr, həmin mübahisəni dinləmək üçün ən azı üç (3) üzv təyin etməlidir (sədrin daxil olması mümkünlüyü ilə). Mübahisəni dinləyən zaman, dinləmə qrupunun biri (1) ən azı üç (3) il müvafiq hüquqi təcrübəyə malik ixtisaslı hüquqşünas və biri (1) ən azı üç (3) il müvafiq tibbi təcrübəyə malik ixtisaslı həkim olmalıdır.
- 8.1.2.3** Sədr tərəfindən *AMAİK*-in üzvü kimi mübahisənin dinlənməsi üçün təyin edildikdən sonra hər bir üzv, onun tərəfindən açıqlanmış hallardan başqa, mübahisə üzrə tərəflərin onun bitərəfliyini mübahisələndirə biləcəyi və ona məlum heç bir faktlar və ya halların mövcud olmaması üzrə bəyanat imzalamalıdır.
- 8.1.2.4** Bu Antidoping Qaydalarına tabe olan *idmançılara* və digər *şəxslərə* münasibətdə *tədbirlərlə* əlaqədar keçirilən dinləmələr *AMAİK* tərəfindən icazə verildiyi halda sürətləşdirilmiş proses vasitəsilə keçirilə bilər.³⁸
- 8.1.2.5** *ÜADA*, Beynəlxalq Federasiya və *idmançı* və ya digər *şəxsin Milli Federasiyası* dinləmələrdə müşahidəçi kimi iştirak edə bilərlər. Hər bir halda, *AMADA* onları icraatda olan mübahisələrin statusu və bütün dinləmələrin nəticələri barədə tam şəkildə məlumatlandırmalıdır.

8.2 Qərarlar barədə bildiriş

- 8.2.1** Dinləmənin sonunda və ya bitməsindən sonra dərhal *AMAİK Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxalq standartın* 9-cu maddəsinə əsasən qərar üzrə bütün əsasları, tətbiq edilmiş *diskvalifikasiya* müddətini, 10.10-cu maddəyə uyğun olaraq *nəticələrin ləğv edilməsini* və, tətbiq edildiyi halda, mümkün olan ən yüksək *sanksiyanın* tətbiq edilməməsi üzrə əsaslandırılmanı ehtiva edən yazılı qərar qəbul etməlidir.
- 8.2.2** *AMADA*, həmin qərar barədə *idmançı* və ya digər *şəxsi* və 13.2.3-cü maddəyə əsasən apellyasiya hüququ olan digər *Antidoping Təşkilatını* məlumatlandırmalı və həmin qərarı dərhal *ADAMS*-a daxil etməlidir. Qərardan 13-cü maddəyə uyğun olaraq apellyasiya qaydasında şikayət verilə bilər.

8.3 Dinləmədən imtina

- 8.3.1** Antidoping qayda pozuntusunda iddia edilən *idmançı* və ya digər *şəxs* dinləmədən imtina edə və *AMADA* tərəfindən təklif edilən *sanksiyalarla* razılaşa bilər.
- 8.3.2** Buna baxmayaraq, antidoping qayda pozuntusunda iddia edilən *idmançı* və ya digər *şəxs* *AMADA* tərəfindən verilən bildirişdə qeyd olunmuş iyirmi (20) günlük müddət ərzində həmin iddianı etiraz etmədiyi təqdirdə, həmin *idmançı* və ya digər *şəxs* dinləmə hüququndan imtina etmiş, pozuntunu etiraf etmiş və təklif edilən *sanksiyaları* qəbul etmiş hesab edilməlidir.
- 8.3.3** 8.3.1-ci və ya 8.3.2-ci maddələrin tətbiq edildiyi hallarda *AMAİK* qarşısında dinləmə tələb olunmur. Əvəzində *AMADA* dərhal *Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxalq standartın* 9-cu maddəsinə əsasən qərar üzrə bütün əsasları, tətbiq edilmiş *diskvalifikasiya* müddətini, 10.10-cu maddəyə uyğun olaraq

³⁸ [8.1.2.4-ci maddəyə şərh: Məsələn, dinləmə, antidoping qayda pozuntusu üzrə qərarın *idmançının* *Tədbirdə iştirak etməyə uyğunluğunu müəyyən etmək üçün əsas tədbirdən əvvəl* və ya *qərarın idmançının nəticələrinin etibarlılığına* və ya *tədbirdə iştirakının davam edib-etməyəcəyinə təsir etdiyi üçün tədbirdən qısa müddət əvvəl* və ya *tədbir gedişində sürətləndirilə bilər.*]

nəticələrin ləğv edilməsini və, tətbiq edildiyi halda, mümkün olan ən yüksək *sanksiyanın* tətbiq edilməməsi üzrə əsaslandırılmanı ehtiva edən yazılı qərar qəbul etməlidir.

8.3.4 *AMADA*, həmin qərar barədə *idmançı* və ya digər *şəxsi* və 13.2.3-cü maddəyə əsasən apellyasiya hüququ olan digər *Antidoping Təşkilatını* məlumatlandırmalı və həmin qərarı dərhal *ADAMS*-a daxil etməlidir. Qərar 14.3.2-ci maddəyə uyğun olaraq *AMADA* tərəfindən *ictimaiyyətə* açıqlanmalıdır.

8.4 İAM qarşısında tək dinləmə

Beynəlxalq səviyyəli idmançılara, milli səviyyəli idmançılara və digər *şəxslərə* qarşı irəli sürülmüş antidoping qayda pozuntusu iddiası ilə əlaqədar mübahisələrə *idmançının* və ya digər *şəxsin*, *AMADA*-nın (7-ci maddəyə uyğun olaraq *nəticələrin emalı* üzrə səlahiyyəti olduğu halda) və *ÜADA*-nın razılığı əsasında birbaşa *İAM*-da tək dinləmə ilə baxıla bilər.³⁹

MADDƏ 9 FƏRDİ NƏTİCƏLƏRİN AVTOMATİK LƏĞV EDİLMƏSİ

Fərdi idman növlərində yarış müddətində testlə əlaqədar antidoping qayda pozuntusu, avtomatik olaraq hər hansı medalların, xalların və mükafatların geri qaytarılması daxil olmaqla, bütün sonrakı *sanksiyaların* tətbiq edilməsi ilə nəticələnən həmin *yarışda* əldə edilmiş nəticələrin *ləğv edilməsinə* səbəb olur.⁴⁰

MADDƏ 10 FƏRDİ ŞƏXSLƏRƏ QARŞI SANKSİYALAR

10.1 Antidoping qayda pozuntusu baş vermiş tədbirdə nəticələrin ləğv edilməsi

10.1.1 *Tədbir müddətində* və ya onunla əlaqədar baş vermiş antidoping qayda pozuntusu, 10.1.2-ci maddədə qeyd olunan hallar istisna olmaqla, *tədbirin* hakim qurumun qərarına əsasən bütün medallar, xallar və mükafatların geri qaytarılması daxil olmaqla *idmançının* bütün sonrakı *sanksiyaların* tətbiq edilməsi ilə nəticələnən həmin *yarışda* individual qaydada əldə edilmiş nəticələri *ləğv edilə* bilər.

Tədbirdəki digər nəticələrin *ləğv edilib-edilməməsi* qərarının qiymətləndirilməsi zamanı nəzərə alınmalı amillər arasında *idmançının* antidoping qayda pozuntusunun ağırlığı və həmin *idmançının* digər *yarışlarda* test nəticələrinin mənfə nətice göstərməsi ola bilər.⁴¹

10.1.2 *İdmançı*, pozuntu üzrə *təqsirin* və ya *səhlənkarlığın olmamasını* sübut etdikdə, *idmançının* antidoping qayda pozuntusunun pozuntunun baş

³⁹ [8.4-cü maddəyə şərh: *Bəzi hallarda, beynəlxalq və ya milli səviyyədə birinci instansiya dinləməsinin keçirilməsindən sonra mübahisəyə yenidən (de novo) İAM qarşısında dinlənməsinin cəmləşdirilmiş xərci çox əhəmiyyətli ola bilər. Bu maddədə müəyyən edilmiş bütün tərəflər maraqlarının tək dinləmədə kifayət dərəcədə müdafiə olunacağına əmin olduqları halda, idmançı və ya Antidoping Təşkilatı üçün iki (2) dinləmə keçirilməsi üçün əlavə xərclərə ehtiyac yoxdur. Antidoping Təşkilatı İAM dinləməsində müşahidəçi kimi iştirak edə bilər. 8.4-cü maddənin heç bir müddəsi idmançını və ya digər şəxsi və AMADA-nı (nəticələrin emalı üzrə səlahiyyətə malik olduğu halda) razılışma ilə öz apellyasiya qaydasında şikayət vermək hüququndan imtina etməyi məhdudlaşdırmır. Lakin belə imtina yalnız həmin tərəfləri belə razılışmaya riayət etməyə məcbur edir və Məcəlləyə uyğun olaraq apellyasiya hüququ olan digər quruma təsir etmir.]*

⁴⁰ [9-cü maddəyə şərh: *Komanda idman növlərində fərdi idmançılar tərəfindən əldə olunmuş hər hansı mükafatlar ləğv edilir. Buna baxmayaraq, komandanın nəticələrinin ləğv edilməsi 11-ci maddəyə uyğun həyata keçirilir. Komanda idman növü olmayan, lakin mükafatların komandalara verildiyi idman növlərində, birdən çox komanda üzvünün antidoping qayda pozuntusu törətdiyi komandaya qarşı nəticələrinin ləğvi və ya digər intizam tədbiri Beynəlxalq Federasiyanın müvafiq qaydalarında müəyyən edildiyi kimi həyata keçirilir.]*

⁴¹ [10.1.1-ci maddəyə şərh: *O halda ki, 9-cü maddənin idmançının müsbət test olan tək yarışda əldə etdiyi nəticəni ləğv edir, bu maddə tədbir müddətində bütün yarışlarda bütün əldə edilən nəticələrin ləğv edilməsinə səbəb ola bilər (məs., üzgüçülük üzrə Dünya Çempionatları).]*

verdiyi yarışdan fərqli yarışlardakı nəticələrinə təsir göstərməsi halı istisna olmaqla, həmin idmançının digər yarışlardakı fərdi nəticələri ləğv edilməməlidir.

10.2 Qadağan edilmiş maddənin və ya qadağan edilmiş üsulun mövcudluğu, istifadəsi və ya istifadə cəhdi və ya ona sahibliyə görə diskvalifikasiya

2.1-ci, 2.2-ci və ya 2.6-cı maddələrin pozulmasına görə *diskvalifikasiya* müddəti, sonradan 10.5-ci, 10.6-cı və ya 10.7-ci maddələri ilə nəzərdə tutulmuş müddətin müvafiq olaraq ləğv edilməsi, azaldılması və ya dayandırılmasının tətbiq edilməsi mümkünlüyü ilə, aşağıdakılara əsasən tətbiq edilməlidir:

10.2.1 *Diskvalifikasiya* müddəti, 10.2.4-cü maddənin tətbiq edilməsi halları istisna olmaqla, aşağıdakı hallarda dörd (4) il olmalıdır:

10.2.1.1 *İdmançı* və ya digər şəxs tərəfindən antidoping qayda pozuntusunun qəsdən törədilməməsinin sübut edilməsi halları istisna olmaqla, antidoping qayda pozuntusu *xüsusi maddə* və ya *xüsusi üsul* ilə əlaqədar olmadıqda.⁴²

10.2.1.2 Antidoping qayda pozuntusu *xüsusi maddə* və ya *xüsusi üsul* ilə əlaqədar olduqda və *AMADA* tərəfindən antidoping qayda pozuntusunun qəsdən törədilməsi sübut edildikdə.

10.2.2 10.2.4.1-ci maddənin tətbiq edilməsi halları istisna olmaqla, 10.2.1-ci maddə tətbiq edilmədikdə *diskvalifikasiya* müddəti iki (2) il olmalıdır.

10.2.3 10.2-ci maddədə istifadə edilən “qəsdən” anlayışının mənası antidoping qayda pozuntusu təşkil etdiyi davranışa bilərəkdən yol verən və ya davranışın antidoping qayda pozuntusu təşkil edə biləcəyini və ya belə pozuntu ilə nəticələncəyinin əhəmiyyətli dərəcədə riskinin olmasını bilən və həmin riskə açıq-aşkar laqeyd yanaşan *idmançıları* və digər şəxsləri müəyyənləşdirmək üçün istifadə edilir. Yalnız *yarış müddətində* qadağan edilmiş maddənin mövcudluğuna görə *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsi ilə* nəticələnən antidoping qayda pozuntusu, maddənin *xüsusi maddə* olması və *idmançı qadağan edilmiş maddənin yarışdan kənar müddətdə* istifadə etdiyini sübut etdiyi təqdirdə, əks sübuta məruz qalması şərt ilə “qəsdən” törədilməmiş hesab edilməlidir. Yalnız *yarış müddətində* qadağan edilmiş maddənin mövcudluğuna görə *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsi ilə* nəticələnən antidoping qayda pozuntusu, maddənin *xüsusi maddə* olmadığı və *idmançı qadağan edilmiş maddənin yarışdan kənar müddətdə* idman göstəricilərinə əhəmiyyəti olmayan kontekstdə istifadə etdiyini sübut etdiyi təqdirdə, “qəsdən” törədilməmiş hesab edilməlidir.⁴³

10.2.4 10.2-ci maddənin hər hansı müddəalarına baxmayaraq, antidoping qayda pozuntusu *asililic yaradan maddə* ilə əlaqədar olduqda:

10.2.4.1 *İdmançı* hər hansı qəbul etmə və *istifadənin yarışdan kənar müddətdə* baş verməsini və idman göstəriciləri ilə əlaqədar olmadığını sübut etdikdə, *diskvalifikasiya* müddəti üç (3) ay olmalıdır.

⁴² [10.2.1.1-ci maddəyə şərh: *İdmançı* və ya digər şəxs tərəfindən qadağan edilmiş maddənin onların bədənində necə daxil olmasını müəyyən etmədən antidoping qayda pozuntusunun qəsdən törədilmədiyini sübut etmək nəzəri olaraq mümkün olsa belə, 2.1-ci maddəsi üzrə doping mübahisəsində idmançı, qadağan edilmiş maddənin mənbəsini müəyyən etmədən qəsdən hərəkət etmədiyini sübut etməsində müvəffəqiyyətli olması ehtimalı əhəmiyyətli səviyyədə aşağıdır.]

⁴³ [10.2.3-cü maddəyə şərh: 10.2.3-cü maddə “qəsdən” anlayışının yalnız 10.2-ci maddənin məqsədləri üçün istifadə ediləcəyi üçün xüsusi anlayışı təmin edir.]

Əlavə olaraq, 10.2.4.1-ci maddənin müddəalarına uyğun olaraq hesablanmış *diskvalifikasiya* müddəti bir (1) aya qədər azaldıla bilər, o halda ki, *idmançı* və ya digər şəxs AMADA tərəfindən təsdiqlənmiş *asililiq yaradan maddələrə* aid bərpa proqramını müvəffəqiyyətlə tamamlamış olsun. Bu 10.2.4.1-ci maddədə müəyyən edilmiş *diskvalifikasiya* müddəti 10.6-cı maddənin hər hansı müddəası əsasında azaldıla bilməz.⁴⁴

10.2.4.2 Qəbul etmə, *istifadə* və ya *sahiblik yarış müddətində* baş verdikdə və *idmançı*, qəbul etmənin, *istifadənin* və ya *sahibliyin* idman göstəricilərinə aidiyyəti olmadığını sübut etdikdə, bu halda qəbul etmə, *istifadə* və ya *sahiblik* 10.2.1-ci maddənin məqsədləri üçün qəsdən törədilmiş hesab edilməməlidir və 10.4-cü maddəyə uyğun olaraq *ağırlaşdırıcı hallar* üçün əsas təşkil etməməlidir.

10.3 Digər antidoping qayda pozuntularına görə *diskvalifikasiya*

10.6-cı və 10.7-cı maddələrin tətbiq olunduğu hallar istisna olmaqla, 10.2-ci maddədə müəyyən edilmiş antidoping qayda pozuntularından fərqli pozuntular üçün *diskvalifikasiya* müddəti aşağıdakı qaydada tətbiq edilməlidir:

10.3.1 2.3-cü və 2.5-ci maddələrin pozuntularına görə *diskvalifikasiya* müddəti dörd (4) il olmalıdır, növbəti hallar istisna olmaqla: (1) *idmançının nümunəni* təqdim etməməsi halında, həmin *idmançı* antidoping qayda pozuntusunun qəsdən olmamasını sübut etdikdə, *diskvalifikasiya* müddəti iki (2) il olmalıdır; (ii) bütün digər hallarda *idmançı* və ya digər şəxs *diskvalifikasiya* müddətinin azaldılmasını əsaslandırma ilə istisna halları müəyyən etdikdə, *diskvalifikasiya* müddəti, *idmançı* və ya digər şəxsin *təqsirin* dərəcəsiindən asılı olaraq iki (2) ildən dörd (4) ilə qədər olmalıdır; və ya *qorunan şəxs* və ya *bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan şəxsə* münasibətdə *qorunan şəxs* və ya *bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan şəxsin təqsirin* dərəcəsiindən asılı olaraq ən çoxu iki (2) illik *diskvalifikasiya* müddəti və ən azı isə *diskvalifikasiya* müddətinin tətbiq edilməməsi və töhmət olmalıdır.

10.3.2 *İdmançının təqsirin* dərəcəsiindən asılı olaraq minimum bir ilədək azaltma imkanı ilə, 2.4-cü maddənin pozuntularına görə *diskvalifikasiya* müddəti iki (2) il olmalıdır. *İdmançının* son anda məkan məlumatını dəyişməsi və ya digər davranışı onun *test edilməsindən* yayınmağa cəhd etməsinə ciddi şübhələr yaratdığı hallarda həmin *idmançılara* münasibətdə bu maddədə nəzərdə tutulan iki (2) il və bir (1) il *diskvalifikasiya* müddətləri arasındakı seçim imkanı tətbiq edilməməlidir.

10.3.3 2.7-ci və 2.8-ci maddələrin pozuntusu üçün *diskvalifikasiya* müddəti pozuntunun ağırlığından asılı olaraq ən azı dörd (4) ildən ömürlük *diskvalifikasiya* müddətinədək olmalıdır. *Qorunan şəxslərə* cəlb edilməsilə törədilmiş 2.7-ci və 2.8-ci maddələrinin pozuntusu xüsusilə ağır pozuntu hesab edilməlidir və *idmançının köməkçi heyəti* tərəfindən törədildikdə, *xüsusi maddə* ilə əlaqəli olmayan pozuntular üçün həmin *idmançının köməkçi heyətinə* ömürlük *diskvalifikasiya* müddəti tətbiq edilməlidir. Əlavə olaraq, 2.7-ci və 2.8-ci maddələrinin əhatə etdiyi əhəmiyyətli pozuntular həmçinin qeyri-idman qanunlarını və qaydalarını pozduqda, bu

⁴⁴ [10.2.4.1-ci maddəyə şərh: Bərpa proqramının təsdiq edilib-edilməməsi və *idmançı* və ya digər şəxsin proqramı müvəffəqiyyətlə bitirib-bitirməməsinin müəyyən edilməsinə dair qərar AMADA-nın tam mülahizəsi əsasında qəbul edilməlidir. Bu maddənin məqsədi AMADA-ya "aldadıcı" deyil, qanuni və etibarlı bərpa proqramlarını müəyyənləşdirmək və təsdiq etmək üçün imkan yaratmaqdır. Lakin, hesab edilir ki, qanuni bərpa proqramlarının tətbiqatları geniş qaydada fərqlənə və zaman gedişilə dəyişə bildiyindən ÜADA üçün məqbul olan bərpa proqramları üzrə məcburi meyarların hazırlanması məqsədemüvafiq deyil.]

barədə məlumat səlahiyyətli inzibati, peşəkar və ya ədliyyə orqanlarına bildirilməlidir.⁴⁵

10.3.4 2.9-cu maddənin pozuntularına görə pozuntunun ağırlığından asılı olaraq ən azı iki (2) ildən ən çoxu ömürlük *diskvalifikasiya* müddətində olmalıdır.

10.3.5 *İdmançının* və ya digər şəxsin *təqsirin* dərəcəsi və ya işin digər hallarından asılı olaraq minimum bir ilədək azaltma imkanı ilə, 2.10-cu maddənin pozuntularına görə *diskvalifikasiya* müddəti iki il olmalıdır.⁴⁶

10.3.6 2.11-ci maddənin pozuntularına görə *idmançı* və ya digər şəxs tərəfindən törədilmiş pozuntusunun ağırlığından asılı olaraq ən azı iki (2) ildən ən çoxu ömürlük *diskvalifikasiya* müddətində olmalıdır.⁴⁷

10.4 Diskvalifikasiya müddətini artırma bilən ağırlaşdırıcı hallar

AMADA, 2.7-ci (qanunsuz dövriyyə və ya qanunsuz dövriyyə cəhdi), 2.8-ci (tətbiq etmə və ya tətbiq etmə cəhdi, 2.9-cu (əlbirlik və ya əlbirlik cəhdi) və ya 2.11-ci (səlahiyyətli qurumların məlumatlandırılmasına *idmançı* və ya digər şəxs tərəfindən maneəçilik və ya buna görə qisas xarakterli əməllər) maddələrində nəzərdə tutulmuş pozuntulardan başqa antidoping qayda pozuntusu ilə bağlı individual qaydada standart sanksiyadan ağır *diskvalifikasiya* müddətini tətbiqini əsaslandıraraq *ağırlaşdırıcı halların* mövcudluğunu müəyyən etdikdə, tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddətinə pozuntunun ağırlığından və *ağırlaşdırıcı halların* təbiətindən asılı olaraq iki (2) ilədək əlavə *diskvalifikasiya* müddəti artırılmalıdır, o şərtlə ki, *idmançı* və ya digər şəxs antidoping qayda pozuntusunun bilərəkdən törədilmədiyini sübut etməsin.⁴⁸

10.5 Təqsirin və ya səhlənkarlığın olmaması əsasında diskvalifikasiya müddətini ləğv edilməsi

İdmançı və ya digər şəxs individual qaydada *təqsirin* və ya *səhlənkarlığın* olmadığını sübut etdikdə, tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddəti ləğv edilməlidir.⁴⁹

⁴⁵ [10.3.3-cü maddəyə şərh: *İdmançılara doping tətbiq edən və ya doping istifadəsini ört-basdır edən şəxslər testləri müsbət nəticə verən idmançılardan daha sərt cəzalandırılmalıdır. İdman təşkilatlarının səlahiyyəti adətən akkreditasiya, üzvlük və digər idman imtiyazları münasibətində diskvalifikasiya ilə məhdudlaşdığından, həmin idmançının köməkçi heyəti barəsində səlahiyyətli qurumların məlumatlandırılması dopingin qarşısının alınmasında mühüm addımdır.]*

⁴⁶ [10.3.5-ci maddəyə şərh: 2.10-cu maddəsində istinad edilən "digər şəxsin" fiziki şəxs deyil, hüquqi şəxs olduqda, həmin hüquq şəxsə qarşı 12-ci maddəyə uyğun olaraq intizam tədbirləri görülməlidir.]

⁴⁷ [10.3.6-cı maddəyə şərh: 2.5-ci (saxtalaşdırma) və 2.11-ci (səlahiyyətli qurumların məlumatlandırılmasına *idmançı* və ya digər şəxs tərəfindən maneəçilik və ya buna görə qisas xarakterli əməllər) maddələrin hər ikisini pozan davranış, daha sərt sanksiya ilə nəticələnən pozuntu əsasında cəzalandırılmalıdır.]

⁴⁸ [10.4-cü maddətə şərh: 2.7-ci (qanunsuz dövriyyə və ya qanunsuz dövriyyə cəhdi), 2.8-ci (tətbiq etmə və ya tətbiq etmə cəhdi, 2.9-cu (əlbirlik və ya əlbirlik cəhdi) və ya 2.11-ci (səlahiyyətli qurumların məlumatlandırılmasına *idmançı* və ya digər şəxs tərəfindən maneəçilik və ya buna görə qisas xarakterli əməllər) maddələri əsasında pozuntular 10.4-cü maddənin tədbiq dairəsinə daxil edilməmişdir, çünki həmin pozuntular üçün sanksiyalar hər hansı ağırlaşdırıcı halları nəzərə almağa imkan verərək ömürlük *diskvalifikasiya* müddətində seçim mülahizəsini təmin edir.]

⁴⁹ [10.5-ci maddəyə şərh: Bu maddə və 10.6.2-ci maddə sanksiyaların təyin edilməsində tətbiq edilir; onlar antidoping qayda pozuntusunun baş verib-verməməsinin müəyyənləşdirilməsində tətbiq edilmir. Onlar yalnız istisna hallarda tətbiq edilir, məsələn, *idmançı*, onun bütün lazımi tədbirləri görməsinə baxmayaraq rəqibi tərəfindən sabotaj edildiyini sübut etdikdə. Bunun əksinə olaraq, *təqsirin* və ya *səhlənkarlığın* olmaması növbəti hallarda tətbiq edilmir: (a) tərkibinə uyğun olmayan etiketli və ya kontaminasiyaya uğramış vitamin və ya qida əlavələrinin qəbulu nəticəsində müsbət test (*idmançılar* qəbul etdiklərinə görə cavabdehdir) (2.1-ci maddə) və əlavələrin kontaminasiyaya uğraması ehtimalı barədə məlumatlandırılmışlar); (b) *idmançının* şəxsi həkimi və ya məşqçisi tərəfindən *idmançıya* açıqlanmadan qadağan edilmiş maddənin tətbiq edilməsi (*idmançılar* özləri üçün tibbi heyətin seçilməsi və tibbi heyətin onlara hər hansı qadağan edilmiş maddələrin verilməməsi barədə məlumatlandırmaya görə cavabdehdir); və (c) *idmançının* öz qida və içkisini etibar etdiyi heyət yoldaşı, məşqçisi və ya digər şəxs tərəfindən onun qida və içkisinin sabotaj edilməsi (*idmançılar* nə qəbul etdiklərinə və öz qida və içkilərini etibar etdikləri şəxslərin davranışına görə cavabdehdir). Buna baxmayaraq, hər bir halda özünəməxsus faktlardan asılı olaraq yuxarıda istinad edilmiş misalların hər hansı biri qeyri-əhəmiyyətli təqsir və ya səhlənkarlığa əsaslanaraq 10.6-cı maddəyə uyğun olaraq azaldılmış sanksiyaya gətirib çıxara bilər.]

10.6 Qeyri-əhəmiyyətli təqsir və ya səhlənkarlıq əsasında diskvalifikasiya müddətinin azaldılması

10.6.1 2.1-ci, 2.2-ci və ya 2.6-cı maddələrin pozulmasına görə xüsusi hallarda sanksiyaların azaldılması.

10.6.1-ci maddə əsasında bütün azaldılmalar qarşılıqlı olaraq müstəsna təşkil edir və məcmu şəklində tətbiq edilmir.

10.6.1.1 Xüsusi maddə və ya xüsusi üsullar

Antidoping qayda pozuntusu *xüsusi maddələr (asılılıq yaradan maddələr istisna olmaqla) və xüsusi üsullarla* əlaqədar olduqda və *idmançı* və ya digər şəxs *təqsirin və ya səhlənkarlığın qeyri-əhəmiyyətli olmasını* sübut etdikdə, *diskvalifikasiya* müddəti *idmançı* və ya digər şəxsin *təqsirin* dərəcəsiindən asılı olaraq ən azı *diskvalifikasiya* müddətinin tətbiq edilməməsi və töhmət, ən çoxu isə iki (2) illik *diskvalifikasiya* müddəti olmalıdır.

10.6.1.2 Kontaminasiyaya uğramış məhsullar

İdmançı və ya digər şəxs, həm *təqsirin və ya səhlənkarlığın qeyri-əhəmiyyətli olmasını*, həm də aşkarlanmış *qadağan edilmiş maddənin (asılılıq yaradan maddə istisna olmaqla) kontaminasiyaya uğramış məhsuldan* irəli gəlməsini sübut etdikdə, *diskvalifikasiya* müddəti *idmançı* və ya digər şəxsin *təqsirin* dərəcəsiindən asılı olaraq ən azı *diskvalifikasiya* müddətinin tətbiq edilməməsi və töhmət, ən çoxu isə iki (2) illik *diskvalifikasiya* müddəti olmalıdır.⁵⁰

10.6.1.3 Qorunan şəxs və bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan şəxs

Asılılıq yaradan maddə ilə əlaqədar olmayan antidoping qayda pozuntusunun *qorunan şəxs* və ya *bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan şəxs* tərəfindən törədildikdə və *qorunan şəxs* və ya *bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan şəxs* *təqsirin və ya səhlənkarlığın qeyri-əhəmiyyətli olmasını* sübut etdikdə, *diskvalifikasiya* müddəti *qorunan şəxs* və ya *bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan şəxsin* *təqsirin* dərəcəsiindən asılı olaraq ən azı *diskvalifikasiya* müddətinin tətbiq edilməməsi və töhmət, ən çoxu isə iki (2) illik *diskvalifikasiya* müddəti olmalıdır.

10.6.2 10.6.1-ci maddənin tətbiq edilmədiyi hallarda *qeyri-əhəmiyyətli təqsir və ya səhlənkarlığın* tətbiq edilməsi

⁵⁰ [10.6.1.2-ci maddəyə şərh: Bu maddənin müddəalarından faydalanmaq üçün *idmançı* və ya digər şəxs, aşkarlanmış *qadağan edilmiş maddənin kontaminasiyaya uğramış məhsuldan irəli gəldiyini* sübut etməklə yanaşı *qeyri-əhəmiyyətli təqsir və ya səhlənkarlığı* belə ayrıca olaraq sübut etməlidir. Əlavə olaraq qeyd olunmalıdır ki, *idmançılar qida əlavələrini öz riskləri hesabına qəbul etdikləri barədə xəbərdar edilmişlər. İdmançının kontaminasiyaya uğramış məhsulu qəbul etməmişdən öncə böyük ehtiyat göstərdiyi hallar istisna olmaqla, qeyri-əhəmiyyətli təqsir və ya səhlənkarlıq əsasında sanksiyanın azaldılması kontaminasiyaya uğramış məhsul mübahisələrinə nadir hallarda tətbiq edilir. İdmançının qadağan edilmiş maddənin mənbəsini sübut edə bilməməsinin qiymətləndirilməsində idmançının həqiqətən kontaminasiyaya uğramış məhsulu istifadə etdiyinin sübut edilməsi məqsədləri üçün idmançı tərəfindən sonradan kontaminasiyaya uğramış məhsulun doping nəzarət formasında bəyan edib-etmədiyi əhəmiyyətli fakt təşkil edir.*

Bu maddə, hər hansı istehsal prosesindən keçmiş məhsullar çərçivəsindən kənar tətbiq edilməməlidir. Qeyri-əlverişli analiz nəticəsinə, məsələn krandan gələn su və ya çeşmə suyu kimi "qeyri-məhsulun" ətraf mühit kontaminasiyasının səbəb olması təqdirdə, o halda ki, heç bir antidoping qayda pozuntusu riskini gözləmək üçün ağılabatan əsas mövcud deyil, bir çox hallarda 10.5-ci maddəyə uyğun olaraq təqsirin və ya səhlənkarlığın olmaması tətbiq edilir.]

İdmançı və ya digər şəxs 10.6.1-ci maddənin tətbiq olunmadığı halda individual qaydada *təqsirin və ya səhlənkarlığın qeyri-əhəmiyyətli olmasını* sübut etdikdə, bu zaman 10.7-ci maddəyə uyğun olaraq azaldılma və ya ləğv olunmanın tətbiq edilməsinin mümkünlüyü ilə, tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddəti *idmançının* və ya digər şəxsin *təqsirin* dərəcəsinə müvafiq azaldıla bilər, lakin *diskalifikasiya* müddətinin azaldılan hissəsi tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddətinin yarısından az olmamalıdır. Tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddəti ömürlük müddət təşkil etdiyi halda, hazırki maddəyə uyğun olaraq azaldılmış müddət səkkiz (8) ildən az olmamalıdır.⁵¹

10.7 Təqsirdən savayı digər səbəblərə görə diskvalifikasiya və ya digər sanksiyaların ləğv edilməsi, azaldılması və ya dayandırılması

10.7.1 Məcəllə pozuntularının aşkarlanmasına və ya müəyyən edilməsinə əhəmiyyətli yardım⁵²

10.7.1.1 *AMADA*, 13-cü maddəyə uyğun olaraq apellyasiya qərarından və ya apellyasiya müddətinin bitməsindən əvvəl, *idmançı* və ya digər şəxsin *Antidoping Təşkilatına*, hüquq mühafizə orqanlarına və ya peşəkar intizam qurumuna aşağıdakılarla nəticələnən *əhəmiyyətli yardım* göstərdiyi halda individual qaydada tətbiq edilmiş *sanksiyaların (nəticələrin ləğv edilməsi və məcburi ictimaiyyətə açıqlama* istisna olmaqla) hissəsini dayandıra bilər:

- (i) *Antidoping Təşkilatı* digər şəxs tərəfindən törədilmiş antidoping qayda pozuntusunu aşkarladıqda və ya iddia irəli sürdükdə; və ya
- (ii) hüquq mühafizə orqanı və ya intizam qurumu digər şəxs tərəfindən törədilmiş cinayət və ya peşəkar qaydaların pozuntusunu aşkarladıqda və ya ittiham (iddia) irəli sürdükdə və *əhəmiyyətli yardım*ı təmin edən şəxs tərəfindən təqdim edilmiş məlumat *AMADA*-ya və ya *nəticələrin emalı* səlahiyyəti olan digər *Antidoping Təşkilatına* açıqlandıqda; və ya
- (iii) *ÜADA*, *Məcəlləyə*, *beynəlxalq standart*a və ya *texniki sənədə* uyğunsuzluğa görə *Məcəlləyə imzalayan təşkilata*, *ÜADA* tərəfindən akkredite edilmiş laboratoriya və ya *idmançı* pasportunun idarəetmə bölməsinə qarşı (Laboratoriyalar üçün *beynəlxalq standartda* müəyyən edildiyi qaydada) icraata başladıqda; və ya
- (iv) *ÜADA*-nın təsdiqilə hüquq mühafizə orqanı və ya intizam qurumu dopinqdən fərqli idman dürüstlüyünə qarşı pozuntudan nəticələnən cinayət və ya peşəkar və ya idman qaydalarının pozuntusu ittiham (iddia) irəli sürdükdə.

13-cü maddəyə uyğun olaraq apellyasiya qərarından və ya apellyasiya müddətinin bitməsindən sonra *AMADA* yalnız tətbi

⁵¹ [10.6.2-ci maddəyə şərh: 10.6.2-ci maddə, qəsdin antidoping qayda pozuntusunun bir elementi olduğu (məs., 2.5-ci, 2.7-ci, 2.8-ci, 2.9-cu və ya 2.11-ci maddələr) və ya sanksiyanın bir hissəsi olduğu (məs., 10.2.1-ci maddə) və ya idmançı və ya digər şəxsin təqsirinin dərəcəsi əsasında diskvalifikasiya müddəti üzrə mülahizə seçimi müvafiq maddədə artıq müəyyən edilmiş maddələr istisna olmaqla, hər hansı antidoping qayda pozuntusuna tətbiq edilə bilər.]

⁵² [10.7.1-ci maddəyə şərh: Öz səhvlərini etiraf edən və digər antidoping qayda pozuntularını ifşa etmək niyyətində olan idmançının, idmançının köməkçi heyətinin və digər şəxslərin əməkdaşlığı təmiz idman üçün əhəmiyyətlidir.]

ediləcək *sanksiyaların* hissəsini ÜADA-nın və müvafiq Beynəlxalq Federasiyanın təsdiqi ilə dayandıra bilər.

Tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddətinin dayandırılmasının dərəcəsi *idmançı* və ya digər şəxs tərəfindən törədilmiş antidoping qayda pozuntusunun ağırlığından və *idmançı* və ya digər şəxs tərəfindən idmanda dopingin, *Məcəlləyə* uyğunsuzluğun və (və ya) idman dürüstlüyünə qarşı pozuntuların qarşısının alınması səylərinə göstərdiyi *əhəmiyyətli yardımın* mühümlüyündən asılı olmalıdır. Tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddətinin ən çox dördü üç hissəsi dayandırıla bilər. Tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddəti ömürlükdür olduqda, bu maddəyə uyğun olaraq dayandırılmayan müddət səkkiz (8) ildən az ola bilməz. Bu bəndin məqsədləri üçün, tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddəti, bu Antidoping Qaydalarının 10.9.3.2-ci maddəsinə uyğun olaraq əlavə edilə bilən hər hansı *diskvalifikasiya* müddətini daxil etməməlidir.

Əhəmiyyətli yardım göstərmək niyyətində olan *idmançı* və ya digər şəxsin tələbi ilə AMADA, *idmançı* və ya digər şəxsə hüquqi mövqeyə xələl gətirmədən *bağlanmış razılaşma* əsasında ona məlumatı təqdim etməyə icazə verməlidir.

İdmançı və ya digər şəxs *sanksiyaların* dayandırılmasının əsaslandığı əməkdaşlığı və tam şəkildə və etibarlı *əhəmiyyətli yardım* göstərməyi davam etmədikdə, AMADA tətbiq edilmiş *sanksiyaları* bərpa etməlidir. AMADA-nın *sanksiyaların* dayandırılmış hissəsini bərpa etmək və ya bərpa etməmək qərarından 13-cü maddəyə uyğun olaraq apellyasiya hüququna malik hər hansı şəxs tərəfindən apellyasiya qaydasında şikayət verilə bilər.

10.7.1.2 *İdmançıları* və digər şəxsləri Antidoping Təşkilatına *əhəmiyyətli yardım* göstərilməsi üçün həvəsləndirmək məqsədilə AMADA-nın və ya antidoping qayda pozuntusu və ya digər *Məcəllə* pozuntusu törətmiş və ya törətməkdə iddia edilən *idmançı* və ya digər şəxsin tələbi ilə ÜADA, 13-cü maddəyə uyğun olaraq *nəticələrin emalı* prosesinin hər hansı mərhələsində, həmçinin apellyasiya qərarından sonra, tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddətinin və ya digər *sanksiyaların* müvafiq hesab etdiyi dayandırılmasına razılıq verə bilər. Müstəsna hallarda, ÜADA *əhəmiyyətli yardım* göstərilməsinə görə tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddətinin və ya digər *sanksiyaların* bu maddədə qeyd edilmiş qaydadan fərqli olaraq daha artıq hissəsinin və ya *diskvalifikasiya* müddətinin tamamilə dayandırılmasına, habelə məcburi *ictimaiyyətə açıqlamanın* olmamasına və (və ya) pul mükafatının qaytarılmamasına və ya cərimə və ya xərclərin ödənilməməsinə razılıq verə bilər. ÜADA-nın təsdiqi, bu maddədə göstərilmiş digər hallar istisna olmaqla, *sanksiyaların* bərpasını təmin etməlidir. 13-cü maddənin müddəalarına baxmayaraq, 10.7.1.2-ci maddəyə münasibətdə ÜADA-nın qərarlarından apellyasiya qaydasında şikayəti verilə bilməz.

10.7.1.3 AMADA, *əhəmiyyətli yardım* göstərilməsi nəticəsində sanksiyanın hər hansı bir hissəsini dayandırdıqda, bu halda 14-cü maddədə nəzərdə tutulmuş qaydada 13.2.3-cü maddəyə uyğun olaraq apellyasiya qaydasında şikayət vermək hüququna malik olan digər *Antidoping Təşkilatlarına* əsas izah edilməklə

qərar barədə bildiriş verməlidir. Xüsusi hallarda, ÜADA idmanda dopinqlə mübarizənin maraqlarının tələb etdiyini hesab etdikdə, ÜADA tərəfindən AMADA-ya, əhəmiyyətli yardım razılaşmasının və ya göstərilən əhəmiyyətli yardımın mahiyyətinin açıqlanmasının məhdudlaşdırılması və ya təxirə salınmasına dair müvafiq məxfilik üzrə razılaşmalarını imzalamağa səlahiyyət verilə bilər.

10.7.2 Digər dəlillərin olmaması halda antidoping qayda pozuntusunun etirafı

İdmançı və ya digər şəxs, antidoping qayda pozuntusunu müəyyən edə biləcək nümunə toplanması bildirişindən əvvəl (və ya 2.1-ci maddədən savayı digər antidoping qayda pozuntularına münasibətdə 7-ci maddəyə uyğun olaraq etiraf edilmiş qayda pozuntusu barədə ilk bildirişi almazdan əvvəl) antidoping qayda pozuntusunu törətdiyini könüllü etiraf etdikdə və həmin etirafın həmin zaman pozuntunun sübut edilməsində yeganə etibarlı dəlil olması halında *diskvalifikasiya* müddəti azaldıla bilər, o şərtlə ki, azaldılmış müddət tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddətinin yarısından çox olmasın.⁵³

10.7.3 Sanksiyanın azaldılması üçün bir neçə əsasların tətbiq edilməsi

İdmançı və ya digər şəxs 10.5-ci, 10.6-cı və ya 10.7-ci maddələrin birdən artıq müddəalarına uyğun olaraq *sanksiyanın* azaldılması hüququnu sübut etdikdə, 10.7-ci maddə üzrə *sanksiyanın* hər hansı azaldılması və ya dayandırılmasının tətbiq edilməsindən əvvəl 10.2-ci, 10.3-cü, 10.5-ci və 10.6-cı maddələrə uyğun olaraq tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddəti müvafiq olaraq müəyyən edilməlidir. *İdmançı* və ya digər şəxs 10.7-ci maddəyə uyğun olaraq *diskvalifikasiya* müddətinin azaldılması və ya dayandırılması hüququnu sübut etdikdə, bu zaman *diskvalifikasiya* müddəti azaldıla və ya dayandırıla bilər, o şərtlə ki, azaldılmış və ya dayandırılmış müddət tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddətin dördə birindən aşağı olmasın.

10.8 Nəticələrin emalı üzrə razılaşmalar

10.8.1 Erkən etiraf və sanksiyanın qəbul edilməsi əsasında müəyyən antidoping qayda pozuntuları üzrə *diskvalifikasiya* müddətinin bir il azaldılması

İdmançı və ya digər şəxs, iddia edilən antidoping qayda pozuntusu barədə AMADA tərəfindən (10.4-cü maddəyə uyğun olaraq iddia edilmiş *diskvalifikasiya* müddəti daxil olmaqla) dörd (4) və ya daha çox illik *diskvalifikasiya* müddəti təklifi üzrə bildiriş aldıqdan sonra, həmin bildirişin alınması tarixindən etibarən iyirmi (20) gündən gec olmayaraq pozuntunu etiraf etdikdə və iddia edilmiş *diskvalifikasiya* müddətini qəbul etdikdə, həmin *idmançının* və ya digər şəxsin AMADA tərəfindən iddia edilmiş *diskvalifikasiya* müddəti bir il azaldıla bilər. *İdmançının* və ya digər şəxsin 10.8.1-ci maddəyə uyğun olaraq iddia edilmiş *diskvalifikasiya* müddəti bir il azaldıldıqda, iddia edilmiş *diskvalifikasiya* müddətinin hər hansı bir digər maddəyə əsasən əlavə azaldılmasına icazə verilmir.⁵⁴

10.8.2 Mübahisənin həlli üzrə razılaşma

⁵³ [10.7.2-ci maddəyə şərh: Bu maddənin, heç bir Antidoping Təşkilatının antidoping qayda pozuntusunun törədilməsi barədə məlumatlı olmadığı zaman *idmançı* və ya digər şəxsin antidoping qayda pozuntusunun etirafı ilə çıxış etdiyi hallarda tətbiq edilməsi nəzərdə tutulur. Bu maddənin, *idmançı* və ya digər şəxs aşkarlanmaq ərəfəsində olduqlarına inandıqlarından sonra etirafın edilməsi hallarında tətbiq edilməsi nəzərdə tutulmur. *Diskvalifikasiya* müddətinin azaldılma miqdarı *idmançı* və ya digər şəxsin könüllü etirafının olmaması halında onun aşkarlanması ehtimalı əsasında təyin edilməlidir.]

⁵⁴ [10.8.1-ci maddəyə şərh: Məsələn, AMADA *idmançının* anabolik steroidlərin istifadəsi üzrə 2.1-ci maddənin pozulmasını iddia etdikdə və iddia etdiyi tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddəti dörd (4) il olduqda, bu zaman *idmançı*, pozuntunu etiraf etməklə və bu maddədə müəyyən edilmiş müddət ərzində üç illik *diskvalifikasiya* müddətini qəbul etməklə *diskvalifikasiya* müddətini birtərəfli qaydada üç (3) ilədək azalda bilər. Bu halda, əlavə azaldılmaları icazə verilmir. Bu, dinləməyə heç bir zərurət olmadan mübahisəni həll edir.]

İdmançı və ya digər şəxs, AMADA tərəfindən antidoping qayda pozuntusunun törədilməsində iddia edildikdən sonra antidoping qayda pozuntusunu etiraf etdikdə və AMADA və ÜADA-nın tam mülahizələri ilə məqbul hesab etdikləri *sanksiyalarla* razılaşıqda:

- (a) *idmançı* və ya digər şəxsin, iddia edilən antidoping qayda pozuntu üzrə 10.1-10.7-ci maddələrin tətbiq edilməsi, pozuntunun ağırlığı, *idmançı* və ya digər şəxsin *təqsirinin* dərəcəsi və həmçinin *idmançı* və ya digər şəxsin etirafının tezliyi üzrə AMADA və ÜADA-nın qiymətləndirməsindən asılı olaraq *diskvalifikasiya* müddəti müvafiq olaraq azaldıla bilər; və
- (b) *diskvalifikasiya* müddəti *nümunənin* toplanması tarixindən və ya digər antidoping qayda pozuntusunun törədilməsi tarixindən başlaya bilər.

Lakin bu maddənin tətbiq edildiyi hər bir halda, *idmançı* və ya digər şəxsin hansının daha tez baş verdiyindən asılı olaraq sanksiyanın tətbiq edilməsi ilə razılaşıdığı və ya *şərti kənarlaşdırılmanın* tətbiq edildiyi tarixdən etibarən razılaşıdırılmış *diskvalifikasiya* müddətinin ən azı yarısını bitirməlidir. ÜADA və AMADA-nın mübahisənin həll üzrə razılaşmanı bağlamaq və ya ondan imtina etmək, habelə *diskvalifikasiya* müddətinin azaldılması miqdarı və onun başlama tarixi barədə qərarı üzrə qeyd edilən məsələlər dinləmə qurumu tərəfindən müəyyən edilə və ya yoxlana bilməz və 13-cü maddəyə əsasən həmin qərardan apellyasiya qaydasında şikayət verilə bilməz.

Bu maddəyə uyğun olaraq mübahisənin həllinə üzrə razılaşma bağlamaq niyyətində olan *idmançı* və ya digər şəxsin tələbi ilə, AMADA *idmançı* və ya digər şəxsə antidoping qayda pozuntusu üzrə etirafı onunla *hüquqi mövqeyə xələl gətirmədən bağlanmış razılaşma* əsasında müzakirə etməyə icazə verməlidir.⁵⁵

10.9 Çoxsaylı pozuntular

10.9.1 İkinci və ya üçüncü antidoping qayda pozuntusu

10.9.1.1 *İdmançı* və ya digər şəxsin ikinci antidoping qayda pozuntusuna görə *diskvalifikasiya* müddəti hansının çox olmasından asılı olaraq aşağıdakılara əsasən müəyyən edilməlidir:

- (a) Altı aylıq *diskvalifikasiya* müddəti; və ya
- (b) Aşağıdakıların arasında olan civarda *diskvalifikasiya* müddəti:
 - (i) birinci antidoping qayda pozuntusu üçün tətbiq edilmiş *diskvalifikasiya* müddəti və ikinci antidoping qayda pozuntusu üçün, birinci antidoping qayda pozuntusu kimi qiymətləndirilən, tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddətinin cəmi, və
 - (ii) ikinci antidoping qayda pozuntusu üçün, birinci antidoping qayda pozuntusu kimi qiymətləndirilən, tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddətinin iki misli.

Bu civarda olan *diskvalifikasiya* müddəti, işin bütün təfsilatlarının nəzərdən keçirilməsilə və *idmançı* və ya digər şəxsin ikinci pozuntu üçün təqsirin dərəcəsindən

⁵⁵ [10.8-ci maddəyə şərh: 10-cü maddədə müəyyən edilmiş hər hansı yumşaldıcı və ya ağırlaşdırıcı amillər nəticələrin emalı üzrə razılaşmada qeyd edilmiş sanksiyaların müəyyən edilməsi prosesində qiymətləndirilməli və həmin razılaşmanın çərçivəsi xaricində tətbiq edilməməlidir.]

asılı olaraq müəyyən edilməlidir.

- 10.9.1.2** Üçüncü pozuntunun 10.5-ci və ya 10.6-cı maddələri üzrə *diskvalifikasiya* müddətinin ləğvi edilməsi və ya azaldılması üçün şərtləri ehtiva etdiyi və ya 2.4-cü maddənin pozuntusu ilə əlaqədar olduğu hallar istisna olmaqla, üçüncü antidoping qayda pozuntusu hər zaman ömürlük *diskvalifikasiya* müddəti ilə nəticələnməlidir. Bu istisna hallarda, *diskvalifikasiya* müddəti səkkiz (8) ildən ömürlük *diskvalifikasiya* müddətinədək olmalıdır.
- 10.9.1.3** 10.9.1.1-ci və 10.9.1.2-ci maddələrlə müəyyən edilmiş *diskvalifikasiya* müddəti 10.7-ci maddənin tətbiq edilməsi ilə azaldıla bilər.
- 10.9.2** *İdmançı* və ya digər şəxsin təqsirinin və ya səhlənkarlığının olmadığı sübut edildikdə antidoping qayda pozuntusu, hazırkı 10.9-cu maddənin məqsədləri üçün pozuntu hesab edilməməlidir. Əlavə olaraq, 10.2.4.1-ci maddəyə uyğun olaraq sanksiya edilmiş antidoping qayda pozuntusu 10.9-cu maddənin məqsədləri üçün pozuntu hesab edilməməlidir.
- 10.9.3** Müəyyən iddia edilən çoxsaylı pozuntular üçün əlavə qaydalar
- 10.9.3.1** 10.9-ci maddə üzrə sanksiyaların tətbiq edilməsi məqsədləri üçün, 10.9.3.2-ci və 10.9.3.3-cü maddələrin müddəalarında müəyyən edildiyi hallar istisna olmaqla, antidoping qayda pozuntusu, *idmançı* və ya digər şəxs 7-ci maddəyə müvafiq olaraq AMADA-dan bildiriş aldıqdan və ya AMADA tərəfindən ilk antidoping qayda pozuntusu barədə bildiriş vermək üçün əğlabatan söylər edildikdən sonra əlavə antidoping qayda pozuntusunu törətdiyi AMADA tərəfindən sübut edildiyi hallarda ikinci pozuntu hesab edilməlidir. AMADA bunu sübut edə bilmədikdə, pozuntular birlikdə vahid ilk pozuntu hesab edilməlidir və tətbiq edilən sanksiya, *ağırlaşdırıcı halların* tətbiq edilməsi daxil olmaqla, daha ağır sanksiya tələb edən pozuntu əsasında tətbiq edilməlidir. Əvvəlki antidoping qayda pozuntusu tarixində olan bütün *yarışlarda* əldə edilən *nəticələr* 10.10-cu maddəyə uyğun olaraq *ləğv edilməlidir*.⁵⁶
- 10.9.3.2** *İdmançı* və ya digər şəxs tərəfindən bildirişdən əvvəl əlavə antidoping qayda pozuntusunun törədilməsi AMADA tərəfindən müəyyən edildikdə və həmin əlavə pozuntu barəsində ilkin bildiriş verilmiş pozuntudan on iki (12) ay və ya çox əvvəl və ya sonra baş verdikdə, bu zaman əlavə pozuntunun *diskvalifikasiya* müddəti ilk pozuntu kimi hesablanmalıdır və bu *diskvalifikasiya* müddəti əvvəl bildiriş verilmiş pozuntu üçün tətbiq edilmiş *diskvalifikasiya* müddəti ilə paralel deyil, ardıcıl olaraq davam etməlidir. Bu 10.9.3.2-ci maddənin tətbiq edildiyi hallarda birlikdə qiymətləndirilən pozuntular 10.9.1-ci maddənin məqsədləri üçün vahid pozuntu təşkil etməlidir.
- 10.9.3.3** *İdmançı* və ya digər şəxs tərəfindən iddia edilən antidoping qayda pozuntusuna münasibətdə *doping nəzarəti* prosesi ilə əlaqədar 2.5-ci maddənin pozuntusunun törədilməsi AMADA tərəfindən müəyyən edildikdə, 2.5-ci maddənin pozuntusu ayrı

⁵⁶ [10.9.3.1-ci maddəyə şərh: Sanksiyanın tətbiqindən sonra AMADA tərəfindən ilk antidoping qayda pozuntusu üçün bildirişdən əvvəl baş vermiş antidoping qayda pozuntusuna dair faktları aşkarlaması zamanı eyni qayda tətbiq edilir – yəni, AMADA, *ağırlaşdırıcı halların* tətbiq edilməsi daxil olmaqla, iki (2) pozuntunun eyni zamanda baxılması qaydasında tətbiq edilməli olan sanksiya əsasında sanksiya tətbiq etməlidir.]

olaraq pozuntu kimi qiymətləndirilməli və belə pozuntu üçün *diskvalifikasiya* müddəti, iddia edilmiş antidoping qayda pozuntusu üçün tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddətilə, tətbiq edildiyi halda, parallel deyil, ardıcıl davam etməlidir. Bu 10.9.3.3-cü maddənin tətbiq edildiyi hallarda birlikdə qiymətləndirilən pozuntular 10.9.1-ci maddənin məqsədləri üçün vahid pozuntu təşkil etməlidir.

10.9.3.4 *İdmançı* və ya digər şəxs tərəfindən *diskvalifikasiya* müddəti zamanı ikinci və ya üçüncü antidoping qayda pozuntusunun törədilməsi AMADA tərəfindən müəyyən edildikdə, çoxsaylı pozuntular üçün *diskvalifikasiya* müddətləri parallel deyil, ardıcıl davam etməlidir.

10.9.4 On illik müddət ərzində çoxsaylı antidoping qayda pozuntuları

10.9-ci maddənin məqsədləri üçün, çoxsaylı pozuntular kimi hesab edilməsi üçün hər bir antidoping qayda pozuntusu eyni on illik dövr ərzində baş verməlidir.

10.10 Nümunə toplanması və ya antidoping qayda pozuntusunun törədilməsindən sonra olan yarışların nəticələrinin ləğv edilməsi

9-cu maddəyə əsasən müsbət *numunə* aşkarlanmış *yarışın nəticələrinin* avtomatik ləğv edilməsinə əlavə olaraq, müsbət *numunə* toplandığı (*yarış müddətində* və ya *yarışdan kənar müddətdə*) və ya digər antidoping qayda pozuntusu törədildiyi tarixdən *şərti kənarlaşdırılma* və ya *diskvalifikasiya* müddətinin başlanmasınadək *idmançının* əldə etdiyi bütün digər *yarış nəticələri*, ədalət prinsipi əksinə tələb etmədikdə, hər hansı medalları, xalları və mükafatları geri qaytarılmaqla, *sanksiyaların* tətbiq edilməsilə ləğv edilməlidir.⁵⁷

10.11 Geri qaytarılan pul mükafatları

AMADA antidoping qayda pozuntusu nəticəsində geri qaytarılan pul mükafatlarının bərpasını etdikdə, o, mükafatı geri qaytarılmış *idmançının* yarışmadığı halda həmin pul mükafatına hüququ olan *idmançılara* onu bölüşdürmək və paylaşdırmaq üçün ağılabatan tədbirlər görməlidir.⁵⁸

10.12 Maliyyə sanksiyaları

[çıxarılmışdır]

10.13 Diskvalifikasiya müddətinin başlanması

İdmançı artıq antidoping qayda pozuntusu üçün *diskvalifikasiya* müddətində olduqda, hər hansı yeni *diskvalifikasiya* müddəti cari *diskvalifikasiya* müddətinin başa çatmasından sonra növbəti birinci günü başlamalıdır. Digər hallarda, aşağıdakı hallar istisna olmaqla, *diskvalifikasiya* müddəti *diskvalifikasiyanı* tətbiq etmiş yekun dinləmə qərarının tarixindən və ya dinləmə hüququndan imtina edilmişsə və ya heç bir dinləmə baş tutmamışsa, *diskvalifikasiyanın* qəbul edildiyi və ya digər qaydada tətbiq edildiyi tarixdən başlanmalıdır.

10.13.1 *İdmançı* və digər şəxsdən asılı olmayan səbəblərdən baş verən gecikmələr

⁵⁷ [10.10-cu maddəyə şərh: Bu Antidoping Qaydalarının heç bir müddəası antidoping qayda pozuntusu törətmiş şəxsin hərəkətlərindən zərər çəkmiş təmiz idmançılara və ya digər şəxslərə həmin şəxsdən vurulmuş zərər üçün təzminat tələb etməyə mane olmur.]

⁵⁸ [10.11-ci maddəyə şərh: Bu maddənin məqsədi AMADA üzərinə geri qaytarılmalı mükafat pulunun toplanması üçün hər hansı tədbir görmək öhdəliyini qoymaq deyil. AMADA geri qaytarılmalı mükafat pulunun toplanması üçün heç bir tədbir görməyi seçdikdə, o, özünün həmin pulu qaytarmaq hüququnu pulu almalı olan idmançıya(lara) həvalə edə bilər. "Bölüşdürmək və paylaşdırmaq üçün ağılabatan tədbirlər görmək" özünə toplanmış pulun AMADA və onun idmançıları tərəfindən razılaşdığı kimi istifadəsini ehtiva edə bilər.]

Dinləmə prosesində və ya *doping nəzarətinin* digər hissələrində əhəmiyyətli gecikmələr baş verdikdə və *idmançı* və ya digər şəxs həmin gecikmələrin səbəbi olmadıqlarını sübut etdikdə, *AMADA*, Azərbaycan Milli Antidoping İntizam Komitəsi və ya Azərbaycan Milli Antidoping Apellyasiya Komitəsi, müvafiq olduğu təqdirdə, *nümunə* toplanması və ya digər antidoping qayda pozuntusunun son baş verdiyi tarixdən başlayaraq *diskvalifikasiya* müddətini daha öncəki tarixdən başlaya bilər. Retroaktiv *diskvalifikasiya* daxil olmaqla, *diskvalifikasiya* müddətində əldə edilmiş bütün yarış nəticələri ləğv edilməlidir.⁵⁹

10.13.2 Tətbiq edilmiş *şərti kənarlaşdırılma* və ya *siskvalifikasiya* müddətinin nəzərə alınması

10.13.2.1 *Şərti kənarlaşdırılmaya idmançı* və ya digər şəxs tərəfindən riayət edildikdə, bu halda həmin *şərti kənarlaşdırılmanın* müddəti *idmançı* və ya digər şəxsə yekunda tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddətindən çıxılmalıdır. *Şərti kənarlaşdırılmaya idmançı* və ya digər şəxs tərəfindən riayət edilmədikdə, bu halda həmin *şərti kənarlaşdırılmanın* müddəti *idmançı* və ya digər şəxsə yekunda tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddətindən çıxılmamalıdır. Sonradan apellyasiya qaydasında verilmiş şikayət üzrə qərardan əvvəl *diskvalifikasiya* müddəti tətbiq edildikdə, bu halda həmin müddət *idmançı* və ya digər şəxsə yekunda apellyasiya nəticəsində tətbiq ediləcək hər hansı *diskvalifikasiya* müddətindən çıxılmalıdır.

10.13.2.2 *İdmançı* və ya digər şəxs *AMADA*-nın *şərti kənarlaşdırılmasını* könüllü olaraq yazılı şəkildə qəbul etdikdə və sonradan ona riayət etdikdə, bu halda həmin könüllü şəkildə qəbul edilmiş *şərti kənarlaşdırılmanın* müddəti *idmançı* və ya digər şəxsə yekunda tətbiq ediləcək *diskvalifikasiya* müddətindən çıxılmalıdır. *İdmançı* və ya digər şəxsin *şərti kənarlaşdırılmanı* könüllü qəbul etməsi barədə sənədin surəti, 14.1-ci maddəsi üzrə antidoping qayda pozuntusu iddiası barədə bildirişi almaq hüququna malik olan hər bir tərəfə dərhal təqdim edilməlidir.⁶⁰

10.13.2.3 *İdmançının* yarışmamağı qərarından və ya komandası tərəfindən kənarlaşdırılmasından asılı olmayaraq, *şərti kənarlaşdırılma* və ya könüllü *şərti kənarlaşdırılmanın* qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl heç bir müddət *diskvalifikasiya* müddətindən çıxılmamalıdır.

10.13.2.4 *Komanda idman növlərində* komandaya *diskvalifikasiya* müddəti tətbiq edildikdə, ədalət prinsipi digər hal tələb etməsə, həmin müddət *diskvalifikasiya* müddətini tətbiq edən yekun dinləmə qərarının tarixindən və ya dinləmə hüququndan imtina edildikdə, *diskvalifikasiyanın* qəbul edildiyi və ya digər hallarda tətbiq edildiyi tarixdən başlamalıdır. Komandanın (tətbiq edilmiş və ya könüllü qəbul edilmiş) hər hansı *şərti kənarlaşdırılma* müddəti yekun *diskvalifikasiya* müddətindən çıxılmalıdır.

⁵⁹ [10.13.1-ci maddəyə şərh: 2.1-ci maddədə müəyyən edilmiş antidoping qayda pozuntusundan fərqli olan antidoping qayda pozuntuları hallarında Antidoping Təşkilatına antidoping qayda pozuntusunu sübut etmək üçün kifayət edəcək faktları aşkarlamaq və işləmək üçün uzun müddət tələb ola bilər, xüsusilə *idmançı* və ya digər şəxs pozuntu faktını gizlətmək üçün müvafiq tədbirlər gördüyü halda. Belə hallarda, bu maddə tərəfindən təmin edilən sanksiyanı daha əvvəlki tarixdən başlamaq imkanı istifadə edilməməlidir.]

⁶⁰ [10.13.2.2-ci maddə üçün şərh: *İdmançı* tərəfindən *şərti kənarlaşdırılmanın* könüllü qəbulu *idmançının* etirafı hesab edilməməli və heç bir halda ona qarşı qeyri-əlvərişli nəticələr çıxarmaq üçün istifadə edilməməlidir.]

10.14 *Diskvalifikasiya və ya şərti kənarlaşdırılma zamanı status*

10.14.1 *Diskvalifikasiya və ya şərti kənarlaşdırılma zamanı iştirakın qadağan edilməsi*

Diskvalifikasiya edilmiş və ya şərti kənarlaşdırılmış heç bir idmançı və ya digər şəxs diskvalifikasiya və ya şərti kənarlaşdırılma müddətində heç bir qismdə hər hansı Məcəlləni imzalayan təşkilat, Məcəlləni imzalayan təşkilatın üzv təşkilatı və ya Məcəlləni imzalayan təşkilatın üzv təşkilatının klubu və ya digər təşkilatı tərəfindən icazə verilmiş və ya təşkil edilmiş yarış və ya (antidoping təhsili və ya reabilitasiya proqramları istisna olmaqla) fəaliyyətdə və ya hər hansı peşəkar liqa və ya hər hansı beynəlxalq və ya milli səviyyəli tədbir təşkilatının icazə verdiyi və ya təşkil etdiyi yarışlarda və ya dövlət qurumu tərəfindən maliyyələşdirilən hər hansı elitar və ya milli səviyyəli idman fəaliyyətində iştirak edə bilməz.

Dörd ildən artıq *diskvalifikasiya* müddətinə məruz qalmış *idmançı* və ya digər şəxs, dörd illik *diskvalifikasiya* müddəti bitdikdən sonra *Məcəlləni imzalayan təşkilat*, və ya *Məcəlləni imzalayan təşkilat* üzvü tərəfindən icazə verilməmiş və ya başqa cür yurisdiksiyası altında olmayan yerli idman tədbirlərində iştirak edə bilər, lakin yalnız o şərtlə ki, yerli idmanda iştirak sözügedən *idmançı* və ya digər şəxs birbaşa və ya dolayısı yol ilə milli çempionatda, və ya *beynəlxalq tədbirdə* iştirak etməyə imkan verməsin və sözügedən *idmançı* və ya digər şəxsin qorunan şəxslərlə hər hansı bir qismdə işləməsinə nəzərdə tutmasın.

Diskvalifikasiya müddəti tətbiq edilmiş *idmançı* və ya digər şəxs, *test edilməsi* və məkan məlumatının təmin edilməsi üzrə AMADA-nın hər hansı tələbini yerinə yetirməlidirlər.⁶¹

10.14.2 *Məşqlərə qayıdış*

10.11.1-ci maddəyə istisna olaraq, *idmançı* aşağıda qeyd edilənlərin hansının tez baş verməsindən asılı olaraq komanda ilə məşq üçün və ya klubun və ya digər AMADA-nın və ya *Məcəlləni imzalayan təşkilatın* üzv təşkilatının obyektlərindən istifadə etmək üçün qayıda bilər: (1) *idmançının* *Diskvalifikasiya* müddətinin son iki ayında və ya (2) tətbiq edilmiş *diskvalifikasiya* müddətinin son dördüdə birində.⁶²

10.14.3 *Diskvalifikasiya və ya şərti kənarlaşdırılma zamanı iştiraka qarşı qadağanın pozulması*

Diskvalifikasiya edilmiş *idmançı* və ya digər Şəxs, 10.14.1-ci maddədə təsvir edilən *diskvalifikasiya* müddətində iştiraka qarşı qadağanı pozduqda, həmin iştirakın *nəticələri ləğv edilməlidir* və tətbiq edilmiş *diskvalifikasiya* müddətinin sonunda ona bərabər miqdarda yeni *diskvalifikasiya* müddəti əlavə edilməlidir. Yeni *diskvalifikasiya* müddəti,

⁶¹ [10.14.1-ci maddəyə şərh: Məsələn, aşağıdakı 10.14.2-ci maddənin nəzərdə tutduğu kimi, *diskvalifikasiya* edilmiş *idmançılar*, öz Milli Federasiyaları və ya həmin Milli Federasiyanın üzvü olan klub tərəfindən təşkil edilən və ya dövlət qurumu tərəfindən maliyyələşdirilən təlim-məşq toplantılarında, nümayiş çıxışlarında və ya məşqlərdə iştirak edə bilməzlər. Bundan başqa, *diskvalifikasiya* edilmiş *idmançılar*, 10.14.3-cü maddədə müəyyən edilmiş sanksiyalara məruz qalmaq riski olmadan *Məcəlləni imzalayan təşkilat* olmayan peşəkar liqaların (məs., Milli Xokkey Liqası, Milli Basketbol Assosiasiyası və s.) keçirdiyi yarışlarda, *Məcəlləni imzalayan təşkilat* olmayan beynəlxalq və ya milli tədbir təşkilatçıları tərəfindən təşkil edilmiş tədbirlərdə yarışa bilməzlər. "Fəaliyyət" anlayışı özünə həmçinin, məsələn, bu maddədə təsvir edilmiş təşkilatda rəsmi şəxs, direktor, əməkdaş, işçi və ya könüllü kimi inzibati fəaliyyəti daxil edir. Bir idman növündə tətbiq edilmiş *diskvalifikasiya* həmçinin digər idman növündə tanınmalıdır (bax 15.1-ci maddə, Qərarların avtomatik məcburi qüvvəsi). *Diskvalifikasiya* müddətində olan *idmançı* və ya digər şəxsin, *diskvalifikasiya* müddətində istənilən zaman məşqçi və ya hər hansı digər qismdə *idmançının* köməkçi heyəti kimi xidmət göstərməsi qadağandır və bu müddəanın pozulması həmçinin digər *idmançı* tərəfindən 2.10-cu maddəsinin pozulmasına gətirib çıxara bilər. *Diskvalifikasiya* müddətində nail olunmuş istənilən nəticələr heç bir məqsəd üçün Azərbaycanda AMADA və ya Milli Federasiyalar tərəfindən tanınmamalıdır.]

⁶² [10.14.2-ci maddəyə şərh: Bir çox komanda idman növlərində və bəzi fərdi idman növlərində (məs., trampindən tullanma və gimnastikada) *idmançılar* öz *diskvalifikasiya* müddətləri başa çatandan sonra yarışlara hazır olmaq üçün təklikdə effektiv məşq edə bilərlər. Bu maddədə nəzərdə tutulan məşq dövründə, *diskvalifikasiya* edilmiş *idmançı*, yarışlarda iştirak edə bilməz və məşqlərdən başqa 10.14.1-ci maddədə təsvir edilmiş heç bir fəaliyyətdə iştirak edə bilməz.]

töhmət və *diskvalifikasiya* müddətinin olmaması daxil olmaqla, *idmançı* və ya digər *şəxsin təqsirin* dərəcəsi və işin digər təfərrüatları əsasında uyğunlaşdırıla bilər. *İdmançı* və ya digər *şəxsin* iştiraka qarşı qadağasının pozub-pozmamasının və uyğunlaşdırmanın müvafiq olub-olmamasının müəyyən edilməsi, *nəticələrin emalını* həyata keçirmiş və tətbiq edilmiş *diskvalifikasiya* müddətini tətbiq etmiş *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən həyata keçirilməlidir. Bu qərardan 13-cü maddəyə əsasən apellyasiya qaydasında şikayət verilə bilər.

10.14.1-ci maddədə təsvir edilmiş *şərti kənarlaşdırılma* müddətində iştiraka qarşı qadağanı pozan *idmançı* və ya digər *şəxsin* çəkdiyi *şərti kənarlaşdırılma* müddəti yekun qərardan çıxılmamalı və belə iştirakın *nəticələri ləğv edilməlidir*.

İdmançının köməkçi heyətinin üzvü və ya digər *şəxs, şəxsə diskvalifikasiya* zamanı iştiraka qarşı qadağanı pozmaqda yardım etdikdə, *AMADA* həmin yardım üzrə 2.9-cu maddənin pozuntusuna görə sanksiyalar tətbiq etməlidir.

10.14.4 Diskvalifikasiya müddətində maliyyə dəstəyinin dayandırılması

Əlavə olaraq, 10.5-ci və ya 10.6-cı maddələrə uyğun olaraq sanksiyanın azaldılması tətbiq edilməyən hər hansı antidoping qayda pozuntusu üçün, həmin pozuntunu törətmiş *şəxs* tərəfindən alınan idmanla bağlı maliyyə dəstəyi və ya digər idmanla əlaqəli müavinətlər *AMADA*, Azərbaycan Respublikasının dövlət qurumları, Azərbaycan Respublikasının *Milli Olimpiya Komitəsi*, Azərbaycan Respublikasının Milli Paralimpiya Komitəsi və *Milli Federasiyalar* tərəfindən qismən və ya tamamilə dayandırılmalıdır.

10.15 Sanksiyanın avtomatik nəşr edilməsi

Hər bir sanksiyanın məcburi hissəsi, 14.3-cü maddəyə uyğun olaraq avtomatik nəşr edilməni daxil etməlidir.

ARTICLE 11 KOMANDALAR ÜÇÜN SANKSİYALAR

11.1 Komanda idman növlərində test etmə

Komanda idman növündə komandanın birdən (1) artıq üzvü *tədbir* ilə əlaqədar olaraq 7-ci maddəyə uyğun olaraq antidoping qayda pozuntusu barədə bildiriş aldıqda, *tədbir* üzrə hakim qurum komanda üçün *tədbir müddətində* müvafiq *hədəfli test* həyata keçirməlidir.

11.2 Komanda idman növləri üçün sanksiyalar

Komanda idman növündə komandanın ikidən (2) artıq üzvünün *tədbir müddətində* antidoping qayda pozuntusu törətdikləri aşkarlandıqda, *tədbir* üzrə hakim qurum, antidoping qayda pozuntusunu törətmiş fərdi *idmançılara* tətbiq edilən *sanksiyalara* əlavə olaraq, komandaya müvafiq *sanksiya* (məs., xalların itirilməsi, *yarış* və ya *tədbirdən diskvalifikasiya* və ya digər sanksiya) tətbiq etməlidir.

11.3 Tədbirin hakim qurumu komanda idman növləri üçün daha sərt sanksiyalar tətbiq edə bilər

Tədbir üzrə hakim qurum, *tədbirin* məqsədləri üçün *komanda idman növlərinə* 11.2-ci maddədə nəzərdə tutulmuş qaydadan daha sərt *sanksiyalar* tətbiq edən *tədbir* qaydaları qəbul edə bilər.⁶³

MADDƏ 12 AMADA TƏRƏFİNDƏN MİLLİ FEDERASIYALARA QARŞI SANKSİYALAR

⁶³ [11.3-cü maddəyə şərh: Məsələn, Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi, Olimpiya Oyunları müddətində daha az sayda antidoping qayda pozuntuları əsasında komandanın Oyunlardan diskvalifikasiya edilməsini tələb edən qaydalar qəbul edə bilər.]

AMADA-nın, Azərbaycanda üzərində səlahiyyətə malik olduğu *Milli Federasiyanın* bu Antidoping Qaydalarına həmin *Milli Federasiyanın* səlahiyyəti çərçivəsində riayət etməməsi, onları icra etməməsi, tətbiq etməməsi və icrasını təmin etməməsi barədə məlumatı olduqda, o, Azərbaycan Respublikasının *Milli Olimpiya Komitəsinə*, Azərbaycan Respublikasının müvafiq dövlət qurumlarına və ya Beynəlxalq Federasiyaya aşağıdakı bir və ya bir neçə əlavə intizam tədbirlərinin görülməsi üçün müraciət edə və ya buna səlahiyyəti olduğu halda özü aşağıdakı bir və ya bir neçə əlavə intizam tədbirlərini görə bilər:

- 12.1 Həmin *Milli Federasiyanın* bütün üzvlərini və ya üzvlərinin müəyyən bir qrupunu müvafiq *tədbirlərdən* və ya müəyyən edilmiş müddət ərzində bütün *tədbirlərdən* xaric etmək.
- 12.2 Aşağıdakılara əsasən həmin *Milli Federasiyanın* bu Antidoping Qaydalarına uyğun olmamasını bəyan etmək:
 - 12.2.1 Həmin *Milli Federasiya* ilə bağlı *idmançılar* və ya digər şəxslər tərəfindən on iki (12) aylıq müddət ərzində altıdan (6) çox antidoping qayda pozuntusunun törədilməsi (2.4-cü maddə ilə əlaqədar olan pozuntular istisna olmaqla). Bu halda həmin *Milli Federasiya* on iki (12) ayadək diskvalifikasiya edilə bilər.
 - 12.2.2 Həmin *Milli Federasiya* ilə bağlı üçdən (3) çox *idmançı* və digər şəxs tərəfindən *beynəlxalq tədbir* zamanı antidoping qayda pozuntusunun törədilməsi. Bu halda həmin *Milli Federasiya* on iki (12) ayadək diskvalifikasiya edilə bilər.
 - 12.2.3 Həmin *Milli Federasiya* tərəfindən ciddi şəkildə və (və ya) dəfələrlə AMADA-ya məlumat təqdim etmək üçün lazımı səylərin göstərilməməsi və (və ya) 18-ci maddədə qeyd edilmiş öhdəliklərə riayət edilməməsi. Bu halda həmin *Milli Federasiya* üç (3) ayadək diskvalifikasiya edilə bilər.
- 12.3 Həmin *Milli Federasiyaya* dövlət büdcəsindən ayrılan maliyyə dəstəyinin müəyyən və ya bütün hissəsini və ya digər maliyyə və qeyri-maliyyə dəstəyini dayandırmaq.

ARTICLE 13 **NƏTİCƏLƏRİN EMALI: APELLYASIYALAR** ⁶⁴

13.1 **Apellyasiya qadasında şikayət verilə bilən qərarlar**

Məcəllə və bu Antidoping Qaydalarına əsasən qəbul edilmiş qərarlardan aşağıda 13.2-13.7-ci maddələrdə müəyyən edilmiş qaydada və ya bu Antidoping Qaydalarında, *Məcəllədə*, *beynəlxalq standartlarda* müəyyən edildiyi kimi apellyasiya qaydasında şikayət verilə bilər. Həmin qərarlar, apellyasiya orqanı tərəfindən digər göstəriş verilmədiyi hallarda, apellyasiya icraatı zamanı qüvvədə qalır.

13.1.1 Məhdudiyyətsiz qaydada yenidən baxışın əhatəsi

Apellyasiya üzrə yenidən baxışın əhatəsi, işin mahiyyəti ilə bağlı bütün məsələləri daxil edir və ilkin qərarı qəbul edən qurum qarşısında baxılmış məsələlər və ya baxış əhatəsi ilə bilavasitə məhdudlaşdırılmır. Apellyasiyanın istənilən tərəfi, dəlilləri təqdim edə, birinci instansiya dinləmələri gedişində irəli sürülməmiş hüquqi arqumentləri və iddiaları qaldıra bilər, o şərtlə ki, onlar eyni səbəbdən və birinci

⁶⁴ [13-cü maddə üçün şərh: Məcəllənin məqsədi, antidoping məsələlərinin yekun apellyasiya imkanını nəzərdə tutan ədalətli və şəffaf daxili proseslər vasitəsilə həll edilməsidir. Antidoping Təşkilatları tərəfindən antidoping qərarlarının qəbulu prosesi 14-cü maddəyə əsasən şəffaf qaydada həyata keçirilir. Müvafiq şəxslər və təşkilatlara, ÜADA daxil olmaqla, bundan sonra həmin qərarlar barədə apellyasiya qaydasında şikayət vermək imkanı verilir. Qeyd olunmalıdır ki, 13-cü maddəyə uyğun olaraq apellyasiya qaydasında şikayət vermək hüququna malik maraqlı şəxslər və təşkilatlar anlayışının tərifi, digər yarış iştirakçısının diskvalifikasiya edilməsindən faydalana bilən idmançılar və ya onların Milli Federasiyalarını daxil etmir.]

instansiya dinləməsi gedişində müzakirə edilən və ya baxılan eyni ümumi fakt və ya hallara münasibətdə qaldırılmışsa.⁶⁵

13.1.2 İAM, apellyasiyanın predmeti olan nəticələrə əsaslanmamalıdır

Qərarını qəbul edilməsi zamanı İAM, qərarına apellyasiya qaydasında şikayət edilən verilən qurumun mülahizəsinə əsaslanmamalıdır.⁶⁶

13.1.3 ÜADA-dan daxili müdafiə vasitələrindən tam istifadə edilməsi tələb olunmur

13-cü maddəyə əsasən ÜADA-nın apellyasiya qaydasında şikayət vermək hüququ olduğu halda və heç bir digər tərəfin AMADA-nın daxili prosesi çərçivəsində yekun qərardan apellyasiya qaydasında şikayət etmədiyi halda, ÜADA həmin qərardan AMADA-nın prosesindəki vasitələrdən tam istifadə etmədən birbaşa İAM-a apellyasiya qaydasında şikayət verə bilər.⁶⁷

13.2 Antidoping qayda pozuntuları, sanksiyalar, şərti kənarlaşdırılmalar, qərarların tanınması və yurisdiksiya ilə əlaqədar qərarlardan apellyasiyalar

Antidoping qayda pozuntusunun törədildiyi barədə qərardan, antidoping qayda pozuntusu üçün sanksiyalar tətbiq edən və ya etməyən qərardan və ya heç bir antidoping qayda pozuntusunun törədilmədiyi barədə qərardan; antidoping qayda pozuntusuna dair icraatının prosedur səbəblərdən davam edilə bilinməməsi barədə qərar (məs., resept daxil olmaqla); ÜADA-nın, 5.6.1-ci maddəyə uyğun olaraq idmanı tərk etmiş *idmançının* yarışlara qayıtması üçün altı ay öncədən bildiriş verilməsi tələbinə istisna üzrə icazə verilməməsi barədə qərarından; ÜADA-nın, *Məcəllənin* 7.1-ci maddəsinə uyğun olaraq *nəticə emalını* həvalə edən qərarından; AMADA-nın *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsi* və ya *Atipik Nəticə* əsasında antidoping qayda pozuntusu iddiasını irəli sürməmək qərarından və ya *Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxalq standart*ə uyğun olaraq təhqiqatdan sonra antidoping qayda pozuntusu iddiasını irəli sürməmək qərarından; *şərti dinləmə* nəticəsində *şərti kənarlaşdırılma* tətbiq etmək və ya onu ləğv etmək qərarından; AMADA-nın 7.4-cü maddəyə riayət etməməsindən; AMADA-nın ehtimal edilən antidoping qayda pozuntusu və ya onun *sanksiyaları* barədə qərar qəbul etməyə yurisdiksiyanın olmaması barədə qərardan; 10.7.1-ci maddəyə uyğun olaraq *sanksiyaların* müvəqqəti və ya dayandırılmaması və ya *sanksiyaların* bərpası və ya bərpa edilməməsi barədə qərardan; *Məcəllənin* 7.1.4-cü və 7.1.5-ci maddələrinə riayət etməməkdən; 10.8.1-ci maddəyə riayət etməməkdən; 10.14.3-cü maddəyə uyğun olaraq qəbul edilmiş qərardan; AMADA-nın 15-ci maddəyə uyğun olaraq digər *Antidoping Təşkilatının* qərarını icra etməmək qərarından; və *Məcəllənin* 27.3-cü maddəsinə uyğun olaraq qəbul edilmiş qərardan bu 13.2-ci maddədə müəyyən edildiyi kimi müstəsna olaraq apellyasiya qaydasında şikayət verilə bilər.

13.2.1 Beynəlxalq səviyyəli idmançılar və ya beynəlxalq tədbirlərlə bağlı apellyasiyalar

⁶⁵ [13.1.1-ci maddəyə şərh: Müddəaya edilmiş dəyişikliyin məqsədi 2015-ci ilin Məcəlləsinə əhəmiyyətli dəyişiklik etmək deyil, daha çox aydınlıq gətirməkdir. Məsələn, əgər idmançı birinci instansiya dinləmələri gedişində yalnız saxtalaşdırmada iddia edilmişsə, lakin eyni hərəkət əlbirlik də təşkil edə bilirsə, apellyasiya edən tərəf apellyasiya gedişində idmançıya həm saxtalaşdırmada, həm də əlbirlikdə iddia irəli sürə bilər.]

⁶⁶ [13.1.2-ci maddəyə şərh: İAM icraatları "de novo" qaydasındadır, yəni yenidən baxılır. Əvvəlki icraatlar dəlillərin təqdim edilməsini məhdudlaşdırmır və İAM qarşısında dinləmələrdə təsirə malik deyillər.]

⁶⁷ [13.1.3-cü maddəyə şərh: Əgər qərar AMADA-nın prosesinin yekun mərhələsindən əvvəl qəbul edilmişsə (məsələn, birinci dinləmədə) və heç bir tərəf həmin qərardan AMADA-nın prosesinin növbəti mərhələsinə apellyasiya qaydasında şikayət etmərsə, bu zaman ÜADA, AMADA-nın daxili prosesindəki qalan addımlardan yan keçərək, birbaşa İAM-a apellyasiya şikayəti verə bilər.]

*Beynəlxalq tədbirlərdə iştirak və ya beynəlxalq səviyyəli idmançılar ilə bağlı hallarda qəbul edilmiş qərarlardan müstəsna olaraq İAM-a apellyasiya şikayəti verilə bilər.*⁶⁸

13.2.2 Digər idmançılar və ya digər şəxslər ilə bağlı apellyasiyalar

13.2.1-ci maddənin tətbiq edilmədiyi hallarda, qərardan "İdmanda dopinq vasitələrindən və üsullarından istifadəyə qarşı mübarizə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq təsis edilmiş Azərbaycan Milli Antidopinq Apellyasiya Komitəsinə apellyasiya qaydasında şikayət verilə bilər. Apellyasiya prosesi, *Nəticələrin emalı* üzrə beynəlxalq standartda uyğun həyata keçirilməlidir.

13.2.2.1 AMAAK qarşısında dinləmələr

13.2.2.1.1 AMAAK, müstəqil sədr, sədr müavini və ən azı beş (5) digər müstəqil üzvlərdən ibarət olmalıdır.

13.2.2.1.2 Hər bir üzv, hüquq, idman, tibb və (və ya) elmi təcrübə daxil olmaqla onlardan tələb olunan antidopinq təcrübələrini nəzərə almaqla təyin edilməlidir. Hər bir üzv yenilənən dörd (4) illik müddətə təyin edilir.

13.2.2.1.3 Təyin edilmiş üzvlər *əməliyyat* və *institusional müstəqilliyə* malik olmalıdırlar. AMADA-nın və ya onunla əlaqəli qurumların şura üzvləri, işçiləri, komissiya üzvləri, müşavirləri və rəsmiləri, həmçinin, mübahisə üzrə təhqiqat və ya iş üzrə mühakimədən əvvəl həyata keçirilən proseslərdə iştirak edən hər hansı şəxs AMAAK-in üzvü və (və ya) katibi təyin edilə bilməz. Xüsusilə, *Tİİ* müraciəti, *nəticələrin emalı* üzrə qərar və ya apellyasiya qaydasında baxılmış şikayət üzrə işdə iştirak edən üzv eyni işdə iştirak etməməlidir.

13.2.2.1.4 AMAAK, AMADA və digər üçüncü şəxslər tərəfindən müdaxilə olmadan dinləmə keçirmək və qərar qəbul etmək səlahiyyətinə malik olmalıdır.

13.2.2.1.5 Sədr tərəfindən mübahisəni dinləmək üçün təyin edilmiş üzv hər hansı səbəbdən mübahisəni dinləməkdən imtina etdikdə və ya buna qadir deyilsə, sədr onu əvəz edə və ya yeni dinləmə qrupunu təyin edə bilər.

13.2.2.1.6 AMAAK, dinləmə qrupun dəstək göstərmək və ya məsləhət vermək üçün öz müstəsna mülahizəsi əsasında ekspert təyin etmək səlahiyyətinə malikdir.

13.2.2.1.7 Beynəlxalq Federasiyanın, müvafiq *Milli Federasiyanın*, *Milli Olimpiya Komitəsinin*, icraatın tərəfi(ləri) olmadıqları təqdirdə, və ÜADA-nın müşahidəçi qismində AMAAK-in dinləmələrində iştirak etmək hüququ var.

13.2.2.1.8 Bu maddəyə əsasən keçirilən dinləmələr mümkün qədər sürətlə başa çatdırılmalıdır. *Tədbirlərlə* bağlı

⁶⁸ [13.2.1-ci maddəyə şərh: Arbitraj qərarların ləğv olunması və ya icrasına tətbiq edilən qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş hər hansı yenidən baxış istisna olmaqla, İAM-in qərarları yekundur və məcburidir.]

keçirilən dinləmələr sürətləndirilmiş qaydada keçirilə bilər.

13.2.2.2 AMAAK-ın icraatı

13.2.2.2.1 AMAAK-ın icraatı, *Nəticələrin emalı üzrə beynəlxalq standartın* 8-ci, 9-cu və 10-cu maddələrində təsvir edilmiş prinsiplərə riayət etməlidirlər.

13.2.2.2.2 Sədr, apellyasiyanı dinləmək üçün ən azı üç (3) üzv təyin etməlidir (sədrin daxil olması mümkünlüyü ilə). Apellyasiyanı dinləyən zaman, dinləmə qrupunun biri (1) ən azı üç (3) il müvafiq hüquqi təcrübəyə malik ixtisaslı hüquqşünas və biri (1) ən azı üç (3) il müvafiq tibbi təcrübəyə malik ixtisaslı həkim olmalıdır.

13.2.2.2.3 Sədr tərəfindən AMAAK-ın üzvü kimi mübahisənin dinlənməsi üçün təyin edildikdən sonra hər bir üzv, onun tərəfindən açıqlanmış hallardan başqa, mübahisə üzrə tərəflərin onun bitərəfliyini mübahisələndirə biləcəyi və ona məlum heç bir faktlar və ya halların mövcud olmaması üzrə bəyanat imzalamalıdır.

13.2.2.2.4 Apellyator öz arqumentlərini təqdim etməli və cavabdeh tərəf və ya tərəflər cavab olaraq öz arqumentlərini təqdim etməlidirlər.

13.2.2.2.5 Bildirişdən sonra hər hansı bir tərəf və ya onun təmsilçisi dinləmədə iştirak etmədikdə, dinləmə istənilən halda davam edə bilər.

13.2.2.2.6 Hər bir tərəfin öz hesabına dinləmədə hüquqi təmsilçi ilə təmsil olunmaq hüququ var.

13.2.2.2.7 Hər bir tərəf öz hesabına dinləmədə tərcüməçi ilə təmin olunmaq hüququna malikdir.

13.2.2.2.8 İcraatın hər bir tərəfi, müvafiq dəlillərdən istifadə etmək və təqdim etmək, yazılı və şifahi ifadələr vermək və şahid çağırmaq və dindirmək hüququna malikdir.

13.2.2.3 AMAAK-ın qərarları

13.2.2.3.1 Dinləmənin sonunda və ya bitməsindən sonra dərhal *AMAAK Nəticələrin emalı üzrə beynəlxalq standartın* 9-cu maddəsinin prinsiplərinə əsasən yazılı, tarixi göstərilmiş və imzalanmış qərar qəbul etməlidir.

13.2.2.3.2 Qərar üzrə bütün əsasları, tətbiq edilmiş *diskvalifikasiya* müddəti, tətbiq edildiyi halda, mümkün olan ən yüksək *sanksiyanın* tətbiq edilməməsi üzrə əsaslandırılmanı ehtiva etməlidir.

13.2.2.3.3 *AMADA*, həmin qərar barədə *idmançı* və ya digər şəxsi və 13.2.3-cü maddəyə əsasən apellyasiya hüququ olan digər *Antidoping Təşkilatını* məlumatlandırmalı və həmin qərarı dərhal *ADAMS*-a daxil etməlidir.

13.2.2.3.4 Qərardan 13-cü maddəyə uyğun olaraq apellyasiya qaydasında şikayət verilə bilər və 14.3-cü maddəyə uyğun olaraq *ictimaiyyətə açıqlana* bilər.

13.2.3 Apellyasiya hüququ olan şəxslər

13.2.3.1 *Beynəlxalq səviyyəli idmançılar və ya beynəlxalq tədbirlərlə bağlı apellyasiyalar*

13.2.1-ci maddəyə əsasən baxılan işlərdə aşağıdakı tərəflərin *İAM-a* apellyasiya şikayəti vermək hüququ var: (a) apellyasiya şikayəti verilən qərarın aid olduğu *idmançı* və ya digər şəxs; (b) qərar verilmiş işin digər tərəfi; (c) müvafiq Beynəlxalq Federasiya; (d) *AMADA* və (fərqli olduqda) şəxsin rezidenti ölkəsinin, vətəndaşı və ya lisenziya sahibi olduğu ölkələrinin *Milli Antidoping Təşkilatı*; (e) Olimpiya və ya Paralimpiya Oyunlarında iştirak hüququna təsir edən qərarlar daxil olmaqla, Olimpiya və ya Paralimpiya Oyunlarına münasibətdə təsiri ola bilən qərarla bağlı, müvafiq olaraq Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi və ya Beynəlxalq Paralimpiya Komitəsi; və (f) *ÜADA*.

13.2.3.2 Digər *idmançılar* və ya digər şəxslər ilə bağlı apellyasiyalar

13.2.2-ci maddəyə əsasən baxılan işlərdə aşağıdakı tərəflərin apellyasiya şikayəti vermək hüququ var: (a) apellyasiya şikayəti verilən qərarın aid olduğu *idmançı* və ya digər şəxs; (b) qərar verilmiş işin digər tərəfi; (c) müvafiq Beynəlxalq Federasiya; (d) *AMADA* və (fərqli olduqda) şəxsin rezidenti ölkəsinin, vətəndaşı və ya lisenziya sahibi olduğu ölkələrinin *Milli Antidoping Təşkilatı*; (e) Olimpiya və ya Paralimpiya Oyunlarında iştirak hüququna təsir edən qərarlar daxil olmaqla, Olimpiya və ya Paralimpiya Oyunlarına münasibətdə təsiri ola bilən qərarla bağlı, müvafiq olaraq Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi və ya Beynəlxalq Paralimpiya Komitəsi; və (f) *ÜADA*.

13.2.2-ci maddəyə əsasən dinlənən işlərdə, *ÜADA*, Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi, Beynəlxalq Paralimpiya Komitəsi və müvafiq Beynəlxalq Federasiya həmçinin *AMAANK*-in qərarları ilə bağlı *İAM-a* apellyasiya qaydasında şikayət vermək hüququna malikdirlər.

Apellyasiya şikayəti verən hər bir tərəf, qərarı barədə apellyasiya şikayəti edilən *Antidoping Təşkilatından* bütün müvafiq məlumatın alınmasında *İAM*-in dəstəyinə hüququ var və *İAM*-in belə göstərişi əsasında məlumat təmin edilməlidir.

13.2.3.3 Məlumatlandırma öhdəliyi

İAM-a verilən hər hansı apellyasiya şikayətinin bütün tərəfləri, *ÜADA* və apellyasiya şikayəti vermək hüququna malik olan bütün digər tərəflərə apellyasiya şikayəti barədə vaxtılı-vaxtında bildiriş verilməsini təmin etməlidirlər.

13.2.3.4 Şərti kənarlaşdırılmanın tətbiqi ilə əlaqədar apellyasiya

Buradakı hər hansı digər müddəyə baxmayaraq, *şərti kənarlaşdırılmanın* tətbiqi ilə əlaqədar apellyasiya şikayətini yalnız üzərinə *şərti kənarlaşdırılma* tətbiq edilmiş *idmançı* və ya digər şəxs verə bilər.

13.2.3.5 12-ci maddə ilə bağlı qərarlara dair apellyasiya

12-ci maddəyə uyğun olaraq *AMADA* tərəfindən qəbul edilmiş qərarlardan *Milli Federasiya* və ya digər qurum tərəfindən müstəsna olaraq *İAM*-a apellyasiya qaydasında şikayət verilə bilər.

13.2.4 Qarşılıqlı apellyasiyalara və əlavə apellyasiyalara icazə verilir

Məcəlləyə uyğun olaraq *İAM*-a təqdim edilmiş işlərdə adlandırılan istənilən cavabdeh tərəfindən qarşılıqlı apellyasiyalara və digər əlavə apellyasiyalara bilavasitə icazə verilir. Bu 13-cü maddəyə uyğun olaraq apellyasiya hüququna malik istənilən tərəf, tərəflərin cavab təqdim etməsi üçün müddətin bitməsindən əvvəl qarşılıqlı apellyasiya və ya əlavə apellyasiya vermək hüququ var.⁶⁹

13.3 *AMADA* tərəfindən vaxtli-vaxtında qərarın verilməməsi pozuntusu

AMADA-nın hər hansı halda antidoping qayda pozuntusu haqqında qərarı *ÜADA* tərəfindən müəyyən edilmiş əgəlabatan son müddətə qədər verilmədiyi təqdirdə, *ÜADA*, bunu *AMADA*-nın antidoping qayda pozuntusunun olmaması barədə qərar verməsi kimi hesab edərək bilavasitə *İAM*-a apellyasiya qaydasında şikayət verə bilər. *İAM* dinləmə qrupu antidoping qayda pozuntusunun törədildiyini və *ÜADA*-nın bilavasitə *İAM*-a apellyasiya verməkdə əsaslı addım atdığıni müəyyən etdikdə, *ÜADA*-nın xərcləri və apellyasiyanın baxılması üçün vəkil məvacibləri *AMADA* tərəfindən *ÜADA*-ya ödənilməlidir.⁷⁰

13.4 *Tİİ* qərarlarına dair apellyasiyalar

Tİİ qərarlarından müstəsna olaraq 4.4-cu maddəyə əsasən apellyasiya qaydasında şikayət verilə bilər.

13.5 Apellyasiya qərarları barədə bildiriş

AMADA, 14-cü maddədə müəyyən edildiyi kimi, apellyasiya qərarını *İdmançı* və ya digər şəxsə və 13.2.3-cü maddəyə uyğun olaraq apellyasiya qaydasında şikayət vermək hüququna malik olan digər *Antidoping Təşkilatına* dərhal bildirməlidir.

13.6 Apellyasiya verilməsi üçün üçün müddətlər⁷¹

13.6.1 *İAM*-a apellyasiya

Apellyasiya şikayəti verən tərəf qərarın alınması tarixindən etibarən iyirmi bir (21) gün ərzində *İAM*-a apellyasiya qaydasında şikayət verə bilər. Yuxarıda qeyd olunanlara baxmayaraq, apellyasiya hüququ olan, lakin apellyasiya şikayətinin verilməsinə səbəb olmuş qərarla bağlı dinləmədə tərəf olmayan tərəfin apellyasiyası ilə əlaqədar aşağıdakılar tətbiq olunmalıdır:

- (a) Sözügedən tərəf(lər), qərar barədə bildiriş tarixindən on beş (15) gün ərzində *nəticələrin emalı* səlahiyyətinə malik *Antidoping Təşkilatının* qərarına aid tam iş materiallarının surətini tələb etmək hüququna malikdir;

⁶⁹ [13.2.4-cü maddə üçün şərh: Bu müddəə ona görə zəruridir ki, 2011-ci ildən bəri *İAM* qaydaları, *İdmançının apellyasiya üçün müddəti bitdikdən sonra Antidoping Agentliyi* qərara apellyasiya şikayəti verəndə artıq *İdmançıya* qarşılıqlı apellyasiya şikayəti verməyə icazə vermir. Bu müddəə bütün tərəflər üçün tam dinləmələr keçirməyə imkan yaradır.]

⁷⁰ [13.3-cü maddə üçün şərh: Hər bir antidoping qayda təhqiqatı və *Nəticələrin emalı* prosesi zamanı müxtəlif halları nəzərə almaqla, *AMADA*-nın *ÜADA* bilavasitə *İAM*-a apellyasiya şikayət etməklə müdaxilə etməsinə qədər qərar qəbul etməsi heç də həmişə mümkün olmur. Lakin, belə bir addımın atılmasından əvvəl *ÜADA* *AMADA* ilə məsləhətləşəcək və *AMADA*-ya niyə hələ də qərarı qəbul etmədiyini izah etməyə imkan verəcək.]

⁷¹ [13.6-cı maddə üçün şərh: *İAM* qaydaları və ya bu Antidoping Qaydaları ilə idarə olunmasından asılı olmayaraq, tərəfin apellyasiya şikayəti etmək üçün son müddəti qərarın alınmasından sonra başlayır. Bu səbəbdən, əgər tərəf qərarı almayıbsa, onun apellyasiya şikayəti vermə hüquqununun vaxtı bitə bilməz.]

- (b) Həmin tələb on beş (15) günlük müddət ərzində edildiyi təqdirdə, həmin tələbi etmiş tərəf iş materiallarını aldığı tarixdən sonra iyirmi bir (21) gün ərzində İAM-a apellyasiya qaydasında şikayət verə bilər.

Yuxarıda qeyd olunanlara baxmayaraq, hansının daha gec olmasından asılı olaraq ÜADA tərəfindən apellyasiya şikayəti vermək üçün son tarix aşağıdakılar kimi olmalıdır:

- (a) Apellyasiya şikayəti vermək hüququ olan istənilən digər tərəfin apellyasiya şikayəti verə bilməsi üçün son gündən iyirmi bir (21) gün ərzində; və ya
- (b) ÜADA tərəfindən qərara dair tam iş materiallarının alınmasından iyirmi bir (21) gün ərzində.

13.6.2 13.2.2-ci maddəyə uyğun apellyasiyalar

Apellyasiya şikayəti verən tərəf qərarın alınması tarixindən etibarən iyirmi bir (21) gün ərzində AMAAK-a apellyasiya qaydasında şikayət verə bilər. Yuxarıda qeyd olunanlara baxmayaraq, apellyasiya hüququ olan, lakin apellyasiya şikayətinin verilməsinə səbəb olmuş qərarla bağlı dinləmədə tərəf olmayan tərəfin apellyasiyası ilə əlaqədar aşağıdakılar tətbiq olunmalıdır:

- (a) Sözügedən tərəf(lər), qərar barədə bildiriş tarixindən on beş (15) gün ərzində *nəticələrin emalı* səlahiyyətinə malik *Antidoping Təşkilatının* qərarına aid tam iş materiallarının surətini tələb etmək hüququna malikdir;
- (b) Həmin tələb on beş (15) günlük müddət ərzində edildiyi təqdirdə, həmin tələbi etmiş tərəf iş materiallarını aldığı tarixdən sonra iyirmi bir (21) gün ərzində AMAAK-a apellyasiya qaydasında şikayət verə bilər.

Yuxarıda qeyd olunanlara baxmayaraq, hansının daha gec olmasından asılı olaraq ÜADA tərəfindən apellyasiya şikayəti vermək üçün son tarix aşağıdakılar kimi olmalıdır:

- (a) Apellyasiya şikayəti vermək hüququ olan istənilən digər tərəfin apellyasiya şikayəti verə bilməsi üçün son gündən iyirmi bir (21) gün ərzində; və ya
- (b) ÜADA tərəfindən qərara dair tam iş materiallarının alınmasından iyirmi bir (21) gün ərzində.

MADDƏ 14 MƏXFİLİK VƏ HESABATLILIQ

14.1 Qeyri-əlvərişli Analiz Nəticələri, Atipik Nəticələr və iddia olunan digər antidoping qayda pozuntuları haqqında məlumat

14.1.1 İdmançılara və digər şəxslərə antidoping qayda pozuntuları haqqında bildiriş

İdmançılara və ya digər şəxslərə onlara qarşı antidoping qayda pozuntusu iddiasının irəli sürülməsi haqqında bildiriş hazırki Antidoping Qaydalarının 7-ci və 14-cü maddələrinə uyğun olaraq həyata keçirilməlidir.

Nəticələrin emalı zamanı antidoping qayda pozuntusu üzrə sanksiya bildirişinədək olan müddətdə istənilən zaman AMADA işə xitam vermək qərarına gəlsə, o, bu haqda *idmançını* və ya digər şəxsi məlumatlandırmalıdır (o şərtlə ki, *idmançı* və ya digər şəxs davam edən *nəticələrin emalı* haqqında öncədən xəbərdar olsun).

14.1.2 Milli Antidoping Təşkilatları, Beynəlxalq Federasiya və ÜADA-ya antidoping qayda pozuntuları haqqında bildiriş

AMADA olmadığı təqdirdə, *idmançının* və ya digər şəxsin *Milli Antidoping Təşkilatına*, Beynəlxalq Federasiyaya və *ÜADA*-ya antidoping qayda pozuntusu iddiasının irəli sürülməsi haqqında bildiriş hazırkı Antidoping Qaydalarının 7-ci və 14-cü maddələrinə uyğun olaraq *idmançıya* və ya digər şəxsə bildiriş ilə eyni zamanda edilməlidir.

Nəticələrin emalı zamanı antidoping qayda pozuntusu üzrə sanksiya bildirişinədək olan müddətdə istənilən zaman AMADA işə xitam vermək qərarına gəlsə, o, bu haqda 13.2.3-cü maddəyə əsasən apellyasiya qaydasında şikayət vermək hüququna malik olan *Antidoping Təşkilatlarına* bildiriş (əsaslandırma hissəsi ilə birlikdə) etməlidir.

14.1.3 Antidoping qayda pozuntusu haqqında bildirişin məzmunu

Antidoping qayda pozuntusu haqqında bildirişə növbərilər daxildir: *idmançı* və ya digər şəxsin adı, ölkəsi, idman növü və yarım növü, *idmançının* yarış səviyyəsi, testin *yarış müddətində* və ya *yarışdan kənar müddətdə* edildiyi, *nümunə* toplanması tarixi, laboratoriyanın hesabat verdiyi analitik nəticə və *Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standartın* və *Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxalq standartın* tələb etdiyi digər məlumatlar.

2.1-ci maddədən fərqli olan maddə ilə digər antidoping qayda pozuntuları haqqında bildiriş, həmçinin pozulmuş qaydanı və iddia olunan pozuntunun əsasını ehtiva etməlidir.

14.1.4 Status hesabatları

14.1.1-ci maddəyə uyğun olaraq antidoping qayda pozuntusu barədə bildirişlə nəticələnməmiş təhqiqatlar istisna olmaqla, AMADA olmadığı təqdirdə, *idmançının* və ya digər şəxsin *Milli Antidoping Təşkilatı*, Beynəlxalq Federasiya və *ÜADA* 7-ci, 8-ci və ya 13-cü maddələrə əsasən həyata keçirilən hər hansı yoxlama və ya icraatların statusu və nəticələri barədə mütəmadi olaraq məlumatlandırılmalıdırlar və dərhal yazılı əsaslandırılmış izahat və ya işin həll edilməsini izah edən qərar ilə təmin olunmalıdırlar.

14.1.5 Məxfilik

Məlumat əldə edən təşkilatlar sözügedən məlumatı, AMADA tərəfindən 14.3-cü maddəyə uyğun olaraq *ictimaiyyətə açıqlama* edilənədək bunu bilməli olan şəxslərdən (müvafiq *Milli Olimpiya Komitəsində*, *Milli Federasiyada* və *komanda idman növündə* komandadakı müvafiq heyət daxil olmaqla) fərqli olan digər şəxslərə açıqlamamalıdırlar.

14.1.6 AMADA-nın əməkdaşı və ya agenti tərəfindən məxfi məlumatın qorunması

AMADA *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticələri*, *Atipik Nəticələr* və iddia olunan digər antidoping qayda pozuntuları haqqında məlumatı 14.3-cü maddəyə uyğun olaraq *ictimaiyyətə açıqlayanadək* onun məxfiliyinə təminat verməlidir. AMADA, əməkdaşlarının (daimi və ya digər formada fəaliyyət göstərən), podratçıların, müşavirlərinin və *Səlahiyyətlandırılmış Üçüncü Şəxslərin* tamamilə yerinə yetirilə bilən məxfilik üzrə müqavilə öhdəliyinə tabe olmalarını və onların, belə məxfi məlumatın düzgün olmayan və (və ya) icazəsiz açıqlanmasının təhqiqatı və cəzalandırılması üçün tam icra edilə bilən prosedurlara tabe olmalarını təmin etməlidirlər.

14.2 Antidoping qayda pozuntusu və ya *diskvalifikasiya* və ya *şərti kənarlaşdırılma* qərarlarının pozulması haqqında bildiriş və mübahisə üzrə materialların verilməsinə dair sorğu

14.2.1 7.6-cı, 8.2-ci, 10.5-ci, 10.6-cı, 10.7-ci, 10.14.3-cü və ya 13.5-ci maddələrə uyğun olaraq qəbul edilmiş antidoping qayda pozuntuları üzrə qərarlar və ya *diskvalifikasiya* və ya *şərti kənarlaşdırılmanın* pozulmasına dair qərarlar, tətbiq edildiyi halda, mümkün olan ən yüksək *sanksiyanın* tətbiq edilməməsi üzrə əsaslandırılma daxil olmaqla, qərar üzrə bütün əsasları ehtiva etməlidir. Qərar ingilis və ya fransız dillərində tərtib edilməmişdirsə, *AMADA* qərarın və əlaqəli əsasların ingilis və ya fransız dillərində xülasəsini hazırlamalıdır.

14.2.2 14.2.1-ci maddəyə uyğun olaraq əldə edilmiş qərardan apellyasiya qaydasında şikayət vermək hüququ olan *Antidoping Təşkilatı* qərarı aldığı tarixdən on beş (15) gün ərzində qərara aid olan bütün mübahisə materiallarını tələb edə bilər.

14.3 İctimaiyyətə açıqlama

14.3.1 *Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxalq standart*ə uyğun olaraq *idmançı* və ya digər şəxsə və 14.1.2-ci maddəyə əsasən müvafiq *Antidoping Təşkilatına* bildiriş verildikdən sonra, ehtimal edilən antidoping qayda pozuntusu barədə məlumatlandırılmış hər hansı *idmançının* və ya digər şəxsin şəxsiyyəti, *qadağan edilmiş maddə* və ya *qadağan edilmiş üsul* və əlaqəli pozuntunun mahiyyəti və *idmançı* və ya digər şəxsin *şərti kənarlaşdırılmaya* məruz qalıb-qalmaması barədə məlumat *AMADA* tərəfindən *ictimaiyyətə açıqlana* bilər.

14.3.2 13.2.1-ci və ya 13.2.2-ci maddələrə uyğun olaraq apellyasiya qaydasında qəbul edilmiş qərarla müəyyən edildikdən və ya apellyasiya qaydasında şikayət vermək üzrə imtinadan, 8-ci maddəyə uyğun olaraq dinləmədən imtinadan, antidoping qayda pozuntusu iddiasının vaxtında mübahisələndirilmədiyindən, mübahisənin 10.8-ci maddəyə əsasən həll olunduğundan, 10.14.3-cü maddəyə uyğun olaraq yeni *diskvalifikasiya* müddətinin və ya töhmətin tətbiq edildiyindən sonra iyirmi (20) gündən gec olmayaraq, *AMADA*, idman növü, pozulmuş antidoping qaydası, pozuntunu törətmiş *idmançının* və ya digər şəxsin adı, əlaqəli *qadağan edilmiş maddə* və ya *qadağan edilmiş üsul* (mövcud olduğu halda) və tətbiq edilmiş *sanksiyalar* daxil olmaqla, antidoping işi üzrə dispozişyanı *ictimaiyyətə açıqlamalır*. *AMADA* yuxarıda qeyd edilən məlumatlar daxil olmaqla antidoping qayda pozuntuları ilə bağlı apellyasiya qərarlarını həmçinin iyirmi (20) gün ərzində *ictimaiyyətə açıqlamalır*.⁷²

14.3.3 13.2.1-ci və ya 13.2.2-ci maddələrə uyğun olaraq antidoping qayda pozuntusunun baş verməsi apellyasiya qaydasında qəbul edilmiş qərar ilə müəyyən edildikdən və ya apellyasiya qaydasında şikayət verməkdən imtinadan, və ya 8-ci maddəyə uyğun olaraq dinləmədə müəyyən edildikdən və ya dinləmədən imtinadan, antidoping qayda pozuntusu iddiasının vaxtında mübahisələndirilmədiyindən və ya mübahisənin 10.8-ci maddəyə əsasən həll olunduğundan sonra *AMADA* qərar və ya antidoping qayda pozuntusunun müəyyən edilməsi barədə *ictimaiyyətə* məlumat verə və məsələni şərh edə bilər.

14.3.4 Dinləmə və ya apellyasiyadan sonra *idmançı* və ya digər şəxsin antidoping qayda pozuntusunu törətmədiyi müəyyən edildiyi hər bir halda

⁷² [14.3.2-ic maddəyə şərh: 14.3.2-ci maddə ilə tələb edilən *ictimaiyyətə açıqlama* digər tətbiq edilən qanunların pozuntusu ilə nəticələnməyəyi təqdirde, *AMADA*-nın *ictimaiyyətə açıqlama* verməməsi Şəxsi həyat və fərdi məlumatların mühafizəsi üzrə *beynəlxalq standartın* 4.2-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulduğu kimi *Məcəlləyə* uyğunsuzluğun müəyyən edilməsilə nəticələnməyəcək.]

qərardan apellyasiya qaydasında şikayət verildiyi fakt barədə məlumat *ictimaiyyətə açıqlana* bilər. Lakin, qərarın və onun əsasını təşkil edən faktlar barədə məlumatlar qərarın aid olduğu *idmançı* və ya digər şəxsin razılığı əsasında açıqlanması halı istisna olmaqla, *ictimaiyyətə açıqlana* bilməz. *AMADA* razılığı əldə etmək üçün ağlabatan səylər göstərməlidir və razılıq əldə olunduqda, tam qərarı, və ya *idmançı* və ya digər şəxsin təsdiq etdiyi qərarın redaktə edilmiş formasını *ictimaiyyətə açıqlamalıdır*.

- 14.3.5** Açıqlama tələb edilən məlumatların ən azı *AMADA*-nın veb-saytında yerləşdirilməsi ilə həyata keçirilməlidir və hansının daha uzunmüddətli olmasından asılı olaraq bir (1) ay və ya hər hansı *diskvalifikasiya* müddəti ərzində saxlanılmalıdır.
- 14.3.6** 14.3.1-ci və 14.3.3-cü maddələrdə göstərilən hallar istisna olmaqla, heç bir *Antidoping Təşkilatı*, *Milli Federasiya* və ya *ÜADA* tərəfindən akkredite edilmiş laboratoriya və ya həmin təşkilatların hər hansı rəsmiləri icraatı davam edən işlərin xüsusi faktları barədə (ümumi proses və elmi təsvir istisna olmaqla) *idmançıya*, digər şəxsə və ya onların köməkçi heyətinə və ya nümayəndələrinə aid, və ya onlar tərəfindən verilmiş məlumata əsaslanan ictimai şərhələrə cavab istisna olmaqla, *ictimaiyyətə* şərh etməməlidir.
- 14.3.7** 14.3.2-ci maddəyə uyğun olaraq tələb olunan məcburi *ictimaiyyətə açıqlama* antidoping qayda pozuntusunu törətmiş *idmançının* və ya digər şəxsin *azyaşlı*, *qorunan şəxs* və ya *bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan şəxs* olması zamanı tələb edilmir. *Azyaşlı*, *qorunan şəxs* və ya *bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan şəxs* ilə bağlı mübahisə üzrə verilmiş hər hansı qeyri-məcburi *ictimaiyyətə açıqlama*, mübahisənin faktlarına və təfərrüatlarına mütənasib olmalıdır.

14.4 Statistika hesabatlılığı

AMADA doping nəzarəti fəaliyyəti barədə ən azı ildə bir dəfə ümumi statistik hesabatını dərc etməlidir və bir nüsxəsini *ÜADA*-ya təqdim etməlidir. *AMADA* həmçinin test edilmiş hər bir *idmançının* adını və test etmənin tarixini ehtiva edən hesabatlar dərc edə bilər.

14.5 Doping nəzarəti üzrə məlumat bazası və uyğunluq üzrə monitorinq

ÜADA-nın uyğunluq üzrə monitorinq vəzifəsinin yerinə yetirilməsi, resurslardan səmərəli istifadə və müvafiq *doping nəzarəti* məlumatlarının *Antidoping Təşkilatları* arasında paylaşılmasının təmin edilməsi üçün *AMADA* aşağıdakılar (müvafiq *beynəlxalq standart(lar)da* tələb edildiyi kimi) daxil olmaqla *doping nəzarəti* ilə əlaqəli məlumatlar üzrə *ADAMS* vasitəsilə *ÜADA*-ya hesabat verməlidir:

- (a) *Beynəlxalq səviyyəli idmançılar* və *milli səviyyəli idmançıların* *Idmançının Bioloji Pasport* üzrə məlumatı,
- (b) *Qeydiyyatda Alınmış Test Qrupunda* olan *idmançılar* daxil olmaqla, *idmançıların* məkan məlumatları,
- (c) *Tİİ* üzrə qərarlar, və
- (d) *Nəticələrin emalı* üzrə qərarlar.

- 14.5.1** Əlaqələndirilmiş test bölüşdürülməsinin planlaşdırılmasını asanlaşdırmaq, müxtəlif *Antidoping Təşkilatları* tərəfindən *test etmənin* təkrarlanmasının qarşısını almaq və *Idmançıların Bioloji Pasport* profillərinin yenilənməsini təmin etmək məqsədilə *AMADA*, *Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standartda* nəzərdə tutulmuş müddətlərə və tələblərə uyğun olaraq *doping nəzarəti* formalarını *ADAMS*-a daxil etməklə *yarış müddəti* və *yarışdan kənar müddət* testlər barədə *ÜADA*-ya hesabat verməlidir.

- 14.5.2** ÜADA-nın *Tİİ*-lər üzərində nəzarəti və onlarla bağlı apellyasiya hüququnu asanlaşdırmaq məqsədilə *AMADA*, bütün *Tİİ* müraciətləri, qərarları və müvafiq əlaqəli sənədləri *ADAMS* sistemi vasitəsilə *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə *beynəlxalq standartda* nəzərdə tutulmuş müddətlərə və tələblərə uyğun olaraq hesabat verməlidir.
- 14.5.3** ÜADA-nın *nəticələrin emalı* üzərində nəzarəti və onlarla bağlı apellyasiya hüququnu asanlaşdırmaq məqsədilə *AMADA* aşağıda qeyd olunan məlumatları *Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxalq standartda* nəzərdə tutulmuş müddətlərə və tələblərə uyğun olaraq *ADAMS* sistemində daxil etməlidir: (a) antidoping qayda pozuntuları üzrə bildirişlər və *Qeyri-əlvərişli Analiz Nəticələri* ilə əlaqəli qərarlar; (b) *Qeyri-əlvərişli Analiz Nəticələri* ilə bağlı olmayan digər antidoping qayda pozuntuları üzrə bildirişlər və qərarlar; (c) məkan məlumatı pozuntuları; və (d) *şərti kənarlaşdırılmanın* tətbiqini, ləğv edilməsini və ya bərpasını nəzərdə tutan hər hansı qərar.
- 14.5.4** Bu maddə ilə nəzərdə tutulan məlumat məqsədemüvafiq olduqda və tətbiq edilən qaydalara uyğun olaraq *idmançıya*, *idmançının Milli Antidoping Təşkilatına* və Beynəlxalq Federasiyasına və *idmançı* üzərində *test etmə* səlahiyyətinə malik olan hər hansı digər *Antidoping Təşkilatına* açıqlanacaqdır.

14.6 Məlumatın məxfiliyi

- 14.6.1** *AMADA Məcəlləyə*, *beynəlxalq standartlara* (xüsusilə Şəxsi həyat və fərdi məlumatların mühafizəsi üzrə *beynəlxalq standart* daxil olmaqla), hazırki Antidoping Qaydalarına və müvafiq qanunlara uyğun olaraq öz *antidoping fəaliyyətini* həyata keçirmək məqsədilə zəruri və məqsədemüvafiq hesab edilən hallarda *idmançılara* və digər *şəxslərə* dair fərdi məlumatları toplaya, saxlaya, emal edə və açıqlaya bilər.
- 14.6.2** Yuxarıda qeyd olunanları məhdudlaşdırmadan *AMADA*:
- (a) Yalnız qüvvədə olan hüquqi əsaslara uyğun şəkildə fərdi məlumatı emal etməlidir;
- (b) Hazırki Antidoping Qaydalarına tabe olan hər hansı şəxsə və ya *iştirakçıya* Antidoping Qaydalarının həyata keçirilməsi məqsədilə onların fərdi məlumatlarının *AMADA* və digər *şəxslər* tərəfindən emal oluna biləcəyi barədə müvafiq qanunlar və Şəxsi həyat və fərdi məlumatların mühafizəsi üzrə *beynəlxalq standartla* müəyyən edilmiş forma və qaydada məlumat verməlidir;
- (c) Hər hansı *iştirakçının* və ya *şəxsin* fərdi məlumatları ilə bölüşdüyü üçüncü şəxslərin (*Səlahiyyətləndirilmiş Üçüncü Şəxslər* daxil olmaqla) belə məlumatın məxfiliyinə təminat verən texniki və müqavilə nəzarətinə tabe olduqlarını təmin etməlidir.

MADDƏ 15 QƏRARLARIN TƏTBİQİ

- 15.1 Məcəlləni imzalayan Antidoping Təşkilatlarının avtomatik məcburi qüvvəyə malik qərarları**
- 15.1.1** Antidoping qayda pozuntusu barədə *Məcəlləni imzalayan Antidoping Təşkilatı*, apellyasiya qurumu (*Məcəllənin* 13.2.2-ci maddəsi) və ya *İAM* tərəfindən qəbul edilmiş qərar, icraat üzrə tərəflər müvafiq formada qərar barədə məlumatlandırıldıqdan sonra icraat üzrə tərəflərdən kənar *AMADA* və Azərbaycanın istənilən *Milli Federasiyası*, həmçinin hər bir idman növü

üzrə *Məcəlləni imzalayan təşkilat* üçün aşağıda təsvir edilmiş nəticələrə gətirib çıxaran avtomatik məcburi qüvvəyə malik olmalıdır:

- 15.1.1.1** Yuxarıda qeyd olunan qurumların hər hansı biri tərəfindən qəbul edilmiş *şərti kənarlaşdırılmanın* tətbiqi üzrə qərar (*şərti dinləmə* keçirildikdən sonra və ya *idmançı* və ya digər şəxs *şərti kənarlaşdırılmanı* qəbul etdikdə, və ya 7.4.3-cü maddə ilə nəzərdə tutulmuş *şərti dinləmədən*, sürətləndirilmiş dinləmədən və ya sürətləndirilmiş apellyasiyadan imtina etdikdən sonra) avtomatik olaraq *idmançının* və ya digər şəxsin *şərti kənarlaşdırılma* müddətində *Məcəlləni imzalayan təşkilatların* yurisdiksiyası çərçivəsində keçirilən bütün idman növləri üzrə iştirakını (10.14.1-ci maddədə nəzərdə tutulmuş qaydada) qadağan edir.
- 15.1.1.2** Yuxarıda qeyd olunan qurumların hər hansı biri tərəfindən qəbul edilmiş *diskvalifikasiya* müddətinin tətbiqi üzrə qərar (dinləmə keçirildikdən sonra və ya dinləmədən imtina etdikdən sonra) avtomatik olaraq *idmançının* və ya digər şəxsin *diskvalifikasiya* müddətində *Məcəlləni imzalayan təşkilatların* yurisdiksiyası çərçivəsində keçirilən bütün idman növləri üzrə iştirakını (10.14.1-ci maddədə nəzərdə tutulmuş qaydada) qadağan edir.
- 15.1.1.3** Yuxarıda qeyd olunan qurumların hər hansı biri tərəfindən antidoping qayda pozuntusunun qəbul edilməsi qərarı *Məcəlləni imzalayan bütün təşkilatlar* üçün məcburi qüvvəyə malikdir.
- 15.1.1.4** Yuxarıda qeyd olunan qurumların hər hansı biri tərəfindən 10.10-cu maddəyə əsasən göstərilən müddət çərçivəsində nəticələrin *ləğv edilməsi* üzrə qərarı həmin müddət ərzində hər hansı *Məcəlləni imzalayan təşkilatların* səlahiyyəti çərçivəsində əldə olunan bütün nəticələri *ləğv edir*.
- 15.1.2** *AMADA* və hər hansı Azərbaycanın *Milli Federasiyası* 15.1.1-ci maddə ilə tələb edilən qaydada qərarı və onun nəticələrini, əlavə tədbir görmədən, hansının tez baş verməsindən asılı olaraq, *AMADA*-nın qərar barədə bildiriş alması və ya qərarın *ADAMS*-a daxil edilməsi tarixində tanınmalı və icra etməlidir.
- 15.1.3** *Antidoping Təşkilatının*, apellyasiya qurumunun və ya *İAM*-ın *sanksiyanın* dayandırılması və *ləğv edilməsi* barədə qərarları *AMADA* və hər hansı Azərbaycanın *Milli Federasiyası* üçün əlavə tədbir tələb olmadan hansının tez baş verməsindən asılı olaraq, *AMADA*-nın qərar barədə bildiriş alması və ya qərarın *ADAMS*-a daxil edilməsi tarixində məcburi qüvvəyə malik olmalıdır.
- 15.1.4** 15.1.1-ci maddənin müddəalarına baxmayaraq *tədbir* zamanı *Əsas Tədbir Təşkilatçısı* tərəfindən həyata keçirilmiş sürətləndirilmiş proses əsasında antidoping qayda pozuntusu ilə bağlı qəbul edilmiş qərar, *Əsas Tədbir Təşkilatçısının* qaydaları *idmançıya* və ya digər şəxsə sürətləndirilməmiş qaydada qərardan apellyasiya qaydasında şikayət vermək hüququnu ehtiva edən hallar istisna olmaqla, *AMADA* və Azərbaycanın *Milli Federasiyaları* üçün məcburi qüvvəyə malik deyildir.⁷³

⁷³ [15.1.4-cü maddəyə şərh: Məsələn, *Əsas Tədbir Təşkilatçısının* qaydaları *idmançıya* və ya digər şəxsə *İAM*-a sürətləndirilmiş apellyasiya proseduru və ya normal *İAM* apellyasiya proseduru əsasında apellyasiya dinləməsi seçimini verirsə, *idmançı* və ya digər şəxsin sürətləndirilmiş apellyasiya dinləməsini seçib-seçməməsindən asılı olmayaraq *Əsas Tədbir Təşkilatçısının* qərarı *Məcəlləni imzalayan təşkilatlar* üçün məcburi qüvvəyə malikdir.]

15.2 Antidoping Təşkilatlarının digər qərarlarının tətbiqi

AMADA Azərbaycanda Antidoping Təşkilatlarının 15.1.1-ci maddə ilə nəzərdə tutulmayan, şərti dinləmədən öncə şərti kənarlaşdırılma və ya idmançı və ya digər şəxs tərəfindən qəbul etmə kimi digər antidoping qərarlarını tətbiq edə bilər.⁷⁴

15.3 Məcəlləni imzalayan təşkilat olmayan qurumların qərarların tətbiqi

Məcəlləni imzalayan təşkilat olmayan qurumun antidoping qərarı, yalnız AMADA bu qərarın həmin qurumun səlahiyyətləri çərçivəsində qəbul olunduğu və onun antidoping qaydalarının Məcəlləyə uyğun olduğu qənaətinə gəldiyi təqdirdə, AMADA və Azərbaycanın hər hansı Milli Federasiyası tərəfindən tətbiq olunmalıdır.⁷⁵

MADDƏ 16 İDDİA MÜDDƏTİ

İddia edilən antidoping qayda pozuntusunun baş verdiyi tarixdən on (10) il ərzində 7-ci maddəyə uyğun olaraq bildiriş verilmişsə və ya bildirişin verilməsinə əqlabatan qaydada cəhd edilmişsə, idmançı və ya digər şəxsə qarşı antidoping qayda pozuntusu üzrə icraat başlanıla bilər.

MADDƏ 17 TƏHSİL

AMADA, Məcəllənin 18.2-ci maddəsinin və Təhsil üzrə beynəlxalq standartın tələblərinə uyğun olaraq Təhsili planlaşdırılmalı, icra etməli, qiymətləndirməli və təşviq etməlidir.

MADDƏ 18 MİLLİ FEDERASIYALARIN ƏLAVƏ ROL VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

18.1 Azərbaycanın bütün Milli Federasiyaları və onların üzvləri Məcəlləyə, beynəlxalq standartlara və bu Antidoping Qaydalarına riayət etməlidirlər. Azərbaycanın bütün Milli Federasiyaları və onların üzvləri, Azərbaycanın Milli Antidoping Proqramının həyata keçirilməsi və bu Antidoping Qaydalarının Giriş hissəsində ("Antidoping Qaydalarının əhatə dairəsi" bölməsində) müəyyən edildiyi kimi antidoping səlahiyyətləri altında olan idmançılar və digər şəxslərə bilavasitə münasibətdə (Test etmə daxil olmaqla) bu Antidoping Qaydalarının icrasının təmin edilməsi üçün AMADA-nın səlahiyyəti və öhdəliyinin tanınması üçün zəruri olan müddəaları öz siyasətlərinə, qaydalarına və proqramlarına daxil etməlidirlər.

18.2 Azərbaycanın hər bir Milli Federasiyası, Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsindən və (və ya) Azərbaycan Respublikası Milli Olimpiya Komitəsindən maliyyə və (və ya) digər dəstəyin alınmasının şərti kimi Azərbaycanın Milli

⁷⁴ [15.1-ci və 15.2-ci maddələrə şərh: 15.1-ci maddə çərçivəsində qəbul edilmiş Antidoping Təşkilatlarının qərarları Məcəlləni imzalayan təşkilatlar tərəfindən həmin təşkilatların əlavə tədbir görmədən və qərar qəbul etmədən avtomatik qaydada tətbiq edilir. Məsələn, Milli Antidoping Təşkilatı idmançıya şərti kənarlaşdırılma tətbiq etmək qərarına gəlsə, Beynəlxalq Federasiya səviyyəsində həmin qərar qüvvəyə malikdir. "Qərar" Milli Antidoping Təşkilatı tərəfindən verilən qərardır, Beynəlxalq Federasiya tərəfindən əlavə ayrı qərarın qəbul edilməsini ehtiva etmir. Beləliklə, şərti kənarlaşdırılmanın yalnız tətbiqi ilə bağlı idmançı tərəfindən iddia yalnız Milli Antidoping Təşkilatına qarşı qaldırıla bilər. 15.2-ci maddə çərçivəsində qəbul edilən Antidoping Təşkilatlarının qərarlarının tətbiqi Məcəlləni imzalayan təşkilatın mülahizəsi əsasında həyata keçirilir. 15.1-ci və ya 15.2-ci maddələr əsasında qərarın Məcəlləni imzalayan təşkilat tərəfindən tətbiqi edilməsi üzrə qərarından əsas qərardan ayrıca apellyasiya qaydasında şikayəti verilə bilməz. Digər Antidoping Təşkilatlarının Tili qərarlarının tanınma prosesi 4.4-cü maddənin və Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar üzrə beynəlxalq standartın tələblərinə uyğun şəkildə müəyyən olunmalıdır.]

⁷⁵ [15.3-cü maddəyə şərh: Məcəlləni qəbul etməyən qurumun qərarı bəzi cəhətlərdən Məcəlləyə uyğun və digər cəhətdən isə uyğun deyilsə, Məcəlləni imzalayan təşkilatlar Məcəllənin prinsiplərinə uyğun bir şəkildə qərarı tətbiq etməyə cəhd etməlidirlər. Məsələn, Məcəlləyə uyğun prosedür nəticəsində Məcəlləni imzalamayan qurum qadağan edilmiş maddənin idmançının bədənində aşkar olunması ilə bağlı idmançının antidoping qayda pozuntusuna yol verməsinə müəyyən edərsə, lakin tətbiq edilən diskvalifikasiya müddəti Məcəllə ilə müəyyən edilən müddətdən qısadirsə, Məcəlləni imzalayan bütün təşkilatlar pozuntunu qəbul etməlidir və idmançının Milli Antidoping Təşkilatı Məcəllədə göstərilən daha uzun diskvalifikasiya müddətinin tətbiq edilib-edilməməsinin müəyyən olunması üçün 8-ci maddəyə uyğun olan dinləmə keçirməlidir. Məcəlləni imzalayan təşkilatın qərarı 15.3-cü maddə ilə nəzərdə tutulmuş qaydada tətbiq etmək və ya onu tətbiq etməmək ilə bağlı qərardan 13-cü maddəyə uyğun olaraq apellyasiya qaydasında şikayəti verilə bilər.]

Antidoping Proqramını və bu Antidoping Qaydalarını qəbul etməli və onların məqsədi və şərtlərinə riayət etməlidirlər.⁷⁶

- 18.3** Azərbaycanın hər bir *Milli Federasiyası*, öz antidoping səlahiyyəti altında olan *idmançılar* və digər *şəxslərə* bilavasitə münasibətdə bu Antidoping Qaydalarının icrasını təmin etməyə malik olmaq üçün bu Antidoping Qaydalarını öz üzvləri üçün məcburi olan idman qaydalarının bir hissəsi kimi ali sənədlərinə, nizamnamələrinə və (və ya) qaydalarına bilavasitə və ya istinad etməklə daxil etməlidir.
- 18.4** Bu Antidoping Qaydalarını qəbul etməklə və onları öz ali sənədlərinə və idman qaydalarına daxil etməklə, *Milli Federasiyalar* bu vəzifədə *AMADA* ilə əməkdaşlıq etməli və onu dəstəkləməlidirlər. Onlar həmçinin, öz səlahiyyətləri altında olan *şəxslərə* cəzaları tətbiq edən qərarlar daxil olmaqla, bu Antidoping Qaydalarına əsasən qəbul edilmiş qərarları tanımalı, onlara riayət etməli və icra etməlidirlər.
- 18.5** Azərbaycanın bütün *Milli Federasiyaları*, *Məcəlləyə*, *beynəlxalq standartlara* və bu Antidoping Qaydalarına riayəti təmin etmək məqsədilə müvafiq tədbirlər görməlidirlər.
- 18.6** Bütün *Milli Federasiyalar*, *Milli Federasiya* və ya onun üzv təşkilatı tərəfindən səlahiyyətləndirilmiş və ya təşkil edilmiş *yarış* və ya fəaliyyətdə iştirak etməyə hazırlaşan və ya iştirak edən bütün *idmançılardan* və bu cür *idmançılar* ilə əlaqəli bütün *idmançının köməkçi heyətindən* bu Antidoping Qaydalarına riayət edəcəkləri barədə razılaşmanı və bu cür iştirakın şərti kimi *Məcəlləyə* uyğun olaraq *Antidoping Təşkilatının nəticələrin emalı* səlahiyyətinə tabe olmalarını tələb edən qaydalar qəbul etməlidir.
- 18.7** Bütün *Milli Federasiyalar*, antidoping qayda pozuntusu şübhəsi və ya onunla əlaqədar hər hansı məlumatı *AMADA*-ya və öz Beynəlxalq Federasiyalarına bildirməlidirlər və təhqiqat aparmaq səlahiyyətinə malik olan hər hansı *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən aparılan təhqiqatlarla əməkdaşlıq etməlidirlər.
- 18.8** Bütün *Milli Federasiyaların*, *qadağan edilmiş maddələri* və ya *qadağan edilmiş üsulları istifadə* edən *idmançının köməkçi heyəti* tərəfindən *AMADA* və ya *Milli Federasiyanın* səlahiyyətinə tabe olan *idmançılara* dəstək göstərməsinin qarşısının alınması üçün intizam qaydaları olmalıdır.
- 18.9** Bütün *Milli Federasiyalar*, *AMADA* ilə əməkdaşlıqda antidoping *təhsili* həyata keçirməlidirlər.
- 18.10** Bütün *Milli Federasiyalar*, öz səlahiyyətləri çərçivəsində *idmançıların* öncədən bildirişsiz test edilməsi üçün *idmançıların* yerləşdiyi məkanlara *doping nəzarəti* rəsmilərinin dərhal və maneəsiz girişi və çıxışını təmin etməlidirlər və, tələb olunduqda, *doping nəzarəti* rəsmilərinin maneəsiz test etmələri üçün bütün zəruri şəraitin yaradılması üçün lazımı səylər göstərməlidirlər.
- 18.11** Bütün *Milli Federasiyalar*, bu Antidoping Qaydalarının yurisdiksiyası ilə əhatə edilən *yarışlarda* əldə olunmuş pul mükafatının, maddi və ya digər nemətlərin, o cümlədən medalların *AMADA*-nın və bu Antidoping Qaydalarının 8-ci və 13-cü maddələrində müəyyən edilmiş qurumların qərarına uyğun olaraq antidoping qayda pozuntu törətdiyi aşkarlanmış *idmançı* və ya digər *şəxs* tərəfindən geri qaytarılmasını təmin etməlidirlər.

⁷⁶ [18.2-ci maddəyə şərh: *AMADA*, *AMADA*-nın tanınmasının və bu Antidoping Qaydalarının qəbulu və tətbiqinin *Milli Federasiyaların* dövlət büdcəsindən və (və ya) *Milli Olimpiya Komitəsindən* hər hansı maliyyə və (və ya) digər dəstəyin alması üçün ilkin şərt olmasının təmin edilməsində müvafiq dövlət qurumları və *Milli Olimpiya Komitəsi*lə birlikdə çalışmalıdır.]

- 18.12** *Prioritetləşdirilmiş idman növlərinin Milli Federasiyaları*, hər il rəsmi təsdiq edildikdən sonra yeddi (7) gün ərzində təqvim ili üçün milli yığmanın siyahısını redaktə edilə bilən formada (AMADA tərəfindən tələb edilən formadan asılı olaraq yazılı formada və ya rəqəmsal platforma vasitəsilə) AMADA-ya təqdim etməlidirlər. Təqvim ili ərzində milli yığma siyahısında baş verən hər hansı dəyişiklik barədə məlumatı (məs., *idmançının* qəbulu və ya xaric edilməsi), onun baş verməsi tarixindən yeddi (7) gün ərzində AMADA-ya təqdim etməlidirlər.
- 18.13** *Prioritetləşdirilmiş idman növlərinin Milli Federasiyaları*, hər ilin fevral ayının 1-nə qədər özlərinin təqvim ili üçün təsdiqlənmiş və (və ya) gözlənilən *milli əhəmiyyətli yarışlarının* siyahısını redaktə edilə bilən formada (AMADA tərəfindən tələb edilən formadan asılı olaraq yazılı formada və ya rəqəmsal platforma vasitəsilə) AMADA-ya təqdim etməlidirlər. Təqvim ili ərzində hər hansı dəyişiklik baş verdikdə, həmin *Milli Federasiyalar*, həmin dəyişikliyin baş verməsi tarixindən yeddi (7) gün ərzində AMADA-ya bu barədə məlumatı təqdim etməlidirlər, o şərtlə ki, ilk növbəti *milli əhəmiyyətli yarışın* tarixinə ən azı yeddi (7) gün qalmış olsun. Yanvar ayı və ya təqvim ili ərzində keçirilməsi nəzərdə tutulan və əvvəlcədən təsdiq edilməmiş, gözlənilməyən və ya barəsində AMADA-ya məlumat verilməyən hər hansı *milli əhəmiyyətli yarış* barədə məlumat, həmin *milli əhəmiyyətli yarışın* tarixinə ən azı yeddi (7) gün qalmış AMADA-ya təqdim edilməlidir.
- 18.14** *Prioritetləşdirilmiş idman növlərinin Milli Federasiyaları*, hər ilin fevral ayının 1-nə qədər özlərinin təqvim ili üçün təsdiqlənmiş və (və ya) gözlənilən təlim-məşq toplantılarının siyahısını (ünvan və tarixlər daxil olmaqla) redaktə edilə bilən formada (AMADA tərəfindən tələb edilən formadan asılı olaraq yazılı formada və ya rəqəmsal platforma vasitəsilə) AMADA-ya təqdim etməlidirlər. Təqvim ili ərzində hər hansı dəyişiklik baş verdikdə, həmin *Milli Federasiyalar*, həmin dəyişikliyin baş verməsi tarixindən yeddi (7) gün ərzində AMADA-ya bu barədə məlumatı təqdim etməlidirlər, o şərtlə ki, ilk növbəti təlim-məşq toplantısının tarixinə ən azı yeddi (7) gün qalmış olsun. Yanvar ayı və ya təqvim ili ərzində keçirilməsi nəzərdə tutulan və əvvəlcədən təsdiq edilməmiş, gözlənilməyən və ya barəsində AMADA-ya məlumat verilməyən hər hansı təlim-məşq toplantısı barədə məlumat belə, həmin təlim-məşq toplantısının tarixinə ən azı yeddi (7) gün qalmış AMADA-ya təqdim edilməlidir.
- 18.15** *Prioritetləşdirilmiş idman növlərinin Milli Federasiyalarının, milli əhəmiyyətli yarış* təşkilatçıları və ya məsul qurum olduqları hallarda, onlar yarışanların ilkin siyahısını (*start list*) və tədbir məkanı barədə məlumatı redaktə edilə bilən formada (AMADA tərəfindən tələb edilən formadan asılı olaraq yazılı formada və ya rəqəmsal platforma vasitəsilə) *milli əhəmiyyətli yarışın* tarixinə ən azı üç (3) gün qalmış AMADA-ya təqdim etməlidirlər. Əlavə olaraq, həmin *Milli Federasiyalar* həmin məkanda müvafiq ÜADA-nın *beynəlxalq standartına* uyğun olaraq müvafiq *doping nəzarəti* məntəqəsini yaratmalıdırlar.
- Qeyd:** *idmançının* çəkisinin onun *milli əhəmiyyətli yarışda* iştirakı üçün həlledici meyar hesab edildiyi *prioritetləşdirilmiş idman növlərində*, 3 gün qaydasına riayət etmək mümkün olmadığı hallarda yarışanların ilkin siyahısı (*start list*) barədə məlumatı müəyyənləşdirildikdən dərhal sonra AMADA-ya təqdim etməlidirlər.
- 18.16** *Prioritetləşdirilmiş idman növlərinin Milli Federasiyaları*, hər ilin fevral ayının 1-nə qədər həmin *Milli Federasiyanın* milli yığmasının hər hansı *idmançısının* təqvim ilində iştirak etməyi planlaşdırıldığı və ya gözlənilməyən *beynəlxalq tədbir* və ya *yarıqlarının* siyahısını redaktə edilə bilən formada (AMADA tərəfindən tələb edilən formadan asılı olaraq yazılı formada və ya rəqəmsal platforma vasitəsilə) AMADA-ya təqdim etməlidirlər. Həmin *Milli Federasiyalar*, hər hansı *beynəlxalq tədbir* və ya *yarıqlarda* iştirak üçün qeydiyyat alınmış və ya digər qaydada iştirakı təsdiqlənmiş *idmançıların* siyahısını həmin *beynəlxalq tədbir* və ya *yarıqların* tarixinə ən azı yeddi (7) gün qalmış AMADA-ya təqdim etməlidirlər.

- 18.17** *Prioritetləşdirilmiş idman növlərinin Milli Federasiyaları, hərbi xidmətdə olan idmançıların siyahısını həmin hərbi xidmətinin başlanması tarixinə ən azı üç (3) gün qalmış AMADA-ya təqdim etməlidirlər.*
- 18.18** *Bütün Milli Federasiyalar, AMADA-nın Qeydiyyatda alınmış Test Qrupuna və ya Test Qrupuna daxil olan idmançıların məkan məlumatını təqdim etmək üzrə idmançıların öhdəliyinə riayət etmələrini təmin etmək məqsədilə onlara müvafiq məlumatın çatdırılmasını təmin etməli və dəstək göstərməlidirlər.*
- 18.19** *Bütün Milli Federasiyalar, dopinq nəzarəti zamanı təlim-məşq toplantısı ərazisindəki nümunə toplama heyətinin və ya AMADA-nın hər hansı səlahiyyətli şəxsinin tələbi ilə təlim-məşq toplantısı məkanında olan idmançıların siyahısını AMADA-ya təqdim etməlidirlər.*
- 18.20** *Bütün Milli Federasiyalar, bütün Milli Federasiyaların Məcəlləyə, beynəlxalq standartlara və bu Antidopinq Qaydalarına riayət etmələrinin təmin edilməsi məqsədləri üçün AMADA tərəfindən başlanmış uyğunluq üzrə monitoring fəaliyyətinə dair AMADA-nın bütün tələblərinə riayət etməli və onunla əməkdaşlıq etməlidirlər.*
- 18.21** *Milli Federasiyalar, Məcəllə və bu Antidopinq Qaydalarına uyğun olaraq şərti kənarlaşdırılmış və ya diskvalifikasiya müddətində olan, habelə Məcəllənin yurisdiksiyasına daxil olmayan, lakin son altı il ərzində antidopinq qayda pozuntusu təşkil edən birbaşa və qəsd xarakterli əməl törətmiş şəxslə (antidopinq təhsil və reabilitasiya proqramları istisna olmaqla) dopinq nəzarəti, idman hazırlığı və ya ona dair tibbi xidmət sahəsi, nəzarət və ya idarəetmə funksiyasını yerinə yetirmək məqsədilə əmək və ya mülki xarakterli müqavilə bağlamamalıdırlar, və ya belə hal sonradan aşkarlandıqda, qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş qaydada bağlanmış müqaviləni ləğv etməlidirlər.*

MADDƏ 19 AMADA-NIN ƏLAVƏ ROL VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

- 19.1** *Məcəllənin 20.5-ci maddəsində təsvir edilən Milli Antidopinq Təşkilatları üçün rol və öhdəliklərə əlavə olaraq AMADA Məcəllənin 24.1.2-ci maddəsinə uyğun olaraq AMADA-nın Məcəllə və beynəlxalq standartlara uyğunluğu barədə ÜADA-ya hesabat verməlidir.*
- 19.2** *Müvafiq qanunvericiliyə və Məcəllənin 20.5.10-cu maddəsinə uyğun olaraq AMADA-nın şura üzvləri, direktorları, inspektorları və dopinq nəzarətinin hər hansı aspektində iştirak edən əməkdaşları (və Səlahiyyətləndirilmiş Üçüncü Şəxslərin əməkdaşları) AMADA-nın təqdim etdiyi formanı imzalayaraq birbaşa və qəsdən edilmiş yanlış davranışa münasibətdə Məcəllədə müəyyən edilmiş şəxslər qismində Antidopinq Qaydalarına riayət etməyə razılaşmalıdırlar.*
- 19.3** *Müvafiq qanunvericiliyə və Məcəllənin 20.5.11-ci maddəsinə uyğun olaraq dopinq nəzarətində iştirak edən AMADA-nın hər bir əməkdaşı (səlahiyyətləndirilmiş Təhsil və ya reabilitasiya proqramları istisna olmaqla) şərti kənarlaşdırılmada və ya diskvalifikasiya müddətində olmadıqlarını və son altı (6) il ərzində, onlara Məcəllənin yurisdiksiyası tətbiq olunacağı halda, antidopinq qayda pozuntusunu təşkil edən birbaşa və qəsd xarakterli əməl törətmədiklərini təsdiq edərək AMADA tərəfindən təqdim edilən bəyanatı imzalamalıdırlar.*

MADDƏ 20 İDMANÇILARIN ƏLAVƏ ROL VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

- 20.1** *Antidopinq Qaydaları ilə tanış olmaq və onlara riayət etmək.*

- 20.2 Hər an *nümunələrin* toplanması üçün hazır olmaq.⁷⁷
- 20.3 Antidoping kontekstində, qəbul və *istifadə* etdiklərinə görə məsuliyyət daşımaq.
- 20.4 Tibbi heyəti *qadağan edilmiş maddələrin* və *qadağan edilmiş üsulların* istifadə edilməsinə dair öhdəlikləri barədə məlumatlandırmaq və aldığı hər hansı tibbi müalicənin hazırkı Antidoping Qaydalarını pozmadığının təminatına görə məsuliyyət daşımaq.
- 20.5 Son on (10) il ərzində *Məcəlləyə imza olmayan təşkilat* tərəfindən *idmançının* antidoping qayda pozuntusunun aşkar edilməsi barədə hər hansı qərarı barədə məlumatı özünün Beynəlxalq Federasiyasına və AMADA-ya açıqlamaq.
- 20.6 Antidoping qayda pozuntularının təhqiqatını aparan *Antidoping Təşkilatları* ilə əməkdaşlıq etmək.
- 20.7 AMADA və ya *Milli Federasiya* və ya *idmançı* üzərində yurisdiksiyası olan hər hansı digər *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən tələbi edilən müvafiq *idmançının köməkçi heyəti üzvlərinin* şəxsiyyətini açıqlamaq.
- 20.8 Antidoping qayda pozuntusu ilə əlaqədar AMADA və ya digər *Antidoping Təşkilatının* qərarına əsasən geri qaytarılması tələb edilmiş pul mükafatlarını, maddi və ya digər nemətləri, habelə beynəlxalq və milli yarışlarda əldə edilmiş medalları geri qaytarmaq.
- 20.9 *Doping nəzarəti* rəsmisinə və ya *doping nəzarətini* həyata keçirən digər şəxsə qarşı *idmançı* tərəfindən təhqiredici davranış *saxlataşdırma* kimi qiymətləndirilmədiyi hallarda müvafiq qanunvericiliyə əsasən intizam tədbirləri ilə nəticələnmə bilər.

MADDƏ 21 **İDMANÇININ KÖMƏKÇİ HEYƏTİNİN ƏLAVƏ ROL VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ**

- 21.1 Antidoping Qaydaları ilə tanış olmaq və onlara riayət etmək.
- 21.2 *İdmançıların test edilməsi* proqramı ilə əməkdaşlıq etmək.
- 21.3 Antidoping münasibətlərini inkişaf etdirmək üçün *idmançının* dəyər və davranışlarına təsir etmək.
- 21.4 Son on (10) il ərzində *Məcəlləyə imza olmayan təşkilat* tərəfindən onların antidoping qayda pozuntusunun aşkar edilməsi barədə hər hansı qərarı barədə məlumatı özlərinin Beynəlxalq Federasiyasına və AMADA-ya açıqlamaq.
- 21.5 Antidoping qayda pozuntularının təhqiqatını aparan *Antidoping Təşkilatları* ilə əməkdaşlıq etmək.
- 21.6 *İdmançının köməkçi heyəti* etibarlı əsaslandırma olmadan *qadağan edilmiş maddə* və ya *qadağan edilmiş üsuldən istifadə* edə və ya onlara *sahib* ola bilməz.
- 21.7 *Doping nəzarəti* rəsmisinə və ya *doping nəzarətini* həyata keçirən digər şəxsə qarşı *idmançının köməkçi heyəti* tərəfindən təhqiramiz davranış *saxlataşdırma* kimi qiymətləndirilmədiyi hallarda müvafiq qanunvericiliyə əsasən intizam tədbirləri ilə nəticələnmə bilər.

MADDƏ 22 **HAZIRKI ANTİDOPİNG QAYDALARINA TABE OLAN DİGƏR ŞƏXSLƏRİN**

⁷⁷ [20.2-ci maddəyə şərh: *İdmançının insan hüquqları və şəxsi həyatı nəzərə alınaraq, qanuni antidoping məqsədləri bəzi hallarda gecə və ya səhər tez saatlarında nümunə toplanmasını tələb edir. Məsələn, məlumdur ki, bəzi idmançılar səhər aşkar edilməməsi üçün gecə saatlarında aşağı dozalarda eritropoitein (EPO) istifadə edirlər.*]

ƏLAVƏ ROL VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

- 22.1** Bu Antidoping Qaydaları ilə tanış olmaq və onlara riayət etmək.
- 22.2** Son on (10) il ərzində *Məcəlləyə imza olmayan təşkilat* tərəfindən onların antidoping qayda pozuntusunun aşkar edilməsi barədə hər hansı qərarı barədə məlumatı özlərinin Beynəlxalq Federasiyasına və *AMADA*-ya açıqlamaq.
- 22.3** Antidoping qayda pozuntularının təhqiqatını aparən *Antidoping Təşkilatları* ilə əməkdaşlıq etmək.
- 22.4** Etibarlı əsaslandırma olmadan *qadağan edilmiş maddə* və ya *qadağan edilmiş üsuldan istifadə* etməmək və ya ona *sahib* olmamaq.
- 22.5** *Doping nəzarəti* rəsmisinə və ya *doping nəzarətini* həyata keçirən digər şəxsə qarşı şəxs tərəfindən təhqiramiz davranış *saxlataşdırma* kimi qiymətləndirilmədiyi hallarda müvafiq qanunvericiliyə əsasən intizam tədbirləri ilə nəticələnmə bilər.

MADDƏ 23 MƏCƏLLƏNİN ŞƏRHİ

- 23.1** *Məcəllənin* rəsmi mətni *ÜADA* tərəfindən saxlanmalı və ingilis və fransız dillərində çap olunmalıdır. İngilis və fransız dillərində olan versiyalar arasında ziddiyyət yarandıqda, ingilis dilində olan versiyaya üstünlük verilməlidir.
- 23.2** *Məcəllənin* müxtəlif müddəalarına şərhlər *Məcəllənin* təfsiri üçün istifadə edilməlidir.
- 23.3** *Məcəllə* dövlətlərin və ya *Məcəlləni imzalayan təşkilatların* mövcud qanunlarına və ya əsasnamələrinə istinad edilmədən müstəqil qaydada və avtonom mətn kimi təfsir olunmalıdır.
- 23.4** *Məcəllənin* müxtəlif hissələri və maddələri üçün istifadə olunan başlıqlar yalnız asanlıq məqsədini daşıyır və *Məcəllənin* mahiyyətinin bir hissəsi hesab edilməməli və ya istinad etdikləri müddəaların məğzinə heç bir halda təsir göstərməməlidir.
- 23.5** *Məcəllə* və ya *beynəlxalq standartda* istifadə edilən “gün” anlayışı başqa hal nəzərdə tutulmadığı halda, təqvim günləri hesab edilməlidir.
- 23.6** *Məcəllə* *Məcəlləni imzalayan təşkilat* tərəfindən qəbul edildiyi və həmin təşkilatın qaydalarında tətbiq olunduğu tarixdən əvvəl mövcud olan məsələlərə retroaktiv qaydada tətbiq edilməməlidir. Lakin, *Məcəllənin* qəbul edilməsindən əvvəl baş vermiş antidoping qayda pozuntuları *Məcəllənin* qəbul edilməsindən sonra baş vermiş pozuntular üçün 10-cu maddədə nəzərdə tutulan sanksiyaların müəyyən edilməsi məqsədləri üçün “ilk pozuntu” və ya “ikinci pozuntu” kimi hesab edilməlidir.
- 23.7** Ümumdünya Antidoping Proqramının və *Məcəllənin* Məqsədi, Əhatə dairəsi və Təşkil edilməsi və Əlavə 1 (Anlayışlar) *Məcəllənin* ayrılmaz hissəsi hesab edilməlidir.

MADDƏ 24 YEKUN MÜDDƏALAR

- 24.1** Antidoping Qaydalarında istifadə edilən “gün” anlayışı başqa hal nəzərdə tutulmadığı halda, təqvim günləri hesab edilməlidir.
- 24.2** Hazırkı Antidoping Qaydaları mövcud qanunvericiliyə və ya əsasnamələrə istinad edilmədən müstəqil qaydada və avtonom mətn kimi təfsir olunmalıdır.
- 24.3** Hazırkı Antidoping Qaydaları *Məcəllənin* və *beynəlxalq standartların* tətbiq ediləcək müddəalarına uyğun olaraq qəbul edilmişdir və *Məcəllənin* və *beynəlxalq standartların* tətbiq ediləcək müddəaları ilə uyğun qaydada şərh edilməlidir. *Məcəllə*

və *beynəlxalq standartlar* hazırki Antidoping Qaydalarının ayrılmaz hissələri hesab edilməlidirlər və ziddiyyət yarandıqda üstünlük təşkil etməlidirlər.

- 24.4** Giriş və Əlavə 1 hazırki Antidoping Qaydalarının ayrılmaz hissəsi hesab edilməlidir.
- 24.5** Hazırki Antidoping Qaydalarının müxtəlif müddəalarına şərhlər Antidoping Qaydalarının təfsiri üçün istifadə edilməlidir.
- 24.6** Hazırki Antidoping Qaydaları 1 yanvar 2021-ci il tarixindən etibarən qüvvəyə minir ("qüvvəyə minmə tarixi"). Onlar *AMADA*-nın Antidoping Qaydalarının əvvəlki versiyasını ləğv edirlər.
- 24.7** Hazırki Antidoping Qaydaları qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl mövcud olan məsələlərə, aşağıdakılar nəzərə alınmaqla, retroaktiv qaydada tətbiq edilməməlidir:
- 24.7.1** Qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl baş vermiş antidoping qayda pozuntuları qüvvəyə minmə tarixindən sonra baş vermiş pozuntular üçün 10-cü maddədə nəzərdə tutulan sanksiyaların müəyyən edilməsi məqsədləri üçün "ilk pozuntu" və ya "ikinci pozuntu" kimi hesab edilir.
- 24.7.2** Qüvvəyə minmə tarixinədək yekunlaşmayan antidoping qayda pozuntusu üzrə mübahisələrə və qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl baş vermiş lakin qüvvəyə minmə tarixindən sonra başlanmış mübahisələrə, dinləmə qrupu tərəfindən həmin mübahisənin hallarına "lex mitior" prinsipinin tətbiq edilməsi müəyyən edilən hallar istisna olmaqla, hazırki Antidoping Qaydalarının substantiv müddəaları deyil, iddia edilən antidoping qayda pozuntusunun baş verdiyi zaman qüvvədə olan Antidoping Qaydalarının substantiv müddəaları tətbiq edilməlidir. Bu məqsədlə, 10.9.4-cü maddəyə əsasən əvvəlki pozuntuların çoxsaylı pozuntular kimi hesab edilməsi nəzərdə tutulan retroaktiv müddətlər və 16-cı maddədə göstərilən iddia müddətləri substantiv müddəalar deyil, prosedur müddəalardır və hazırki Antidoping Qaydalarında nəzərdə tutulan digər prosedur müddəaları ilə birlikdə retroaktiv qaydada tətbiq edilməlidirlər (o şərtlə ki, 16-cı maddənin retroaktiv qaydada tətbiq edilməsi üçün iddia müddəti qüvvəyə minmə tarixinədək bitməmiş olsun).
- 24.7.3** Qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl 2.4-cü maddəyə uyğun olaraq baş vermiş hər hansı məkan məlumatı pozuntusu (*Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxalq standartda* müəyyən edildiyi anlayışlar - məkan məlumatının təqdim edilməməsi və ya buraxılmış test) təqib edilməlidir və o, *Nəticələrin emalı* üzrə *beynəlxalq standartda* uyğun olaraq müddətinin bitməsinədək hesablanıla bilər, lakin hər bir halda baş verdiyi andan etibarən on iki (12) ay sonra bitmiş hesab edilməlidir.
- 24.7.4** Antidoping qayda pozuntusunun baş verməsini təsdiq edən yekun qərar qüvvəyə minmə tarixindən öncə qəbul olunduğu, lakin *idmançı* və ya *digər şəxs* qüvvəyə minmə tarixində və ondan sonra *diskvalifikasiya* müddətində olduğu təqdirdə, *idmançı* və ya *digər şəxs* hazırki Antidoping Qaydalarının çərçivəsində *diskvalifikasiya* müddətinin azaldılması üçün *AMADA*-ya, və ya onun üzərində *Nəticələrin emalı* səlahiyyəti olan digər *Antidoping Təşkilatına* müraciət edə bilər. Həmin müraciət *diskvalifikasiya* müddətinin bitməsindən öncə olunmalıdır. Bununla bağlı verilən qərardan 13.2-ci maddəyə əsasən apellyasiya qaydasında şikayət verilə bilər. Hazırki Antidoping Qaydaları antidoping qayda pozuntusunun baş verməsi barədə yekun qərarı verilmiş və *diskvalifikasiya* müddəti bitmiş mübahisələrə tətbiq edilə bilməz.
- 24.7.5** O halda ki, birinci pozuntu üzrə *diskvalifikasiya* müddəti qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl qüvvədə olan qaydalara əsasən müəyyən edilmişsə, hazırki Antidoping Qaydalarının 10.9.1-ci maddəsinə uyğun olaraq ikinci

pozuntu üzrə *diskvalifikasiya* müddətinin qiymətləndirilməsi məqsədləri üçün, qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl baş vermiş birinci antidoping qayda pozuntusunun *diskvalifikasiya* müddətinin qiymətləndirilməsi hazırkı Antidoping Qaydalarının müddəalarına əsasən həyata keçirilməlidir.⁷⁸

24.7.6 *Qadağan edilmiş siyahıdakı maddə və üsullara münasibətdə qadağan edilmiş siyahı və texniki sənədlərə edilən dəyişikliklər, digər hal nəzərdə tutulmadıqda, retroaktiv qaydada tətbiq edilə bilməz. İstisna olaraq, qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsul Qadağan edilmiş siyahıdan çıxarıldığı halda, həmin qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsula görə diskvalifikasiyaya məruz qalmış idmançı və ya digər şəxs maddə və ya üsulun Qadağan edilmiş siyahıdan çıxarılması nəticəsində diskvalifikasiya müddətinin azaldılması üçün AMADA-ya və ya onun üzərində Nəticələrin emalı üzrə səlahiyyətə malik digər Antidoping Təşkilatına müraciət edə bilər.*

⁷⁸ [24.7.5-ci maddəyə şərh: 24.7.5-ci maddədə göstərilən hal, yəni antidoping qayda pozuntusu ilə bağlı yekun qərar qüvvəyə minmə tarixindən öncə qəbul edildiyi və tətbiq edilən diskvalifikasiya müddəti başa çatdığı hal istisna olmaqla, hazırkı Antidoping Qaydaları əvvəlki pozuntulara hüquqi qiymət vermək üçün istifadə edilə bilməz.]

ƏLAVƏ 1 ANLAYIŞLAR⁷⁹

ADAMS (ADAMS): Antidoping İnzibatçılıq və İdarəetmə Sistemi maraqlı tərəflər və ÜADA üçün məlumatların qorunması üzrə qanunvericiliyi və antidoping əməliyyatlarının aparılmasını təmin etmək məqsədilə yaradılmış məlumatların daxil edilməsi, saxlanması, mübadiləsi və hesabat verilməsi üçün veb əsaslı idarəetmə vasitəsidir.

Tətbiq etmək (Administration): Qadağan edilmiş maddənin və ya qadağan edilmiş üsulun digər şəxs tərəfindən istifadəsində və ya istifadə cəhdində iştirak etmək, bunun üçün onu təmin etmək, təchiz etmək, ona nəzarət etmək və ya dəstək göstərmək. Lakin, bu anlayış tibb heyətin həqiqi və qanuni terapevtik və ya digər əsaslandırılmış məqbul hesab edilən məqsədlər üçün atılmış vicdanlı əməllərini (actions of bona fide) və yarışdan kənar müddət testində qadağan edilməyən qadağan edilmiş maddələrlə bağlı əməlləri ehtiva etməməlidir, o halda ki məsələ ümumilikdə qadağan edilmiş maddənin idman göstəricilərinin artırılması məqsədini daşımaması və ya həqiqi və qanuni terapevtik məqsədlər üçün nəzərdə tutulmasını göstərmiş olsun.

Qeyri-əlvərişli Analiz Nəticəsi (Adverse Analytical Finding): ÜADA tərəfindən akkreditə edilmiş laboratoriya və ya ÜADA tərəfindən təsdiq edilmiş laboratoriya tərəfindən Laboratoriyalar üzrə beynəlxalq standartla uyğun olaraq Qadağan edilmiş maddənin və ya onun metabolitlərinin və ya markerlərinin nümunədə mövcudluğunu və ya qadağan edilmiş üsulun istifadəsi sübutunu təsbit edən hesabat.

Qeyri-əlvərişli Pasport Nəticəsi (Adverse Passport Finding): Müvafiq beynəlxalq standartlara uyğun olaraq Qeyri-əlvərişli Pasport Nəticəsi kimi müəyyən edilmiş hesabat.

Ağırlaşdırıcı hallar (Aggravating Circumstances): Standard sanksiyadan artıq Diskvalifikasiya müddətinin tətbiq edilməsinə əsas verən idmançı və ya digər şəxs ilə əlaqəli hallar və ya əməllər. Bu hallara və əməllərə (lakin bunlara məhdudlaşmayan) daxildir: idmançı və ya digər şəxs bir neçə qadağan edilmiş maddələri və ya qadağan edilmiş üsulları istifadə etmiş və ya onlara sahib olmuş, qadağan edilmiş maddəni və ya qadağan edilmiş üsulu bir neçə hallarda istifadə etmiş və ya ona sahib olmuş və ya bir neçə digər antidoping qayda pozuntularını törətmişdir; adi fərd tərəfindən antidoping qayda pozuntusu və ya pozuntuları nəticəsində göstəricilərin artırılması təsirini tətbiq ediləcək diskvalifikasiya müddətindən sonra istifadə etmək ehtimalına malik olması; idmançı və ya digər şəxs antidoping qayda pozuntusunun aşkarlanmasının və ya mühakimə edilməsinin qarşısının alınması üçün aldadıcı və ya maneəvi davranışa əl atmışdır; və ya idmançı və ya digər şəxs nəticələrin emalı zamanı maneəçiliyə əl atmışdır. Şübhələrin olmaması üçün, burada təsvir edilən halların və əməllərin nümunələri müstəsna deyildir və digər belə oxşar hallar və əməllər diskvalifikasiyanın daha uzun müddətə tətbiq edilməsinə əsas verə bilər.

AMAİK (AMAİK): Azərbaycan Milli Antidoping Apellyasiya Komitəsi.

AMADA (AMADA): Azərbaycan Milli Antidoping Agentliyi.

AMAİK (AMAİK): Azərbaycan Milli Antidoping İntizam Komitəsi.

AMATİİK (AMATİİK): Azərbaycan Milli Antidoping Terapevtik İstifadəyə İcazə Komitəsi.

Antidoping fəaliyyəti (Anti-Doping Activities): Antidoping təhsil və məlumatlandırma, test bölüşdürülmə planı, qeydiyyatda alınmış test qrupunun həyata keçirilməsi, idmançının bioloji pasportlarının idarə edilməsi, testin həyata keçirilməsi, nümunələrin analizinin təşkili, məlumat toplanması və araşdırmaların aparılması, Tİİ müraciətlərinin idarə edilməsi, nəticələrin emalı, tətbiq edilmiş sanksiyalara uyğunluğun təmin olunması üzrə tədbirlərin görülməsi və monitorinq və Məcəllə və I və ya beynəlxalq standartlarda nəzərdə tutulmuş qaydada antidoping təşkilatı və ya onun adından çıxış edən təşkilatın antidopinglə bağlı digər fəaliyyəti.

Antidoping Təşkilatı (Anti-Doping Organization): ÜADA və ya doping nəzarəti prosesinin hər hansı hissəsinin başlanması, yerinə yetirilməsi və ya təmin edilməsi üçün qaydaların qəbul edilməsi üzrə

⁷⁹ [Anlayışlara şərh: Anlayışları verilən terminlərə onların tək və cəm formaları, eləcə də digər nitq hissələri kimi istifadə olunan terminlər aiddir.]

cavabdehlik daşıyan *Məcəlləyə imza təşkilatı*. Bura, məsələn, Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi, Beynəlxalq Paralimpiya Komitəsi, *tədbirlərində testi* həyata keçirən digər *Əsas Tədbir Təşkilatçısı*, Beynəlxalq Federasiyalar və *Milli Antidoping Təşkilatları*.

İdmançı (Athlete): Beynəlxalq səviyyədə (hər bir Beynəlxalq Federasiya tərəfindən nəzərdə tutulmuş qaydada) və ya milli səviyyədə (hər bir *Milli Antidoping Təşkilatı* tərəfindən nəzərdə tutulmuş qaydada) idmanda yarışan hər hansı şəxs. *Anitdoping Təşkilatı* nə *beynəlxalq səviyyəli idmançı*, nə də *milli səviyyəli idmançı* hesab edilməyən *idmançıya* Antidoping Qaydalarını tətbiq etmək və onu "idmançı" kateqoriyasına aid etmək ixtiyarındadır. Nə *beynəlxalq səviyyəli idmançı*, nə də *milli səviyyəli idmançı* hesab edilməyən *idmançılarla* bağlı *Anitdoping Təşkilatı* növbəti qərarları qəbul edə bilər: məhdud *testin edilməsi* və ya heç bir *testin edilməməsi*, *nümunələrin qadağan edilmiş maddələrin* natamam siyahısı üçün analiz edilməsi, məkan məlumatının məhdud qaydada tələb edilməsi və ya tamamilə tələb edilməməsi, və ya *Tİİ*-lərin əvvəlcədən tələb edilməməsi. Lakin, *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən *test* edilən və beynəlxalq və ya milli səviyyədə aşağı səviyyədə yarışan hər hansı *idmançı* tərəfindən 2.1-ci, 2.3-cü və 2.5-ci maddələri ilə müəyyən edilmiş anitdoping qayda pozuntusu törədildikdə, *Məcəllədə* müəyyən edilmiş *sanksiyalar* tətbiq edilməlidir. 2.8-ci və 2.9-cu maddələrinin və antidoping məlumatlandırılma və *təhsil* məqsədləri üçün *Məcəlləni* qəbul edən hər hansı *Məcəlləyə imza təşkilatının*, dövlətin və ya digər idman təşkilatının səlahiyyətinə aid edilən idmanda iştirak edən hər hansı şəxs *idmançı* hesab edilir.⁸⁰

İdmançının Bioloji Pasportu (Athlete Biological Passport): *Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standart* və *Laboratoriyalar üzrə beynəlxalq standart* uyğun olaraq məlumatların toplanması və cəmləşdirilməsi üçün proqram və üsullar.

İdmançının köməkçi heyəti (Athlete Support Personnel): idman yarışında iştirak edən və ya ona hazırlaşan *idmançı* ilə işləyən, onu müalicə edən və ya ona kömək edən hər hansı məşqçi, təlimçi, menecer, agent, komanda üzvü, vəzifəli şəxs, tibb işçisi, valideyn və ya hər hansı digər şəxs.

Cəhd (Attempt): Antidoping qayda pozuntusunun törədilməsi ilə başa çatması planlaşdırılan davranışda əhəmiyyətli addım təşkil edən məqsədlə davranış. Lakin, həmin *cəhd*ə əlaqəsi olmayan üçün şəxs tərəfindən həmin *cəhdin* aşkarlanmasından əvvəl həmin şəxs *cəhddən* imtina edərsə, bu zaman yalnız pozuntunun törədilməsinə *cəhd* antidoping qayda pozuntusu hesab edilməməlidir.

Atipik Nəticə (Atypical Finding): *ÜADA* tərəfindən akkreditə edilmiş laboratoriya və ya *ÜADA* tərəfindən təsdiq edilmiş laboratoriya tərəfindən *Laboratoriyalar üzrə beynəlxalq standart* və ya əlaqəli *texniki sənədə* uyğun olaraq *Qeyri-əlvərişli Analiz Nəticəsinin* müəyyən edilməsinə əvvəl təhqiqatın aparılmasını tələb edən hesabat.

Atipik Pasport Nəticəsi (Atypical Passport Finding): Müvafiq *beynəlxalq standartlara* uyğun olaraq *Atipik Pasport Nəticəsi* kimi müəyyən edilmiş hesabat.

İAM (CAS): İdman Arbitraj Məhkəməsi.

Məcəllə (Code): Ümumdünya Antidoping Məcəlləsi.

Yarış (Competition): Tək yarış, qarşılaşma, oyun və ya tək idman müsabiqəsi. Məsələn, basketbol oyunu və ya Olimpiya oyunlarında atletika üzrə 100 metr məsafədə yarışın finalı. Mükafatların gündəlik və ya digər aralıq əsasda təltif edildiyi çoxmərhləli yarışlar digər idman müsabiqələrində yarış və *tədbir* arasında fərq müvafiq Beynəlxalq Federasiyanın qaydaları ilə müəyyən edilir.

Anitdoping Qayda Pozuntularına görə sanksiyalar ("sanksiyalar") (Consequences of Anti-Doping Rule Violations ("Consequences")): *İdmançı* və ya digər şəxs tərəfindən antidoping qaydasının pozulması növbəti bir və ya bir neçəsi ilə nəticələnə bilər: (a) *Nəticələrin ləğvi* – medalların, xalların

⁸⁰ [İdmançıya şərh: İdmanla məşğul olan şəxslər aşağıdakı beş (5) kateqoriyadan birinə aid ola bilər: 1) beynəlxalq səviyyəli idmançı, 2) milli səviyyəli idmançı, 3) beynəlxalq və ya milli səviyyəli idmançı olmayan, lakin Beynəlxalq Federasiya və ya Milli Antidoping Təşkilatı üzərində öz səlahiyyətini həyata keçirməyi seçdiyi şəxs, 4) Bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan şəxs, və 5) lakin Beynəlxalq Federasiya və ya Milli Antidoping Təşkilatı üzərində öz səlahiyyətini həyata keçirməyi seçmədiyi şəxs. Bütün beynəlxalq və milli səviyyəli idmançılar milli və beynəlxalq səviyyəli idmanın dəqiq anlayışının Milli Antidoping Təşkilatlarının və Beynəlxalq Federasiyaların antidoping qaydalarında göstərilməklə *Məcəllənin antidoping qaydalarına*.]

və mükafatların geri qaytarılması daxil olmaqla, *sanksiyalarla* nəticələnəcək *idmançının* müvafiq *yarışda* və ya *tədbirdə* əldə etdiyi nəticələri etibarsız hesab edilir; (b) *Diskvalifikasiya* – 10.14-cü maddədə nəzərdə tutulmuş qaydada *idmançı* və ya digər şəxs tərəfindən törədilən antidoping qayda pozuntusuna görə müəyyən müddətə hər hansı *yarışda* iştirak etmək və ya digər fəaliyyətlə məşğul olmaq və ya maliyyələşdirilmək qadağan edilir; (c) *Şərti kənarlaşdırılma* – 8-ci maddədə nəzərdə tutulmuş qaydada keçirilən dinləmə zamanı yekun qərarın verilməsinədək *idmançı* və ya digər şəxsin müvəqqəti hər hansı *yarışda* iştirak etməsi və ya fəaliyyətlə məşğul olmaq qadağan edilir; (d) *Maliyyə sanksiyası* – antidoping qayda pozuntusuna görə maliyyə sanksiyasının tətbiq edilməsi və ya antidoping qayda pozuntusu ilə əlaqədar çəkilmiş xərclərin ödənilməsi; və (e) *İctimaiyyətə açıqlama* – geniş ictimaiyyətə və ya 14-cü maddəyə əsasən əvvəlcədən bildiriş almaq hüququ olan şəxslərdən başqa digər şəxslərə məlumatın paylaşılması və ya yayılması. *Komanda idman növlərində* komandalar 11-ci maddəyə əsasən *sanksiyaya* məruz qala bilərlər.

Kontaminasiyaya uğramış məhsul (Contaminated Product): Üzərində qeyd edilməyən və ya ağlabatan internet axtarış vasitəsilə aşkarlanmayan tərkibində *qadağan edilmiş maddə* olan məhsul.

Qərar limiti (Decision Limit): *Nümunədə* aşağı həddi olan maddələr üçün nəticə dəyəri. Bu dəyərdən yuxarı Laboratoriyalar üzrə *beynəlxalq standartda* müəyyən edilmiş qaydada *Qeyr-əlverişli Analiz Nəticəsi* hesabı verilir.

Səlahiyyətləndirilmiş Üçüncü Şəxs (Delegated Third Party): *AMADA* üçün *nümunə* toplanmasını və ya digər *doping nəzarəti* xidmətlərini və ya antidoping *təhsil* proqramlarını həyata keçirən üçüncü şəxslər və ya *Antidoping Təşkilatları*, və ya *AMADA* üçün *doping nəzarəti* xidmətlərini həyata keçirən müstəqil subpodratçılar kimi çıxış edən fərdlər (məsələn *AMADA*-nın işçisi olmaya *doping nəzarəti* inspektorları və ya şaperonları) daxil olmaqla, *AMADA* tərəfindən *doping nəzarəti* və ya antidoping *təhsil* proqramlarının hər hansı hissəsi həvalə edilmiş hər hansı şəxs.

Nəticələrin ləğvi (Disqualification): Yuxarıda qeyd edilmiş *Antidoping Qayda Pozuntularına* görə *sanksiyalarla* tənizmlənir.

Doping nəzarəti (Doping Control): *testin edilməsi*, təhqiqatlar, məkan məlumatları, *Til-lər*, *nümunələrin* toplanması və onlarla davranışı, laboratoriya tədqiqatları, *nəticələrin emalı*, və 10.14-cü maddə ilə nəzərdə tutulmuş pozuntularla bağlı (*şərti kənarlaşdırılma* və ya *diskvalifikasiya* zamanı status) aparılan təhqiqatlar və ya dinləmələr daxil olmaqla, lakin bunlarla məhdudlaşdırılmayan testin bölüşdürülməsinin planlaşdırılmasından apellyasiya şikayətləri və *sanksiyaların* icrasınadək daxil olan bütün addım və proseslər.

Təhsil (Education): İdman ruhunun qorunması və inkişaf etdirilməsi və qəsdli və bilaixtiyari dopingin qarşısının alınması məqsədilə dəyərlərə və davranışlara yiyələnmək üçün öyrənmə prosesi.

Tədbir (Event): Bir qurumun hakimiyyəti altında həyata keçirilmiş bir sıra fərdi *yarışlar* (məsələn, Olimpiya Oyunları, Beynəlxalq Federasiyanın Dünya Çempionatları və ya Pan-Amerika Oyunları).

Tədbir müddəti (Event Period): *Tədbirin* hakim qurumu tərəfindən müəyyən edilmiş *tədbirin* başlanması və bitməsi arasındakı vaxt.

Tədbir yerləri (Event Venues): *Tədbirin* hakim qurumu tərəfindən təyin edilmiş yerlər.

Təqsir (Fault): *Təqsir* müəyyən vəziyyətə müvafiq olaraq öhdəliyin pozulması və ya hər hansı ehtiyatsız davranış deməkdir. *İdmançı* və ya digər şəxsin *təqsirinin* dərəcəsinin qiymətləndirilməsində nəzərə alınmalı amillərə məsələn, *idmançı* və ya digər şəxsin təcrübəsi, *idmançı* və ya digər şəxsin *qorunan* şəxs olub-olmaması, zədə kimi xüsusi hallar, *idmançı* tərəfindən risk dərəcəsinin anlaması və *idmançı* tərəfindən risk dərəcəsinin anlaması ilə əlaqədar *idmançının* göstərdiyi ehtiyat və təhqiqat səviyyəsi daxildir. *İdmançı* və ya digər şəxsin *təqsirinin* dərəcəsinin qiymətləndirilməsində nəzərə alınan hallar xüsusi və əhəmiyyətli olmalıdır ki, *idmançı* və ya digər şəxs tərəfindən gözlənilən davranış standartından yayınma izah edilə bilsin. Belə ki, məsələn, *idmançı diskvalifikasiya* müddətində xeyli həcmdə pul qazanmaq imkanını itirəcəyi faktı, və ya *idmançının* karyerasında və ya idman təqvimində qısa vaxtın qalması faktı 10.6.1-ci və ya 10.6.2-

ci maddələrə uyğun olaraq *diskvalifikasiya* müddətinin azaldılmasında nəzərə alınmalı əhəmiyyətli amillərin arasında deyil.⁸¹

Maliyyə sanksiyaları (Financial Consequences): Yuxarıda qeyd edilmiş *Antiopding Qayda Pozuntularına* görə *sanksiyalarla* tənizmlənir.

Yarış müddəti (In-Competition): *İdmançının* iştirak edəcəyi *yarışdan* əvvəlki bir gün saat 23:59-dan başlayan və *yarışın* və *həmin yarışla* əlaqədar *nümunə* toplanması prosesinin bitdiyi ana qədər olan müddət. Lakin, müəyyən idman növləri üçün alternativ anlayış *ÜADA* tərəfindən təsdiq edilə bilər, o halda ki, *Beynəlxalq Federasiya* fərqli anlayışın onun idman növünə tətbi edilməsi zərurətini əsaslandırır. *ÜADA* tərəfindən təsdiq edildikdən sonra alternativ anlayış *həmin idman növü* üzrə *Əsas Tədbir Təşkilatçısı* tərəfindən riayət edilməlidir.⁸²

Müstəqil Müşahidəçi Proqramı (Independent Observer Program): *ÜADA*-nın uyğunluq üzrə monitorinq proqramı çərçivəsində *ÜADA*-nın nəzarəti altında fəaliyyət göstərən müəyyən *tədbirlər* zamanı və ya *tədbirlərdən* əvvəl *doping nəzarəti* prosesini müşahidə edən və məsləhət verən, habelə müşahidələri əsasında hesabat verən müşahidəçilər və / və ya auditorlar qrupu.

Fərdi idman növü (Individual Sport): *Komanda idman növü* olmayan hər hansı idman növü.

Diskvalifikasiya (Ineligibility): Yuxarıda qeyd edilmiş *Antiopding Qayda Pozuntularına* görə *sanksiyalarla* tənizmlənir.

İnstitusional müstəqillik (Institutional Independence): *Apellyasiya* üzrə dinləmə qrupları *nəticələrin emalı* üzrə səlahiyyətli *Antidoping Təşkilatından* institusional cəhətdən tam müstəqil olmalıdırlar. Onlar heç bir halda *nəticələrin emalı* üzrə səlahiyyətli *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən idarə edilməməli, onunla əlaqəli olmamalı və onun səlahiyyətinə aid edilməməlidir.

Beynəlxalq tədbir (International Event): *Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin*, *Beynəlxalq Paralimpiya Komitəsinin*, *Beynəlxalq Federasiyanın*, *Əsas Tədbir Təşkilatçısının* və ya digər beynəlxalq idman təşkilatının hakim olduğu və ya texniki rəsmiləri təyin etdiyi *tədbir* və ya *yarış*.

Beynəlxalq səviyyəli idmançı (International-Level Athlete): *Test etmə* və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standart*ə uyğun olaraq hər bir *Beynəlxalq Federasiya* tərəfindən müəyyən edilən beynəlxalq səviyyədə idmanda yarışan *idmançı*.⁸³

Beynəlxalq standart (International Standard): *ÜADA* tərəfindən Məcəllənin dəstəklənməsi üçün qəbul edilmiş standart. *Beynəlxalq standart*ə (digər alternativ standartə, təcrübəyə və ya prosedura riayətin əksi olaraq) riayət *beynəlxalq standart* tərəfindən müəyyən edilmiş prosedurların lazımı qaydada icra edilməsini hesab etmək üçün yetərlidir. *Beynəlxalq standartlar*, onların əsasında dərc edilən hər hansı *texniki sənədləri* daxil etməlidir.

⁸¹ [Təqsirə şərh: *İdmançının* təqsir dərəcəsinin qiymətləndirilmə meyarı, təqsirin nəzərdən keçiriləcəyi böyün maddələrdə eynidir. Buna baxmayaraq, 10.6.2-ci maddə altında sanksiyanın azaldılmasına, təqsirin dərəcəsinin qiymətləndirilməsi zamanı *idmançı* və ya digər əlaqəli şəxsin *Qeyri-əhəmiyyətli təqsir* və ya *səhlənkərliyə* yol verməsi ilə bağlı nəticəyə gəlindiyi istisna olmaqla, icazə verilmir.]

⁸² [Yarış müddətinə şərh: "Yarış müddətində"nin hamı tərəfindən vahid anlayışının qəbul edilməsi bütün idman növləri üzrə çıxış edən idmançılar arasında daha çox uyğunlaşmanı, harmonizasiyanı təmin edir, yarış müddətində testin edilməsi ilə bağlı məqbul zaman çərçivəsi ilə bağlı idmançılar arasında çəşqinliyi, anlaşılmazlığı azaldır və ya aradan qaldırır, yarışlar arasında tədbir çərçivəsində qəsdən törədilməyən *Qeyri-əlverişli Analiz Nəticələrinin* qarşısını alır və yarışdan kənar müddətdə qadağan edilmiş maddələrdən yarış müddətində idman göstəricilərinin yaxşılaşdırılması üçün istifadəsinin qarşısını almağa kömək edir.]

⁸³ [Beynəlxalq səviyyəli idmançıya şərh: *Test etmə* və təhqiqatlar üzrə beynəlxalq standartə uyğun olaraq, *Beynəlxalq Federasiya* beynəlxalq səviyyəli idmançıları təsnifləşdirmək üçün istifadə edəcəyi meyarları müəyyən etməkdə sərbəstdir, məsələn, sıralamaya görə, xüsusi beynəlxalq tədbirlərdə iştiraka görə, verilən lisenziyaya görə və s. Lakin, idmançıların nə zaman beynəlxalq səviyyəli idmançı kimi təsnif olunacaqlarını qısa zaman ərzində və asanlıqla müəyyənləşdirmələri üçün *Beynəlxalq Federasiya* meyarları aydın və dəqiq formada dərc etməlidir. Məsələn, əgər meyarlara müəyyən beynəlxalq tədbirlərdə iştirak daxildirsə, *Beynəlxalq Federasiya* *həmin beynəlxalq tədbirlərin siyahısını* dərc etməlidir.]

Əsas Tədbir Təşkilatçısı (Major Event Organizations): Hər hansı kontinental, regional və ya digər beynəlxalq tədbir üçün hakim qurum kimi fəaliyyət göstərən *Milli Olimpiya Komitələrinin* kontinental assosiasiyaları və digər beynəlxalq çoxidman təşkilatları.

Milli əhəmiyyətli yarış (Major National Event): Milli yığma komandanın formalaşmasına və ya beynəlxalq tədbirlərdə idmançıların iştirakına təsir göstərən və ya dövlət tərəfindən təşil edilən və ya maliyyələşdirilən hər hansı yarış.

Marker (Marker): Qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsulun istifadəsini göstərən birləşmə, birləşmələr qrupu və ya bioloji paramter və ya paramterlər.

Metabolit (Metabolite): Biotransformasiya prosesi nəticəsində istehsal olunmuş hər hansı maddə.

Minimal hesabat dərəcəsi (Minimum Reporting Level): Qadağan edilmiş maddənin və ya onun metabolitinin və ya metabolitlərinin və ya markerinin və ya markerlərinin nümunədə gözlənilən həddi. Bu həddən aşağı ÜADA tərəfindən akkreditə edilmiş laboratoriyalar nümunənin Qeyri-əlvərişli Analiz Nəticəsi kimi hesabat verməməlidir.

Azyaşlı (Minor): 18 yaşına çatmamış fiziki şəxs.

Milli Antidoping Təşkilatı (National Anti-Doping Organization): Hər ölkə tərəfindən milli səviyyədə Antidoping Qaydalarının qəbulu və həyata keçirilməsi, nümunələrin toplanmasının idarə edilməsi, test nəticələrinin idarə edilməsi və nəticələrin emalının həyata keçirilməsi üçün əsas səlahiyyət verilmiş və məsuliyyət daşıyan qurum və ya qurumlar. Bu təyinat müvafiq səlahiyyətli dövlət qurumu və ya qurumları tərəfindən edilməmişdirsə, həmin qurum ölkənin Milli Olimpiya Komitəsi və ya onun təyin etdiyi qurum olmalıdır. Azərbaycanda Milli Antidoping Təşkilatı AMADA-dır.

Milli tədbir (National Event): Beynəlxalq tədbir olmayan beynəlxalq və ya milli səviyyəli idmançıları daxil edən idman tədbiri və ya yarış.

Milli Federasiya (National Federation): “Bədən tərbiyyəsi və idman haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən respublika idman federasiyası kimi müəyyən edilən, üzvlük əsasında yaradılan, dövlət akkreditasiyasından keçən, məqsədi ölkə miqyasında bir və ya bir neçə idman növünün inkişaf etdirilməsi, həmçinin respublika və ya beynəlxalq miqyaslı idman yarışlarının keçirilməsi, milli yığma komandaların formalaşdırılması, beynəlxalq yarışlara hazırlanması və iştirakı olan idman növü (növləri) üzrə ictimai birlik.

Milli səviyyəli idmançı (National-Level Athlete): Test etmə və təhqiqatlar üzrə beynəlxalq standartda uyğun olaraq hər bir Milli Antidoping Təşkilatı tərəfindən müəyyən edilən milli səviyyədə idmanda yarışan idmançı. Azərbaycanda milli səviyyəli idmançı bu Antidoping Qaydalarının giriş hissəsində müəyyən edilir (“Antidoping Qaydalarının əhatə dairəsi” bölməsi).

Milli Olimpiya Komitəsi (National Olympic Committee): Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi tərəfindən tanınan tışkilat. Milli Olimpiya Komitəsi anlayışına, həmçinin, bəzi ölkələrdə Milli İdman Konfederasiyasının antidoping sahəsində Milli Olimpiya Komitəsinin adından öhdəlikləri yerinə yetirən Milli İdman Konfederasiyası daxildir. Azərbaycanda Milli Olimpiya Komitəsi Azərbaycan Respublikasının Milli Olimpiya Komitəsidir.

Təqsirin və ya səhlənkarlığın olmaması (No Fault or Negligence): İdmançı və ya digər şəxs tərəfindən qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsul istifadə etdiyindən və ya ona tətbiq edilməsindən və ya antidoping qayda pozuntusunu törətməsindən bilmədiyini və ya şübhə etmədiyini və bütün ehtiyat tədbirlərinin görülməsinə baxmayaraq ağılabatan qaydada bilməyəcəyini və ya şübhə etməyəcəyini sübut etməsi. Qorunan şəxs və ya bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan şəxslə əlaqədar olan hallar istisna olmaqla, idmançı 2.1-ci maddənin hər hansı pozuntusu üçün qadağan edilmiş maddənin onun bədəninə necə daxil olmasını izah etməlidir.

Qeyri-əhəmiyyətli təqsir və ya səhlənkarlıq (No Significant Fault or Negligence): İdmançı və ya digər şəxs tərəfindən, onun hər hansı təqsirinin və ya səhlənkarlığının, həmin təqsir və ya səhlənkarlıq hallarını bütövlükdə nəzərdən keçirəndən və təqsir və ya səhlənkarlığın olmaması üçün meyarları nəzərə alandan sonra, antidoping qayda pozuntusuna nisbətə qeyri-əhəmiyyətli olmasının sübut

etməsi. *Qorunan şəxs və ya bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan şəxslə* əlaqədar olan hallar istisna olmaqla, *idmançı 2.1-ci maddənin* hər hansı pozuntusu üçün *qadağan edilmiş maddənin* onun bədəninə necə daxil olmasını izah etməlidir.

Əməliyyat müstəqilliyi (Operational Independence): Bu o deməkdir ki, (1) *nəticələrin emalı* üzrə səlahiyyətli *Antidoping Təşkilatının* və ya onunla əlaqəli təşkilatlarının (məsələn üzvü olan federasiya və ya konfederasiya) şura üzvləri, işçiləri, komissiya üzvləri, müşavirləri və rəsmiləri, həmçinin, mübahisə üzrə təhqiqat və ya iş üzrə mühakimədən əvvəl həyata keçirilən proseslərdə iştirak edən hər hansı şəxs həmin *nəticələrin emalı* üzrə səlahiyyətli *Antidoping Təşkilatının* dinləmə qrupunun üzvü və / və ya katibi (o şərtlə ki, bu cür katibin səlahiyyətlərinə mübahisə üzrə müşavirə prosesində və / və ya bununla əlaqədar hər hansı bir qərarın hazırlanmasında iştirak etmək daxildir) təyin edilə bilməz və (2) dinləmə qrupunun dinləmə keçirməsi və qərar qəbul edilməsi prosesinə *Antidoping Təşkilatı* və ya digər üçüncü şəxs tərəfindən müdaxilə edilməməlidir. Məqsəd odur ki, dinləmə qrupunun üzvləri və ya dinləmə qrupun tərəfindən qərar verilməsində iştirak edən fərdlər təhqiqatda və ya işin başlanması üzrə qərarlarda iştirak etməsin.

Yarışdan kənar müddət (Out-of-Competition): *Yarış müddəti* olmayan hər hansı müddət.

İştirakçı (Participant): Hər hansı *idmançı* və ya *idmançının köməkçi heyətinin* üzvü.

Şəxs (Person): Fiziki şəxs və ya təşkilat və ya digər qurum.

Sahiblik (Possession): Faktiki, fiziki *sahiblik* və ya dolayı *sahiblik* (*şəxsin qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsul* üzərində müstəsna nəzarət imkanı olduğu, yaxud onun *qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsul* və ya həmin maddə və üsulun yerləşdiyi yerlər üzərində müstəsna nəzarət imkanını əldə etmək niyyəti olduğu hallarda baş verir); lakin *şəxsin qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsul* və ya həmin maddə və üsulun yerləşdiyi yerlər üzərində müstəsna nəzarət imkanı yoxdursa, dolayı *sahiblik* faktı yalnız o zaman baş verir ki, həmin *şəxsin qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsulun* mövcudluğu barədə məlumatı olsun və o, onun üzərində nəzarət imkanını əldə etmək niyyətində olsun. *Qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsula* malik *şəxsin* antidoping qayda pozuntusu törətməsi barədə hər hansı bildirişin alınmasından əvvəl *qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsuldan* heç zaman istifadə etmək niyyətində olmadığını göstərmək üçün müəyyən tədbir görməsi və *sahiblikdən* imtina etdiyini açıq şəkildə *Antidoping Təşkilatına* elan etməsi hallarında yalnız *sahiblik* əsasında antidoping qayda pozuntusunun törədilməsi müəyyən edilə bilinməz. Bu anlayışdakı hər hansı şərtlərə baxmayaraq, *qadağan edilmiş maddə və ya qadağan edilmiş üsulun* (elektron və ya digər vasitə daxil olmaqla) satın alınmasını etmiş şəxs tərəfindən *sahiblik* hesab edilir.⁸⁴

Prioritetləşdirilmiş idman növləri (Priority Sports): Antidoping məqsədləri üçün əhəmiyyətli hesab edilən və AMADA-nın veb saytında yerləşdirilən idman növləri.

Qadağan edilmiş siyahı (Prohibited List): *Qadağan edilmiş maddələri və qadağan edilmiş üsulları* təsvir edən siyahı.

Qadağan edilmiş üsul (Prohibited Method): *Qadağan edilmiş siyahı* ilə müəyyən edilən hər hansı üsul.

Qadağan edilmiş maddə (Prohibited Substance): *Qadağan edilmiş siyahı* ilə müəyyən edilə hər hansı maddə və ya maddələr sinfi.

⁸⁴ [Sahibliyə şərh: Bu anlayışa görə idmançının avtonəqliyyat vasitəsində aşkar edilmiş anabolik steroidlər, idmançının, avtonəqliyyat vasitəsinin digər şəxs tərəfindən istifadəsi faktı müəyyən etmədiyi təqdirdə, pozuntuya gətirib çıxaracaq; digər şəxs tərəfindən avtonəqliyyat vasitəsindən istifadə müəyyən olunduqda Antidoping Təşkilatı idmançının avtonəqliyyat vasitəsi üzərində müstəsna nəzarətə malik olmadığı halda belə, anabolik steroidlər haqqında xəbərdar olması və onlar üzərində nəzarəti əldə etmək niyyətinin olmasını müəyyən etməlidir. Eynilə, idmançı və həyat yoldaşının birmə istifadəsində olan ilk tibbi yardım dəstində tapılan anabolik steroidlər ilə bağlı Antidoping Təşkilatı müəyyən etməlidir ki, idmançı həmin tibbi yardım dəstində anabolik steroidlərin olması haqqında məlumatlı idi və onlar üzərində nəzarəti həyata keçirmək niyyəti var idi. Qadağan edilmiş maddəni satın alma aktı hətta misal üçün, həmin maddə gəlib çıxmadaqda və ya digər şəxs tərəfindən qəbul edildikdə və ya üçüncü şəxsin ünvanına göndərildikdə belə sahiblik təşkil edir.]

Qorunan şəxs (Protected Person): Antidoping qayda pozuntusu zamanı (i) 16 yaşına çatmamış, (ii) 18 yaşına çatmamış, hər hansı Qeydiyyatda alınmış Test Qrupuna daxil olmayan və heç vaxt beynəlxalq tədbirdə açıq kateqoriyada yarışmayan və ya (iii) yaş səbəbindən savayı müvafiq yerli qanunvericiliyə əsasən hüquqi qabiliyyəti məhdud olan idmançı və ya digər fiziki şəxs.⁸⁵

Şerti dinləmə (Provisional Hearing): 7.4.3-cü maddənin məqsədləri üçün, idmançıya bildiriş etməklə yazılı və ya şifahi formada dinlənmək imkanı verən 8-ci maddəyə əsasən dinləmədən əvvəl baş verən sürətləndirilmiş qısaldılmış dinləmə.⁸⁶

Şerti kənarlaşdırılma (Provisional Suspension): Yuxarıda qeyd edilmiş Antiopding Qayda Pozuntularına görə sanksiyalarla tənizmlənir.

İctimaiyyətə açıqlama (Publicly Disclose): Yuxarıda qeyd edilmiş Antiopding Qayda Pozuntularına görə sanksiyalarla tənizmlənir.

Bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan şəxs (Recreational Athlete): Azərbaycanda bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan şəxs bu Antidoping Qaydalarının giriş hissəsində müəyyən edilir ("Antidoping Qaydalarının əhatə dairəsi" bölməsi).

Regional Antidoping Təşkilatı (Regional Anti-Doping Organization): Üzv ölkələri tərəfindən milli antidoping proqramlarının həvalə edilmiş sahələrini koordinasiya və idarə etmək üçün təyin etdikləri regional qurum. Bu sahələrə antidoping qaydalarının qəbul və tətbiq edilməsi, nümunələrin toplanmasının planlaşdırılması, nəticələrin idarə edilməsi, Tİİ-lərin yenidən baxılması, dinləmələrin keçirilməsi və regional səviyyədə təhsil proqramlarının həyata keçirilməsi daxil edilə bilər.

Qeydiyyatda alınmış Test Qrupu (Registered Testing Pool): Məcəllənin 5.5-ci maddəsi və Test etmə və təhqiqatlar üzrə beynəlxalq standartla müəyyən edilmiş qaydada məkan məlumatının təqdim edilməsi tələb edilən və Beynəlxalq Federasiyanın və ya Milli Antidoping Təşkilatının testin bölüşdürülməsinin planlaşdırılmasının bir hissəsi olaraq Beynəlxalq Federasiyalar tərəfindən beynəlxalq səviyyədə və Milli Antidoping Təşkilatları tərəfindən milli səviyyədə ayrıca müəyyən edilmiş yarış müddətində və yarışdan kənar müddətdə yönləndirilmiş testə məruz qalan yüksək səviyyəli idmançılar qrupu. Azərbaycanda AMADA-nın Qeydiyyatda alınmış Test Qrupu bu Antidoping Qaydalarının 5.5-ci maddəsi ilə müəyyən edilir.

Nəticələrin emalı (Results Management): Nəticələrin emalı üzrə beynəlxalq standartın 5-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş bildirişlə, və ya digər hallarda (məsələn, Atipik Nəticə, İdmançının Bioloji Pasportu, məkan məlumatı pozuntusu) Nəticələrin emalı üzrə beynəlxalq standartın 5-ci maddəsi ilə xüsusilə nəzərdə tutulmuş qaydada bildiriş qabağı həyata keçirilən addımlarla, sanksiya təklifi, birinci və ya apellyasiya instansiyalarında (apellyasiya qaydasında şikayət verilmişsə) dinləmə prosesi daxil olmaqla, məsələ üzrə yekun qərarın verilməsi arasındakı proses.

Nümunə (Sample or Specimen): Doping nəzarəti məqsədləri üçün toplanmış hər hansı bioloji material.⁸⁷

Məcəlləyə imza təşkilatları (Signatories): Məcəllənin 23-cü maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada Məcəlləni qəbul edən və Məcəlləni tətbiq etməyə razılıq verən qurumlar.

⁸⁵ [Qorunan şəxsə şərh: Məcəllə, müəyyən bir yaşdan və ya əqli qabiliyyətdən aşağı idmançının və ya digər bir şəxsin Məcəllə ilə qadağan olunan davranışları anlamaq və qiymətləndirmək üçün əqli qabiliyyətə sahib ola bilməyəcəyini əsas götürərək, müəyyən hallarda qorunan şəxslərə digər idmançılardan və ya şəxslərdən fərqli yanaşır. Buraya, misal üçün, əqli xəstəliyinə görə fəaliyyət qabiliyyətinin olmaması rəsmi sənədləşdirilmiş paralimpiya idmançısı aiddir. "Açıq kateqoriya" termini gənclər və ya yaş qrupları kateqoriyalar üzrə yarışları istisna etməyi nəzərdə tutur.]

⁸⁶ [Şerti dinləməyə şərh: Şerti dinləmə isadəce olaraq şin bütün hallarının nəzərdən keçirilməsini ehtiva etməyən ilkin icraatdır. Şerti dinləmədən sonra idmançı işinin mahiyyəti üzrə tam dinləmə keçirilməsi hüququna malikdir. Bunun əksi olaraq, 7.4.3-cü maddədə istifadə edildiyi kimi "sürətləndirilmiş dinləmə" tezlaşdirilmiş vaxt cədvəlinə uyğun olaraq işin mahiyyəti üzrə aparılan tam dinləmədir.]

⁸⁷ [Nümunəyə şərh: Bəzən qan nümunələrinin toplanmasının müəyyən dini və ya mədəni qrupların prinsiplərini pozduğu iddia edilir. Müəyyən edilmişdir ki, belə iddialara heç bir əsas yoxdur.]

Xüsusi üsul (Specified Method): 4.2.2-ci maddə ilə tənzimlənir.

Xüsusi maddə (Specified Substance): 4.2.2-ci maddə ilə tənzimlənir.

İdman subyektləri (Sporting Bodies): Milli Federasiyalar, idmançılar, idmançıların köməkçi heyəti və ya "Bədən tərbiyyəsi və idman haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun ilə müəyyən edilən digər hüquqi və fiziki şəxslər daxil olmaqla (lakin bununla məhdudlaşmayan), bədən tərbiyyəsi və idman sahəsində fəaliyyət göstərən təşkilatlar, idman klubları, bədən tərbiyyəsi və idman sahəsində fəaliyyət göstərən elm və təhsil müəssisələri, *Milli Olimpiya Komitəsi*, Paralimpiya Komitəsi və digər bədən tərbiyyəsi və idman sahəsində mütəxəssislər.

Ciddi məsuliyyət (Strict Liability): 2.1-ci və 2.2-ci maddələrin məqsədləri üçün *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən antidoping qayda pozuntusunun müəyyən edilməsi məqsədilə *idmançı* tərəfindən qəsdin, *təqsirin*, *səhlənkarlığın*, və ya bilərəkdən *istifadənin* nümayiş etdirilməsinin vacib olmaması qaydasıdır.

Asılılıq yaradan maddə (Substance of Abuse): 4.2.3-cü maddə ilə tənzimlənir.

Əhəmiyyətli Yardım (Substantial Assistance): 10.7.1-ci maddənin məqsədləri üçün *Əhəmiyyətli Yardım* edən şəxs: (1) yazılı imzalanmış bəyanat və ya qeydə alınan müsahibə vasitəsilə antidoping qayda pozuntuları və ya 10.7.1.1-ci maddə ilə müəyyən edilmiş digər icraat barədə məlumatları tam açıqlamalıdır, və (2) məsələn, dinləmə zamanı *Antidoping Təşkilatı* və ya dinləmə qrupu tərəfindən tələb edildikdə ifadənin verilməsi daxil olmaqla, həmin məlumatlara dair hər hansı işin və ya məsələnin təhqiqatı və mühakiməsi ilə tam əməkdaşlıq etməlidir. Əlavə olaraq, təqdim edilmiş məlumatlar etibarlı olmalıdır və başlanmış iş və ya icraatın əhəmiyyətli hissəsini ehtiva etməlidir. O halda ki, iş və ya icraat başlanmamışdır, təqdim edilmiş məlumatlar işin və ya icraatın başlanmasına kifayət edəcək əsas təşkil etməlidir.

Saxtalaşdırma (Tampering): Qadağan edilmiş üsulun anlayışına daxil olmayan *doping nəzarəti* prosesinin həyata keçirilməsinə maneə törətmək məqsədilə qəsdən davarnış. *Saxtalaşdırma* anlayışına (lakin bununla məhdudlaşmayan) əməlin yerinə yetirilməsi və ya yetirilməməsi üçün rüşvətin təklif edilməsi və ya alınması, *nümunə* toplanmasının qarşısının alınması, *nümunənin* analiz edilməsinə təsirin göstərilməsi və ya onun qeyri-mümkün edilməsi, *Antidoping Təşkilatına* və ya *Tİİ* üzrə komitəyə və ya dinləmə qrupuna saxta sənədlərin təqdim edilməsi, şahidlərdən yalan ifadələrin alınması, və ya *Antidoping Təşkilatı* və ya dinləmə qrupu tərəfindən *nəticələrin emalı* və ya *sanksiyaların* tətbiq edilməsinə təsir göstərmək üçün hər hansı digər saxta əməllərin törədilməsi, və ya *doping nəzarətinə* hər hansı digər oxşar qəsdən müdaxilə və ya müdaxilə *cəhdi*.⁸⁸

Hədəfli test (Target Testing): Test etmə və təhqiqatlar üzrə *beynəlxalq standartda* nəzərdə tutulmuş meyarlar əsasında xüsusi *idmançıların test edilməsi* üçün seçilməsi.

Komanda idman növü (Team Sport): Yarış zamanı idmançıların əvəz edilməsinə icazə verilən idman növü.

Texniki sənəd (Technical Document): ÜADA tərəfindən mütəmadi qəbul və dərc edilən, *beynəlxalq standartda* nəzərdə tutulan xüsusi antidoping məsələləri üzrə məcburi texniki tələbləri ehtiva edən sənəd.

Test etmə (Testing): Test bölüşdürülmə planını, *nümunənin* toplanmasını, *nümunə* ilə davranışı və *nümunənin* laboratoriyaya nəql edilməsini daxil edən *doping nəzarətinin* hissəsi.

⁸⁸ [Saxtalaşdırmaya şərh: Məsələn, bu maddə aşağıdakı hərəkətləri qadağan edir: test zamanı doping nəzarəti formasında eyniləşdirmə nömrələrinin dəyişdirilməsi, B nümunəsinin analizi zamanı B şüşəsinin sındırılması, kənar maddələri qataraq nümunənin dəyişdirilməsi və ya potensial şahidi və ya doping nəzarəti prosesi zamanı şahid ifadələri və ya məlumat verən şahidi təhdid etmək yaxud təhdid etmək cəhdi. Saxtalaşdırma nəticələrin emalı prosesində yanlış hərəkəti (misconduct) ehtiva edir. Daha ətraflı, bax: 10.9.3.3-cü maddə. Buna baxmayaraq, antidoping qayda pozuntusu ilə bağlı iddiaya qarşı şəxsin qanuni müdafiəsinin bir hissəsi olan hərəkət saxtalaşdırma kimi qiymətləndirilməməlidir. Doping nəzarəti rəsmisinə və ya doping nəzarətini həyata keçirən digər şəxsə qarşı idmançı tərəfindən təhqiredici davranış saxtalaşdırma kimi qiymətləndirilmədiyi hallarda idman təşkilatlarının intizam qaydaları ilə uyğun şəkildə həll olunmalıdır.]

Test Qrupu (Testing Pool): İdmançının yarışdan kənar müddətdə olduğu yeri müəyyən etmək və onu test etmək üçün tələb edilmiş məkan məlumatını təmin edən *idmançılar* daxil edən *Qeydiyyat* alınmış *Test Qrupundan* aşağı səviyyə.

Terapevtik İstifadə üçün İstisna (Tİ) (Therapeutic Use Exemption (TUE)): 4.4-cü maddənin və *Terapevtik İstifadə üçün İstisna* üzrə *beynəlxalq standartın* tələblərinə uyğun olaraq *Terapevtik İstifadə üçün İstisna idmançıya* tibbi məqsədlər üçün *qadağan edilmiş maddə* və ya *qadağan edilmiş üsulun istifadəsinə* imkan yaradır.

Qanunsuz dövriyyə (Trafficking): *Antidoping Təşkilatının* səlahiyyətinə aid olan hər hansı *idmançı*, *idmançının köməkçi heyətinin üzvü* və ya digər şəxs tərəfindən üçüncü şəxslərə *qadağan edilmiş maddənin* və ya *qadağan edilmiş üsulun* (fiziki və ya hər hansı elektron və ya digər üsullarla) satışı, verilməsi, nəql edilməsi, göndərilməsi, çatdırılması və ya yayılması (və ya bu məqsədlər üçün *sahib olması*). Lakin, o şərtlə ki, bu anlayış tibb heyətin həqiqi və qanuni terapevtik və ya digər əsaslandırılmış məqbul hesab edilən məqsədlər üçün atılmış vicdanlı əməllərini (actions of bona fide) və *yarışdan kənar müddət testində* qadağan edilməyən *qadağan edilmiş maddələrlə* bağlı əməlləri ehtiva etməməlidir, o halda ki məsələ ümumilikdə *qadağan edilmiş maddənin* idman göstəricilərinin artırılması məqsədini daşımaması və ya həqiqi və qanuni terapevtik məqsədlər üçün nəzərdə tutulmasını göstərmiş olsun.

YUNESKO Konvensiyası (UNESCO Convention): Konvensiyanın iştirakçı dövlətləri və "İdmanda dopinqə qarşı mübarizə haqqında" Beynəlxalq Konvensiyanın Tərəflərin Konfransı tərəfindən qəbul edilmiş bütün və hər hansı dəyişikliklər daxil olmaqla 2005-ci il oktyabrın 19-da YUNESKO Baş Konfransının 33-cü sessiyasında qəbul edilmiş "İdmanda dopinqə qarşı mübarizə haqqında" Beynəlxalq Konvensiya.

İstifadə (Use): *Qadağan edilmiş maddənin* və ya *qadağan edilmiş üsulun* hər hansı şəkildə istifadəsi, tətbiqi, qəbulu, inyeksiyası və ya istehlakı.

ÜADA (WADA): Ümumdünya Antidoping Agentliyi.

Hüquqi mövqeyə xələl gətirmədən bağlanmış razılaşma (Without Prejudice Agreement): 10.7.1.1-ci və 10.8.2-ci maddələrin məqsədləri üçün *Antidoping Təşkilatı* və *idmançı* və ya digər şəxs arasında bağlanmış yazılı razılaşma. Bu razılaşma müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində *idmançı* və ya digər şəxs tərəfindən *Antidoping Təşkilatına* məlumatın verilməsinə imkan yaradır, o şərtlə ki, *Əhəmiyyətli Yardım* üzrə razılaşma və ya mübahisənin həlli üzrə razılaşma yekunlaşmazsa, həmin müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində *idmançı* və ya digər şəxs tərəfindən verilmiş məlumat *Məcəlləyə* əsasən həyata keçirilən *nəticələrin emalı* üzrə hər hansı icraat zamanı *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən istifadə edilə bilməz. O cümlədən, *Əhəmiyyətli Yardım* üzrə razılaşma və ya mübahisənin həlli üzrə razılaşma yekunlaşmazsa, həmin müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən verilmiş məlumat *Məcəlləyə* əsasən həyata keçirilən *nəticələrin emalı* üzrə hər hansı icraat zamanı *idmançı* və ya digər şəxs tərəfindən istifadə edilə bilməz. Belə razılaşma *Antidoping Təşkilatı*, *idmançı* və ya digər şəxs tərəfindən razılaşmada müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsi xaricində hər hansı mənbədən toplanmış hər hansı məlumatın və ya sübutun istifadə edilməsinə mane olmamalıdır.